

Gazzetta ufficiale

dell'Unione europea

C 236

49° anno

Edizione
in lingua italiana

Comunicazioni e informazioni

30 settembre 2006

<u>Numero d'informazione</u>	Sommario	Pagina
	I Comunicazioni	
	Commissione	
2006/C 236/01	Tassi di cambio dell'euro	1
2006/C 236/02	Estratto delle decisioni comunitarie in materia di autorizzazioni all'immissione in commercio dei medicinali dal 1° agosto 2006 al 31 agosto 2006 [Pubblicazione a norma dell'articolo 13 o dell'articolo 38 del regolamento (CE) n. 726/2004 del Parlamento europeo e del Consiglio]	2
2006/C 236/03	Estratto delle decisioni comunitarie in materia di autorizzazioni all'immissione in commercio dei medicinali dal 1° agosto 2006 al 31 agosto 2006 — <i>Decisione/i presa/e in virtù dell'articolo 34 della direttiva 2001/83/CE o dell'articolo 38 della direttiva 2001/82/CE</i>	7
2006/C 236/04	Autorizzazione degli aiuti di Stato sulla base degli articoli 87 e 88 del trattato CE — Casi contro i quali la Commissione non solleva obiezioni ⁽¹⁾	33
2006/C 236/05	Informazioni comunicate dagli Stati membri sugli aiuti di Stato concessi in virtù del regolamento (CE) n. 2204/2002 della Commissione, del 12 dicembre 2002, relativo all'applicazione degli articoli 87 e 88 del trattato CE agli aiuti di Stato a favore dell'occupazione ⁽¹⁾	35
2006/C 236/06	Aiuto di Stato — Grecia — Estensione della procedura relativa all'aiuto di Stato n. C 16/2004 (ex CP 71/2002 e CP 133/2005) — Presunto aiuto di Stato concesso dalla Grecia a Hellenic Shipyards SA — Invito a presentare osservazioni ai sensi dell'articolo 88, paragrafo 2, del trattato CE ⁽¹⁾	40
	II Atti preparatori	
		

IT

Prezzo:
18 EUR⁽¹⁾ Testo rilevante ai fini del SEE

(segue)

III *Informazioni*

Commissione

2006/C 236/07

Invito a presentare proposte — «Sostegno a favore di azioni di informazione nel settore della politica agricola comune» Attuazione di programmi di attività annuali e di azioni d'informazione specifica iscritte nella linea di bilancio 05 08 06 per il 2007 71

I

(Comunicazioni)

COMMISSIONE

Tassi di cambio dell'euro ⁽¹⁾

29 settembre 2006

(2006/C 236/01)

1 euro =

Moneta			Tasso di cambio		
USD	dollari USA	1,2660	SIT	tolar sloveni	239,59
JPY	yen giapponesi	149,34	SKK	corone slovacche	37,385
DKK	corone danesi	7,4576	TRY	lire turche	1,9112
GBP	sterline inglesi	0,67770	AUD	dollari australiani	1,6992
SEK	corone svedesi	9,2797	CAD	dollari canadesi	1,4136
CHF	franchi svizzeri	1,5881	HKD	dollari di Hong Kong	9,8640
ISK	corone islandesi	88,67	NZD	dollari neozelandesi	1,9427
NOK	corone norvegesi	8,2350	SGD	dollari di Singapore	2,0076
BGN	lev bulgari	1,9558	KRW	won sudcoreani	1 198,02
CYP	sterline cipriote	0,5767	ZAR	rand sudafricani	9,8277
CZK	corone ceche	28,326	CNY	renminbi Yuan cinese	10,0066
EEK	corone estoni	15,6466	HRK	kuna croata	7,3895
HUF	fiorini ungheresi	273,00	IDR	rupia indonesiana	11 678,85
LTL	litas lituani	3,4528	MYR	ringgit malese	4,668
LVL	lats lettone	0,6960	PHP	peso filippino	63,490
MTL	lire maltesi	0,4293	RUB	rublo russo	33,9420
PLN	zloty polacchi	3,9713	THB	baht thailandese	47,572
RON	leu rumeni	3,5362			

⁽¹⁾ Fonte: tassi di cambio di riferimento pubblicati dalla Banca centrale europea.

**Estratto delle decisioni comunitarie in materia di autorizzazioni all'immissione in commercio
dei medicinali dal 1° agosto 2006 al 31 agosto 2006**

*[Pubblicazione a norma dell'articolo 13 o dell'articolo 38 del regolamento (CE) n. 726/2004 del Parlamento
europeo e del Consiglio ⁽¹⁾]*

(2006/C 236/02)

— Rilascio di un'autorizzazione all'immissione in commercio (articolo 13 del regolamento (CE) n. 726/2004 del Parlamento europeo e del Consiglio): Accettazione

Data della decisione	Nome del medicinale	DCI (Denomina-zione comune inter- naziona-le)	Titolare dell'autorizzazione all'immissione in commercio	N. di iscrizione nel registro comunitario	Forma farmaceutica	ATC (Classifica-zione anatomico tera- peutica)	Data della notifica
10.8.2006	Thelin	Sitaxentan sodio	Encysive (UK) Limited Alder Castle House 10 Noble Street London EC2V 7QJ United Kingdom	EU/1/06/353/001-005	Compressa film	Non applicabile	11.8.2006
28.8.2006	Exjade	deferasirox	Novartis Europharm Limited Wimblehurst Road Horsham West Sussex RH12 5AB United Kingdom	EU/1/06/356/001-006	Compressa dispersibile	V03AC03	31.8.2006

⁽¹⁾ GU L 136 del 30.4.2004, pag. 1

— **Modifica di un'autorizzazione all'immissione in commercio (articolo 13 del regolamento (CE) n. 726/2004 del Parlamento europeo e del Consiglio): Accettazione**

Data della decisione	Nome del medicinale	Titolare dell'autorizzazione all'immissione in commercio	N. di iscrizione nel registro comunitario	Data della notifica
4.8.2006	Taxotere	Aventis Pharma S.A. 20 avenue Raymond Aron F-92165 Antony Cedex	EU/1/95/002/001-002	8.8.2006
4.8.2006	NovoSeven	Novo Nordisk A/S Novo Allé DK-2880 Bagsværd	EU/1/96/006/001-003	8.8.2006
4.8.2006	Hepsera	Gilead Sciences International Limited Cambridge CB1 6GT United Kingdom	EU/1/03/251/001	8.8.2006
4.8.2006	HBVAXPRO	Sanofi Pasteur MSD, SNC 8, rue Jonas Salk F-69007 Lyon	EU/1/01/183/001 EU/1/01/183/004-005 EU/1/01/183/007-008 EU/1/01/183/011 EU/1/01/183/013 EU/1/01/183/015 EU/1/01/183/018-029	8.8.2006
4.8.2006	HBVAXPRO	Sanofi Pasteur MSD, SNC 8, rue Jonas Salk F-69007 Lyon	EU/1/01/183/001 EU/1/01/183/004-005 EU/1/01/183/007-008 EU/1/01/183/011 EU/1/01/183/013 EU/1/01/183/015 EU/1/01/183/018-029	8.8.2006
4.8.2006	Tasmar	Valeant Pharmaceuticals Limited Cedarwood Chineham Business Park Crockford lane Basingstoke RG24 8WD United Kingdom	EU/1/97/044/001-008	8.8.2006
4.8.2006	Enbrel	Wyeth Europa Limited Huntercombe Lane South Taplow Maidenhead Berkshire SL6 0PH United Kingdom	EU/1/99/126/012	8.8.2006
4.8.2006	Mirapexin	Boehringer Ingelheim International GmbH Binger Strasse 173 D-55216 Ingelheim am Rhein	EU/1/97/051/001-006 EU/1/97/051009-012	8.8.2006
4.8.2006	InductOs	Wyeth Europa Ltd Huntercombe Lane South Taplow Maidenhead Berkshire SL6 0PH United Kingdom	EU/1/02/226/001	8.8.2006
7.8.2006	Levviax	Aventis Pharma S.A. 20, Avenue Raymond Aron F-92160 Antony	EU/1/01/192/001-005	9.8.2006
7.8.2006	Ketek	Aventis Pharma S.A. 20, Avenue Raymond Aron F-92160 Antony	EU/1/01/191/001-005	9.8.2006

Data della decisione	Nome del medicinale	Titolare dell'autorizzazione all'immissione in commercio	N. di iscrizione nel registro comunitario	Data della notifica
7.8.2006	Lantus	Sanofi-Aventis Deutschland GmbH D-65926 Frankfurt am Main	EU/1/00/134/001-029	9.8.2006
7.8.2006	Optisulin	Sanofi-Aventis Deutschland GmbH D-65926 Frankfurt am Main	EU/1/00/133/001-008	9.8.2006
7.8.2006	Keppra	UCB S.A. Allée de la recherche, 60 B-1070 Bruxelles Researchdreef 60 B-1070 Brussel	EU/1/00/146/001-030	9.8.2006
7.8.2006	Fasturtec	Sanofi-Aventis 174, avenue de France F-75013 Paris	EU/1/00/170/001-002	9.8.2006
7.8.2006	Zenapax	Roche Registration Limited 6 Falcon Way Shire Park Welwyn Garden City AL7 1TW United Kingdom	EU/1/99/098/001-002	9.8.2006
7.8.2006	KOGENATE Bayer	Bayer HealthCare AG D-51368 Leverkusen	EU/1/00/143/001-009	9.8.2006
7.8.2006	Xagrid	Shire Pharmaceutical Contracts Ltd Hampshire International Business Park Chineham Basingstoke Hampshire RG24 8EP United Kingdom	EU/1/04/295/001	9.8.2006
7.8.2006	Sifrol	Boehringer Ingelheim International GmbH Binger Strasse 173 D-55216 Ingelheim am Rhein	EU/1/97/050/001-006 EU/1/97/050/009-012	9.8.2006
7.8.2006	Optison	Amersham Health AS Nycoveien 1-2 P.O.Box 4220 Nydalen N-0401 Oslo	EU/1/98/065/001-002	9.8.2006
10.8.2006	Tracleer	Actelion Registration Ltd BSI Building 13th Floor 389 Chiswick High Road London W4 4AL United Kingdom	EU/1/02/220/001-005	14.8.2006
10.8.2006	Rapilysin	Roche Registration Limited 6 Falcon Way Shire Park Welwyn Garden City AL7 1TW United Kingdom	EU/1/96/018/001	14.8.2006
21.8.2006	HBVAXPRO	Sanofi Pasteur MSD, SNC 8, rue Jonas Salk F-69007 Lyon	EU/1/01/183/001 EU/1/01/183/004-005 EU/1/01/183/007-008 EU/1/01/183/011 EU/1/01/183/013 EU/1/01/183/015 EU/1/01/183/018-029	23.8.2006

Data della decisione	Nome del medicinale	Titolare dell'autorizzazione all'immissione in commercio	N. di iscrizione nel registro comunitario	Data della notifica
21.8.2006	Ziagen	Glaxo Group Ltd Greenford Middlesex UB6 0NN United Kingdom	EU/1/99/112/001-002	23.8.2006
21.8.2006	NovoSeven	Novo Nordisk A/S Novo Allé DK-2880 Bagsværd	EU/1/96/006/001-003	23.8.2006
28.8.2006	Bonviva	Roche Registration Limited 6 Falcon Way Shire Park Welwyn Garden City Hertfordshire AL7 1TW United Kingdom	EU/1/03/265/001-006	31.8.2006
28.8.2006	Aptivus	Boehringer Ingelheim International GmbH Binger Strasse 173 D-55216 Ingelheim am Rhein	EU/1/05/315/001	31.8.2006
28.8.2006	Twinrix Paediatric	GlaxoSmithKline Biologicals S.A. rue de l'Institut 89 B-1330 Rixensart	EU/1/97/029/001-010	31.8.2006
28.8.2006	Twinrix Adult	GlaxoSmithKline Biologicals S.A. rue de l'Institut 89 B-1330 Rixensart	EU/1/96/020/001-009	31.8.2006
28.8.2006	Bondenza	Roche Registration Limited 6 Falcon Way Shire Park Welwyn Garden City Hertfordshire AL7 1TW United Kingdom	EU/1/03/266/001-006	31.8.2006
28.8.2006	Truvada	Gilead Sciences International Limited Granta Park Abington Cambridge CB1 6GT United Kingdom	EU/1/04/305/001	31.8.2006
28.8.2006	Vfend	Pfizer Limited Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom	EU/1/02/212/001-026	31.8.2006
28.8.2006	Inductos	Wyeth Europa Ltd. Huntercombe Lane South Taplow Maidenhead Berkshire SL6 0PH United Kingdom	EU/1/02/226/001	31.8.2006
28.8.2006	Hepsera	Gilead Sciences International Limited Cambridge CB1 6GT United Kingdom	EU/1/03/251/001	31.8.2006
28.8.2006	Orfadin	Swedish Orphan International AB Drottninggatan 98 S-111 60 Stockholm	EU/1/04/303/001-003	31.8.2006

Data della decisione	Nome del medicinale	Titolare dell'autorizzazione all'immissione in commercio	N. di iscrizione nel registro comunitario	Data della notifica
28.8.2006	Karvezide	Bristol-Myers Squibb Pharma EEIG Uxbridge Business Park Sanderson Road Uxbridge UD8 1DH United Kingdom	EU/1/98/085/023-028	31.8.2006
28.8.2006	Revatio	Pfizer Ltd Ramsgate Road Sandwich Kent CT 13 9NJ United Kingdom	EU/1/05/318/001	1.9.2006
28.8.2006	CoAprovel	Sanofi Pharma Bristol-Myers Squibb SNC 174, avenue de France F-75013 Paris	EU/1/98/086/023-028	31.8.2006

— **Modifica di un'autorizzazione all'immissione in commercio (articolo 38 del regolamento (CE) n. 726/2004 del Parlamento europeo e del Consiglio): Accettazione**

Data della decisione	Nome del medicinale	Titolare dell'autorizzazione all'immissione in commercio	N. di iscrizione nel registro comunitario	Data della notifica
10.8.2006	Equilis Prequenza	Intervet International B.V. Wim de Körverstraat 35 5831 AN Boxmeer Nederland	EU/2/05/056/003-004	14.8.2006
10.8.2006	Equilis Prequenza te	Intervet International B.V. Wim de Körverstraat 35 5831 AN Boxmeer Nederland	EU/2/05/057/003-004	14.8.2006
21.8.2006	Vaxxitek HVT+ IBD	Merial 29, avenue Tony Garnier F-69007 Lyon	EU/2/02/032/001	23.8.2006
21.8.2006	Naxcel	Pfizer Limited Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom	EU/2/05/053/002	23.8.2006

Gli interessati possono richiedere comunicazione della relazione pubblica di valutazione dei medicinali in questione e delle relative decisioni rivolgendosi a:

Agenzia europea per i medicinali
7, Westferry Circus, Canary Wharf
London E14 4HB
United Kingdom

Estratto delle decisioni comunitarie in materia di autorizzazioni all'immissione in commercio dei medicinali dal 1° agosto 2006 al 31 agosto 2006

Decisione/i presa/e in virtù dell'articolo 34 della direttiva 2001/83/CE ⁽¹⁾ o dell'articolo 38 della direttiva 2001/82/CE ⁽²⁾

(2006/C 236/03)

— Rilascio, mantenimento o modifica di un'autorizzazione nazionale di immissione sul mercato

Data della decisione	Nome/i del/i medicinale/i	Titolare/i dell'autorizzazione all'immissione in commercio	Stato membro interessato	Data della notifica
4.8.2006	Neurontin	Riferirsi all'allegato I	Riferirsi all'allegato I	8.8.2006
10.8.2006	Thelin	Encysive (UK) Limited Alder Castle House 10 Noble Street London EC2V 7QJ United Kingdom	Gli Stati membri sono destinatari della presente decisione	11.8.2006
21.8.2006	Prozac	Riferirsi all'allegato II	Riferirsi all'allegato II	23.8.2006
21.8.2006	Cobactan IV 4;5%	Riferirsi all'allegato III	Riferirsi all'allegato III	23.8.2006
21.8.2006	Ceftriaxone Tyrol Pharma	Riferirsi all'allegato IV	Riferirsi all'allegato ex IV	23.8.2006
28.8.2006	Exjade	Novartis Europharm Limited Wimblehurst Road Horsham West Sussex RH12 5AB United Kingdom	Gli Stati membri sono destinatari della presente decisione	30.8.2006

— Sospensione di un'autorizzazione nazionale di immissione sul mercato

Data della decisione	Nome/i del/i medicinale/i	Titolare/i dell'autorizzazione all'immissione in commercio	Stato membro interessato	Data della notifica
28.8.2006	Cetirizine Copyfarm	Riferirsi all'allegato V	Riferirsi all'allegato V	30.8.2006

⁽¹⁾ GU L 311 del 28.11.2001, pag. 67

⁽²⁾ GU L 311 del 28.11.2001, pag. 1

ELENCO DEI NOMI, DELLA FORMA FARMACEUTICA, DEI DOSAGGI, DELLA VIA DI SOMMINISTRAZIONE, DEI RICHIEDENTI, DEI TITOLARI DELL'AUTORIZZAZIONE ALL'IMMISSIONE IN COMMERCIO NEGLI STATI MEMBRI

Stato Membro	Titolare dell'Autorizzazione all'Immissione in Commercio	Richiedente	Nome di Fantasia	Dosaggio	Forma Farmaceutica	Via di Somministrazione
Austria	Pfizer Corporation Austria Gesellschaft m.b.H. Floridsdorfer Hauptstraße 1 A-1210 Wien		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Austria	Pfizer Corporation Austria Gesellschaft m.b.H. Floridsdorfer Hauptstraße 1 A-1210 Wien		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale
Austria	Pfizer Corporation Austria Gesellschaft m.b.H. Floridsdorfer Hauptstraße 1 A-1210 Wien		Neurontin	600 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Austria	Pfizer Corporation Austria Gesellschaft m.b.H. Floridsdorfer Hauptstraße 1 A-1210 Wien		Neurontin	800 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Belgio	Pfizer S.A. Boulevard de la Plaine, 17 B-1050 Bruxelles		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Belgio	Pfizer S.A. Boulevard de la Plaine, 17 B-1050 Bruxelles		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Belgio	Pfizer S.A. Boulevard de la Plaine, 17 B-1050 Bruxelles		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale
Belgio	Pfizer S.A. Boulevard de la Plaine, 17 B-1050 Bruxelles		Neurontin	600 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale

Stato Membro	Titolare dell'Autorizzazione all'Immissione in Commercio	Richiedente	Nome di Fantasia	Dosaggio	Forma Farmaceutica	Via di Somministrazione
Belgio	Pfizer S.A. Boulevard de la Plaine, 17 B-1050 Bruxelles		Neurontin	800 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Repubblica Ceca	Pfizer spol S.R.O. Stroupežnického 17 CZ-15000 Praha 5		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Repubblica Ceca	Pfizer spol S.R.O. Stroupežnického 17 CZ-15000 Praha 5		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Repubblica Ceca	Pfizer spol S.R.O. Stroupežnického 17 CZ-15000 Praha 5		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale
Repubblica Ceca	Pfizer spol S.R.O. Stroupežnického 17 CZ-15000 Praha 5		Neurontin	600 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Repubblica Ceca	Pfizer spol S.R.O. Stroupežnického 17 CZ-15000 Praha 5		Neurontin	800 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Cipro	Pfizer Hellas A.E. 243, Messoghion Ave., Neo Psychiko GR-154 51		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Cipro	Pfizer Hellas A.E. 243, Messoghion Ave., Neo Psychiko GR-154 51		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale
Danimarca	Pfizer Aps. Lautrupvang 8 DK-2750 Ballerup		Gabapentin «Pfizer»	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Danimarca	Pfizer Aps. Lautrupvang 8 DK-2750 Ballerup		Gabapentin «Pfizer»	400 mg	Capsule rigide	Uso orale

Stato Membro	Titolare dell'Autorizzazione all'Immissione in Commercio	Richiedente	Nome di Fantasia	Dosaggio	Forma Farmaceutica	Via di Somministrazione
Danimarca	Pfizer Aps. Lautrupvang 8 DK-2750 Ballerup		Gabapentin «Pfizer»	600 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Danimarca	Pfizer Aps. Lautrupvang 8 DK-2750 Ballerup		Gabapentin «Pfizer»	800 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Estonia	Pfizer Europe MA EEIG Ramsgate Road Sandwich Kent CT 13 9NJ United Kingdom		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Estonia	Pfizer Europe MA EEIG Ramsgate Road Sandwich Kent CT 13 9NJ United Kingdom		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Estonia	Pfizer Europe MA EEIG Ramsgate Road Sandwich Kent CT 13 9NJ United Kingdom		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale
Estonia	Pfizer Europe MA EEIG Ramsgate Road Sandwich Kent CT 13 9NJ United Kingdom		Neurontin	600 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Estonia	Pfizer Europe MA EEIG Ramsgate Road Sandwich Kent CT 13 9NJ United Kingdom		Neurontin	800 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Finlandia	Pfizer Oy Tietokuja 4 FIN-00330 Helsinki		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Finlandia	Pfizer Oy Tietokuja 4 FIN-00330 Helsinki		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale

Stato Membro	Titolare dell'Autorizzazione all'Immissione in Commercio	Richiedente	Nome di Fantasia	Dosaggio	Forma Farmaceutica	Via di Somministrazione
Finlandia	Pfizer Oy Tietokuja 4 FIN-00330 Helsinki		Neurontin	600 mg	Comprese rivestite con film	Uso orale
Finlandia	Pfizer Oy Tietokuja 4 FIN-00330 Helsinki		Neurontin	800 mg	Comprese rivestite con film	Uso orale
Francia	Pfizer 23-25, avenue du Docteur Lannelongue F-75668 Paris Cedex 14		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Francia	Pfizer 23-25, avenue du Docteur Lannelongue F-75668 Paris Cedex 14		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Francia	Pfizer 23-25, avenue du Docteur Lannelongue F-75668 Paris Cedex 14		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale
Francia	Pfizer 23-25, avenue du Docteur Lannelongue F-75668 Paris Cedex 14		Neurontin	600 mg	Comprese rivestite con film	Uso orale
Francia	Pfizer 23-25, avenue du Docteur Lannelongue F-75668 Paris Cedex 14		Neurontin	800 mg	Comprese rivestite con film	Uso orale
Germania	Parke-Davis GmbH Pfizerstrasse 1 D-76139 Karlsruhe		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Germania	Parke-Davis GmbH Pfizerstrasse 1 D-76139 Karlsruhe		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Germania	Parke-Davis GmbH Pfizerstrasse 1 D-76139 Karlsruhe		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale

Stato Membro	Titolare dell'Autorizzazione all'Immissione in Commercio	Richiedente	Nome di Fantasia	Dosaggio	Forma Farmaceutica	Via di Somministrazione
Germania	Parke-Davis GmbH Pfizerstrasse 1 D-76139 Karlsruhe		Neurontin	600 mg	Comprese rivestite con film	Uso orale
Germania	Parke-Davis GmbH Pfizerstrasse 1 D-76139 Karlsruhe		Neurontin	800 mg	Comprese rivestite con film	Uso orale
Grecia	Pfizer Hellas 243 Messoghion Ave. Neo Psychiko GR-154 51		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Grecia	Pfizer Hellas 243 Messoghion Ave. Neo Psychiko GR-154 51		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Grecia	Pfizer Hellas 243 Messoghion Ave. Neo Psychiko GR-154 51		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale
Grecia	Pfizer Hellas 243 Messoghion Ave. Neo Psychiko GR-154 51		Neurontin	600 mg	Comprese rivestite con film	Uso orale
Grecia	Pfizer Hellas 243 Messoghion Ave. Neo Psychiko GR-154 51		Neurontin	800 mg	Comprese rivestite con film	Uso orale
Islanda	Pfizer Aps Lautrupvang 8 DK-2750 Ballerup		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Islanda	Pfizer Aps Lautrupvang 8 DK-2750 Ballerup		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale

Stato Membro	Titolare dell'Autorizzazione all'Immissione in Commercio	Richiedente	Nome di Fantasia	Dosaggio	Forma Farmaceutica	Via di Somministrazione
Islanda	Pfizer Aps Lautrupvang 8 DK-2750 Ballerup		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale
Islanda	Pfizer Aps Lautrupvang 8 DK-2750 Ballerup		Neurontin	600 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Islanda	Pfizer Aps Lautrupvang 8 DK-2750 Ballerup		Neurontin	800 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Irlanda	Pfizer Healthcare Ireland 9 Riverwalk National Digital Pk Citywest Business Campus Dublin 24 Ireland c/o Pfizer Ltd Walton Oaks Dorking Road Tadworth Surrey KT20 7NS		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Irlanda	Pfizer Healthcare Ireland 9 Riverwalk National Digital Pk Citywest Business Campus Dublin 24 Ireland c/o Pfizer Ltd Walton Oaks Dorking Road Tadworth Surrey KT20 7NS		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Irlanda	Pfizer Healthcare Ireland 9 Riverwalk National Digital Pk Citywest Business Campus Dublin 24 Ireland c/o Pfizer Ltd Walton Oaks Dorking Road Tadworth Surrey KT20 7NS		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale

Stato Membro	Titolare dell'Autorizzazione all'Immissione in Commercio	Richiedente	Nome di Fantasia	Dosaggio	Forma Farmaceutica	Via di Somministrazione
Irlanda	Pfizer Healthcare Ireland 9 Riverwalk National Digital Pk Citywest Business Campus Dublin 24 Ireland c/o Pfizer Ltd Walton Oaks Dorking Road Tadworth Surrey KT20 7NS		Neurontin	600 mg	Comprese rivestite con film	Uso orale
Irlanda	Pfizer Healthcare Ireland 9 Riverwalk National Digital Pk Citywest Business Campus Dublin 24 Irlande c/o Pfizer Ltd Walton Oaks Dorking Road Tadworth Surrey KT20 7NS		Neurontin	800 mg	Comprese rivestite con film	Uso orale
Ungheria	Pfizer Kft. H-1123 Budapest Alkotás u. 53. MOM Park «F» épület		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Ungheria	Pfizer Kft. H-1123 Budapest Alkotás u. 53. MOM Park «F» épület		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Ungheria	Pfizer Kft. H-1123 Budapest Alkotás u. 53. MOM Park «F» épület		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale
Ungheria	Pfizer Kft. H-1123 Budapest Alkotás u. 53. MOM Park «F» épület		Neurontin	600 mg	Comprese rivestite con film	Uso orale
Ungheria	Pfizer Kft. H-1123 Budapest Alkotás u. 53. MOM Park «F» épület		Neurontin	800 mg	Comprese rivestite con film	Uso orale

Stato Membro	Titolare dell'Autorizzazione all'Immissione in Commercio	Richiedente	Nome di Fantasia	Dosaggio	Forma Farmaceutica	Via di Somministrazione
Italia	Pfizer Italia S.r.l. Via Valbondione, 113 I-00188 Roma		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Italia	Pfizer Italia S.r.l. Via Valbondione, 113 I-00188 Roma		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Italia	Pfizer Italia S.r.l. Via Valbondione, 113 I-00188 Roma		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale
Lettonia	Pfizer Limited Ramsgate Road Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Lettonia	Pfizer Limited Ramsgate Road Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Lettonia	Pfizer Limited Ramsgate Road Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale
Lettonia	Pfizer Limited Ramsgate Road Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom		Neurontin	600 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Lettonia	Pfizer Limited Ramsgate Road Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom		Neurontin	800 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale

Stato Membro	Titolare dell'Autorizzazione all'Immissione in Commercio	Richiedente	Nome di Fantasia	Dosaggio	Forma Farmaceutica	Via di Somministrazione
Lituania	Pfizer Limited Ramsgate Road Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Lituania	Pfizer Limited Ramsgate Road Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Lituania	Pfizer Limited Ramsgate Road Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale
Lituania	Pfizer Limited Ramsgate Road Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom		Neurontin	600 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Lituania	Pfizer Limited Ramsgate Road Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom		Neurontin	800 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Lussemburgo	Pfizer S.A. Boulevard de la Plaine, 17 B-1050 Bruxelles		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Lussemburgo	Pfizer S.A. Boulevard de la Plaine, 17 B-1050 Bruxelles		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Lussemburgo	Pfizer S.A. Boulevard de la Plaine, 17 B-1050 Bruxelles		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale

Stato Membro	Titolare dell'Autorizzazione all'Immissione in Commercio	Richiedente	Nome di Fantasia	Dosaggio	Forma Farmaceutica	Via di Somministrazione
Lussemburgo	Pfizer S.A. Boulevard de la Plaine, 17 B-1050 Bruxelles		Neurontin	600 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Lussemburgo	Pfizer S.A. Boulevard de la Plaine, 17 B-1050 Bruxelles		Neurontin	800 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Malta	Pfizer Hellas A.E. Alketou 5 GR-11633 Athens		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Malta	Pfizer Hellas A.E. Alketou 5 GR-11633 Athens		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Malta	Pfizer Hellas A.E. Alketou 5 GR-11633 Athens		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale
Malta	Pfizer Hellas A.E. Alketou 5 GR-11633 Athens		Neurontin	600 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Norvegia	Pfizer AS Postboks 3 N-1324 Lysaker		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Norvegia	Pfizer AS Postboks 3 N-1324 Lysaker		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Norvegia	Pfizer AS Postboks 3 N-1324 Lysaker		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale
Norvegia	Pfizer AS Postboks 3 N-1324 Lysaker		Neurontin	600 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Norvegia	Pfizer AS Postboks 3 N-1324 Lysaker		Neurontin	800 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale

Stato Membro	Titolare dell'Autorizzazione all'Immissione in Commercio	Richiedente	Nome di Fantasia	Dosaggio	Forma Farmaceutica	Via di Somministrazione
Polonia	Parke-Davis GmbH Pfizerstr 1, D-76139 Karlsruhe		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Polonia	Parke-Davis GmbH Pfizerstr 1, D-76139 Karlsruhe		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Polonia	Parke-Davis GmbH Pfizerstr 1, D-76139 Karlsruhe		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale
Polonia	Pfizer Polska Sp. z o.o. ul. Rzymowskiego 28 PL-02-697 Warszawa		Neurontin	600 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Polonia	Pfizer Polska Sp. z o.o. ul. Rzymowskiego 28 PL-02-697 Warszawa		Neurontin	800 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Portogallo	Laboratórios Pfizer Lda. Lagoas Park Edifício nº 10 P-2740-271 Porto Salvo		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Portogallo	Laboratórios Pfizer Lda. Lagoas Park Edifício nº 10 P-2740-271 Porto Salvo		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Portogallo	Laboratórios Pfizer Lda. Lagoas Park Edifício nº 10 P-2740-271 Porto Salvo		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale
Portogallo	Laboratórios Pfizer Lda. Lagoas Park Edifício nº 10 P-2740-271 Porto Salvo		Neurontin	600 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale

Stato Membro	Titolare dell'Autorizzazione all'Immissione in Commercio	Richiedente	Nome di Fantasia	Dosaggio	Forma Farmaceutica	Via di Somministrazione
Portogallo	Laboratórios Pfizer Lda. Lagoas Park Edifício n° 10 P-2740-271 Porto Salvo		Neurontin	800 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Paesi Bassi	Pfizer BV Rivium Westlaan 142 2909 LD Capelle a/d IJssel Nederland		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Paesi Bassi	Pfizer BV Rivium Westlaan 142 2909 LD Capelle a/d IJssel Nederland		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Paesi Bassi	Pfizer BV Rivium Westlaan 142 2909 LD Capelle a/d IJssel Nederland		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale
Paesi Bassi	Pfizer BV Rivium Westlaan 142 2909 LD Capelle a/d IJssel Nederland		Neurontin	600 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Paesi Bassi	Pfizer BV Rivium Westlaan 142 2909 LD Capelle a/d IJssel Nederland		Neurontin	800 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Slovenia	Pfizer Luxembourg SARL 283, route d'Arlon L-8011 Strassen		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Slovenia	Pfizer Luxembourg SARL 283, route d'Arlon L-8011 Strassen		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Slovenia	Pfizer Luxembourg SARL 283, route d'Arlon L-8011 Strassen		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale

Stato Membro	Titolare dell'Autorizzazione all'Immissione in Commercio	Richiedente	Nome di Fantasia	Dosaggio	Forma Farmaceutica	Via di Somministrazione
Slovenia	Pfizer Luxembourg SARL 283, route d'Arlon L-8011 Strassen		Neurontin	600 mg	Comprese rivestite con film	Uso orale
Slovenia	Pfizer Luxembourg SARL 283, route d'Arlon L-8011 Strassen		Neurontin	800 mg	Comprese rivestite con film	Uso orale
Repubblica slovacca	Pfizer Limited Ramsgate Road Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom <i>Contact address:</i> Pfizer Luxembourg SARL Branch office Dubravska cesta 2, SK-841 04 Bratislava		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Repubblica slovacca	Pfizer Limited Ramsgate Road Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom <i>Contact address:</i> Pfizer Luxembourg SARL Branch office Dubravska cesta 2, SK-841 04 Bratislava		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Repubblica slovacca	Pfizer Limited Ramsgate Road Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom <i>Contact address:</i> Pfizer Luxembourg SARL Branch office Dubravska cesta 2, SK-841 04 Bratislava		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale

Stato Membro	Titolare dell'Autorizzazione all'Immissione in Commercio	Richiedente	Nome di Fantasia	Dosaggio	Forma Farmaceutica	Via di Somministrazione
Repubblica slovacca	Pfizer Limited Ramsgate Road Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom <i>Contact address:</i> Pfizer Luxembourg SARL Branch office Dubravska cesta 2, SK-841 04 Bratislava		Neurontin	600 mg	Comprese rivestite con film	Uso orale
Repubblica slovacca	Pfizer Limited Ramsgate Road Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom <i>Contact address:</i> Pfizer Luxembourg SARL Branch office Dubravska cesta 2, SK-841 04 Bratislava		Neurontin	800 mg	Comprese rivestite con film	Uso orale
Spagna	Parke-Davis, S.L. Avda. de Europa 20 B. Parque Empresarial La Moraleja E-28108 Alcobendas		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Spagna	Parke-Davis, S.L. Avda. de Europa 20 B. Parque Empresarial La Moraleja E-28108 Alcobendas		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale
Spagna	Parke-Davis, S.L. Avda. de Europa 20 B. Parque Empresarial La Moraleja E-28108 Alcobendas		Neurontin	600 mg	Comprese rivestite con film	Uso orale
Spagna	Parke-Davis, S.L. Avda. de Europa 20 B. Parque Empresarial La Moraleja E-28108 Alcobendas		Neurontin	800 mg	Comprese rivestite con film	Uso orale

Stato Membro	Titolare dell'Autorizzazione all'Immissione in Commercio	Richiedente	Nome di Fantasia	Dosaggio	Forma Farmaceutica	Via di Somministrazione
Svezia	Pfizer AB S-191 90 Sollentuna		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Svezia	Pfizer AB S-191 90 Sollentuna		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Svezia	Pfizer AB S-191 90 Sollentuna		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale
Svezia	Pfizer AB S-191 90 Sollentuna		Neurontin	600 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Svezia	Pfizer AB S-191 90 Sollentuna		Neurontin	800 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Regno Unito	Pfizer Ltd Ramsgate Road Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom c/o Walton Oaks Dorking Road Tadworth Surrey KT20 7NS		Neurontin	100 mg	Capsule rigide	Uso orale
Regno Unito	Pfizer Ltd Ramsgate Road Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom c/o Walton Oaks Dorking Road Tadworth Surrey KT20 7NS		Neurontin	300 mg	Capsule rigide	Uso orale
Regno Unito	Pfizer Ltd Ramsgate Road Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom c/o Walton Oaks Dorking Road Tadworth Surrey KT20 7NS		Neurontin	400 mg	Capsule rigide	Uso orale

Stato Membro	Titolare dell'Autorizzazione all'Immissione in Commercio	Richiedente	Nome di Fantasia	Dosaggio	Forma Farmaceutica	Via di Somministrazione
Regno Unito	Pfizer Ltd Ramsgate Road Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom c/o Walton Oaks Dorking Road Tadworth Surrey KT20 7NS		Neurontin	600 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale
Regno Unito	Pfizer Ltd Ramsgate Road Sandwich Kent CT13 9NJ United Kingdom c/o Walton Oaks Dorking Road Tadworth Surrey KT20 7NS		Neurontin	800 mg	Compresse rivestite con film	Uso orale

ALLEGATO II

**ELENCO DEI NOMI DI FANTASIA, DELLE FORME FARMACEUTICHE, DEI DOSAGGI, DELLA VIA DI
SOMMINISTRAZIONE DEI MEDICINALI E DEI TITOLARI DELLE AUTORIZZAZIONI ALL'IMMISSIONE
IN COMMERCIO NEGLI STATI MEMBRI**

Stato membro	Titolare dell'autorizzazione all'immissione in commercio	Nome di fantasia	Dosaggio	Forma farmaceutica	Via di somministrazione
Austria	Eli Lilly Ges.m.b.H. Kölbgasse 8-10 A-1030 Wien	Fluctine	20 mg/5 ml	Soluzione orale	Uso orale
Austria	Eli Lilly Ges.m.b.H. Kölbgasse 8-10 A-1030 Wien	Fluctine	20 mg	Capsula rigida	Uso orale
Belgio	Eli Lilly Benelux S.A. rue de l'Étuve 52 Stoofstraat B-1000 Brussel	Prozac	20 mg	Capsula rigida	Uso orale
Belgio	Eli Lilly Benelux S.A. rue de l'Étuve 52 Stoofstraat B-1000 Brussel	Prozac	20 mg/5 ml	Soluzione orale	Uso orale
Belgio	Eli Lilly Benelux S.A. rue de l'Étuve 52 Stoofstraat B-1000 Brussel	Fontex	20 mg	Capsula rigida	Uso orale
Belgio	Eli Lilly Benelux S.A. rue de l'Étuve 52 Stoofstraat B-1000 Brussel	Fluoxetine «Lilly»	20 mg	Capsula rigida	Uso orale
Francia	Lilly France S.A.S. 13, rue Pagès F-92158 Suresnes Cedex	Prozac	20 mg	Capsula rigida	Uso orale
Francia	Lilly France S.A.S. 13, rue Pagès F-92158 Suresnes Cedex	Prozac	20 mg/5 ml	Soluzione orale	Uso orale

Stato membro	Titolare dell'autorizzazione all'immissione in commercio	Nome di fantasia	Dosaggio	Forma farmaceutica	Via di somministrazione
Francia	Lilly France S.A.S. 13, rue Pagès F-92158 Suresnes Cedex	Fluoxétine Lilly	20 mg	Capsula rigida	Uso orale
Francia	LICO SARL 203, Bureaux de la Colline F-92213 Saint Cloud	Fluoxétine RPG	20 mg	Capsula rigida	Uso orale
Germania	Lilly Deutschland GmbH Saalburgstr. 153 D-61350 Bad Homburg Germany	Fluctin	20 mg	Capsula rigida	Uso orale
Germania	Lilly Deutschland GmbH Saalburgstr. 153 D-61350 Bad Homburg	Fluctin	20 mg/5 ml	Soluzione orale	Uso orale
Grecia	Pharmaserve-Lilly S.A.C.I 15th KLM National Road Athens-Lamia GR-145 64 Kifissia	Ladose	20 mg/5 ml	Soluzione orale	Uso orale
Grecia	Pharmaserve-Lilly S.A.C.I 15th KLM National Road Athens-Lamia GR-145 64 Kifissia	Ladose	20 mg	Capsula rigida	Uso orale
Irlanda	Eli Lilly & Co Ltd Kingsclere road Basingstoke Hampshire RG21 6XA United Kingdom	Prozac	20 mg/5 mg	Soluzione orale	Uso orale
Irlanda	Eli Lilly & Co Ltd Kingsclere road Basingstoke Hampshire RG21 6XA United Kingdom	Prozac	20 mg	Capsula rigida	Uso orale
Italia	Eli Lilly Italia S.p.A. Via Gramsci 731/733 I-50019 Sesto Fiorentino (Fi)	Prozac	20 mg/5 ml	Soluzione orale	Uso orale

Stato membro	Titolare dell'autorizzazione all'immissione in commercio	Nome di fantasia	Dosaggio	Forma farmaceutica	Via di somministrazione
Italia	Eli Lilly Italia S.p.A. Via Gramsci 731/733 I-50019 Sesto Fiorentino (Fi)	Prozac	20 mg	Capsula rigida	Uso orale
Lussemburgo	Eli Lilly Benelux S.A Rue de l'Étuve 52 Stoofstraat B-1000 Brussel	Prozac	20 mg	Capsula rigida	Uso orale
Lussemburgo	Eli Lilly Benelux S.A Rue de l'Étuve 52 Stoofstraat B-1000 Brussel	Fontex	20 mg	Capsula rigida	Uso orale
Lussemburgo	Eli Lilly Benelux S.A Rue de l'Étuve 52 Stoofstraat B-1000 Brussel	Prozac	20 mg/5 ml	Soluzione orale	Uso orale
Portogallo	Lilly Portugal Produtos Farmacêuticos, Lda. Rua Dr. António Loureiro Borges 1 Piso 1 Arquiparque Miraflores 1499-016 Algés — Portugal	Prozac	20 mg	Capsula rigida	Uso orale
Portogallo	Lilly Portugal Produtos Farmacêuticos, Lda. Rua Dr. António Loureiro Borges 1 Piso 1 Arquiparque Miraflores 1499-016 Algés — Portugal	Prozac	20 mg/5 ml	Soluzione orale	Uso orale
Spagna	Dista S.A. Avenida Industria 30 E-28108 Alcobendas — Madrid	Prozac	20 mg/5 ml	Soluzione orale	Uso orale
Spagna	Dista S.A. Avenida Industria 30 E-28108 Alcobendas — Madrid	Prozac	20 mg	Capsula rigida	Uso orale

Stato membro	Titolare dell'autorizzazione all'immissione in commercio	Nome di fantasia	Dosaggio	Forma farmaceutica	Via di somministrazione
Svezia	Eli Lilly Sweden AB Gustav III:s boulevard 42 P.O. Box 721 S-16927 Solna	Fontex	20 mg/5 ml	Soluzione orale	Uso orale
Paesi Bassi	Eli Lilly Nederland B.V. Grootslag 1-5 3991 RA Houten Nederland	Prozac	20 mg/5 ml	Soluzione orale	Uso orale
Paesi Bassi	Eli Lilly Nederland B.V. Grootslag 1-5 3991 RA Houten Nederland	Prozac	20 mg	Capsula rigida	Uso orale
Regno Unito	Eli Lilly and Co Ltd Kingsclere road Basingstoke Hampshire RG21 6XA United Kingdom	Prozac	20 mg/5 ml	Soluzione orale	Uso orale
Regno Unito	Eli Lilly and Co Ltd Kingsclere road Basingstoke Hampshire RG21 6XA United Kingdom	Prozac	20 mg	Capsula rigida	Uso orale

ALLEGATO III

NOME, FORMA FARMACEUTICA, DOSAGGIO DEI PRODOTTI MEDICINALI, SPECIE ANIMALE, VIE DI SOMMINISTRAZIONE E TITOLARE DELL'AUTORIZZAZIONE ALL'IMMISSIONE IN COMMERCIO

Stato Membro	Titolare dell'autorizzazione all'immissione in commercio	Richiedente	Nome di fantasia	Forma farmaceutica	Dosaggio	Specie animale	Modalità e via di somministrazione	Dose raccomandata
Austria		Intervet Gesmbh Siemensstrasse 107 A-1210 Wien	Cobactan	Polvere e solvente per soluzione iniettabile	45 mg/ml	Cavallo (adulto puledro) e	Una o due volte al giorno; Uso endovenoso e intramuscolare	1 mg cefquinome/kg di peso corporeo (1 ml di soluzione ricostituita/45 kg di peso corporeo)
Belgio		Intervet International B.V. Wim de Körverstraat 35 5831 AN Boxmeer Nederland	Cobactan 4.5 %	Polvere e solvente per soluzione iniettabile	45 mg/ml	Cavallo (adulto puledro) e	Una o due volte al giorno; Uso endovenoso e intramuscolare	1 mg cefquinome/kg di peso corporeo (1 ml di soluzione ricostituita/45 kg di peso corporeo)
Danimarca		Intervet International B.V. Wim de Körverstraat 35 5831 AN Boxmeer Nederland	Cobactan Vet.	Polvere e solvente per soluzione iniettabile	45 mg/ml	Cavallo (adulto puledro) e	Una o due volte al giorno; Uso endovenoso e intramuscolare	1 mg cefquinome/kg di peso corporeo (1 ml di soluzione ricostituita/45 kg di peso corporeo)
Germania	Intervet Deutschland GmbH Feldstr. 1a D-85716 Unterschleissheim		Cobactan IV 4.5 %	Polvere e solvente per soluzione iniettabile	45 mg/ml	Cavallo (adulto puledro) e	Una o due volte al giorno; Uso endovenoso e intramuscolare	1 mg cefquinome/kg di peso corporeo (1 ml di soluzione ricostituita/45 kg di peso corporeo)
Grecia		Intervet International B.V. Wim de Körverstraat 35 5831 AN Boxmeer Nederland	Cobactan IV IM 4.5 %	Polvere e solvente per soluzione iniettabile	45 mg/ml	Cavallo (adulto puledro) e	Una o due volte al giorno; Uso endovenoso e intramuscolare	1 mg cefquinome/kg di peso corporeo (1 ml di soluzione ricostituita/45 kg di peso corporeo)

Stato Membro	Titolare dell'autorizzazione all'immissione in commercio	Richiedente	Nome di fantasia	Forma farmaceutica	Dosaggio	Specie animale	Modalità e via di somministrazione	Dose raccomandata
Spagna		Intervet International B.V. Wim de Körverstraat 35 5831 AN Boxmeer Nederland	Cobactan 4.5 %	Polvere e solvente per soluzione iniettabile	45 mg/ml	Cavallo (adulto puledro) e	Una o due volte al giorno; Uso endovenoso e intramuscolare	1 mg cefquinome/kg di peso corporeo (1 ml di soluzione ricostituita/ 45 kg di peso corporeo)
Francia		Intervet International B.V. Wim de Körverstraat 35 5831 AN Boxmeer Nederland	Cobactan IV IM 4.5 %	Polvere e solvente per soluzione iniettabile	45 mg/ml	Cavallo (adulto puledro) e	Una o due volte al giorno; Uso endovenoso e intramuscolare	1 mg cefquinome/kg di peso corporeo (1 ml di soluzione ricostituita/ 45 kg di peso corporeo)
Ungheria		Intervet International B.V. Wim de Körverstraat 35 5831 AN Boxmeer Nederland	Cobactan IV 4.5 % A.U.V.	Polvere e solvente per soluzione iniettabile	45 mg/ml	Cavallo (adulto puledro) e	Una o due volte al giorno; Uso endovenoso e intramuscolare	1 mg cefquinome/kg di peso corporeo (1 ml di soluzione ricostituita/ 45 kg di peso corporeo)
Irlanda		Intervet Ireland Magna Drive Magna Business Park Citywest Road Dublin 24 Ireland	Cephaguard IV IM 4.5 %	Polvere e solvente per soluzione iniettabile	45 mg/ml	Cavallo (adulto puledro) e	Una o due volte al giorno; Uso endovenoso e intramuscolare	1 mg cefquinome/kg di peso corporeo (1 ml di soluzione ricostituita/ 45 kg di peso corporeo)
Italia		Intervet International B.V. Wim de Körverstraat 35 5831 AN Boxmeer Nederland	Cobactan 4.5 % IV IM	Polvere e solvente per soluzione iniettabile	45 mg/ml	Cavallo (adulto puledro) e	Una o due volte al giorno; Uso endovenoso e intramuscolare	1 mg cefquinome/kg di peso corporeo (1 ml di soluzione ricostituita/ 45 kg di peso corporeo)
Lussemburgo		Intervet International B.V. Wim de Körverstraat 35 5831 AN Boxmeer Nederland	Cobactan 4.5 %	Polvere e solvente per soluzione iniettabile	45 mg/ml	Cavallo (adulto puledro) e	Una o due volte al giorno; Uso endovenoso e intramuscolare	1 mg cefquinome/kg di peso corporeo (1 ml di soluzione ricostituita/ 45 kg di peso corporeo)

Stato Membro	Titolare dell'autorizzazione all'immissione in commercio	Richiedente	Nome di fantasia	Forma farmaceutica	Dosaggio	Specie animale	Modalità e via di somministrazione	Dose raccomandata
Paesi Bassi		Intervet International B.V. Wim de Körverstraat 35 5831 AN Boxmeer Nederland	Cobactan 4.5 %	Polvere e solvente per soluzione iniettabile	45 mg/ml	Cavallo (adulto puledro) e	Una o due volte al giorno; Uso endovenoso e intramuscolare	1 mg cefquinome/kg di peso corporeo (1 ml di soluzione ricostituita/45 kg di peso corporeo)
Polonia		Intervet International B.V. Wim de Körverstraat 35 5831 AN Boxmeer Nederland	Cobactan 4.5 %	Polvere e solvente per soluzione iniettabile	45 mg/ml	Cavallo (adulto puledro) e	Una o due volte al giorno; Uso endovenoso e intramuscolare	1 mg cefquinome/kg di peso corporeo (1 ml di soluzione ricostituita/45 kg di peso corporeo)
Portogallo		Intervet Portugal Lda. Estrada Nacional 249 PT-2725-397 Mem Martins	Cobactan 4.5 %	Polvere e solvente per soluzione iniettabile	45 mg/ml	Cavallo (adulto puledro) e	Una o due volte al giorno; Uso endovenoso e intramuscolare	1 mg cefquinome/kg di peso corporeo (1 ml di soluzione ricostituita/45 kg di peso corporeo)
Regno Unito		Intervet International B.V. Wim de Körverstraat 35 5831 AN Boxmeer Nederland	Cephaguard IV IM 4.5 %	Polvere e solvente per soluzione iniettabile	45 mg/ml	Cavallo (adulto puledro) e	Una o due volte al giorno; Uso endovenoso e intramuscolare	1 mg cefquinome/kg di peso corporeo (1 ml di soluzione ricostituita/45 kg di peso corporeo)

ELENCO DEI NOMI DEI MEDICINALI, DELLE FORME FARMACEUTICHE, DEI DOSAGGI, DELLE VIE DI SOMMINISTRAZIONE, DEI RICHIEDENTI, DEI TITOLARI DELL'AUTORIZZAZIONE ALL'IMMISSIONE IN COMMERCIO NEGLI STATI MEMBRI

Stato membro	Titolare dell'autorizza-zione all'immissione in commercio	Richiedente	Nome	Dosaggio	Forma farmaceutica	Via di somministrazione
Germania	Sandoz GmbH Biochemiestrasse 10 A-6250 Kundl	—	Ceftriaxon Tyrol Pharma 1 g Pulver zur Herstellung einer Injek- tions- oder Infusionslösung	1 g	Polvere per soluzione per inie- zione o infusione	Uso intramuscolare e endovenoso
Germania	Sandoz GmbH Biochemiestrasse 10 A-6250 Kundl	—	Ceftriaxon Tyrol Pharma 2 g Pulver zur Herstellung einer Infu- sionslösung	2 g	Polvere per soluzione per infu- sione	Uso endovenoso
Finlandia	—	Sandoz A/S C.F. Tietgens Boulevard 40 DK-5220 Odense SØ	Lendacin 1 g injektio-/infusio- kuiva-aine liuosta varten	1 g	Polvere per soluzione per inie- zione o infusione	Uso intramuscolare e endovenoso
Finlandia	—	Sandoz A/S C.F. Tietgens Boulevard 40 DK-5220 Odense SØ	Lendacin 2 g infuusiokuiva-aine liuosta varten	2 g	Polvere per soluzione per infu- sione	Uso endovenoso
Regno Unito	—	Sandoz Limited Woolmer way Bordon Hants GU35 9QE United Kingdom	Ceftriaxone 1 g powder for solu- tion for injection/infusion	1 g	Polvere per soluzione per inie- zione o infusione	Uso intramuscolare e endovenoso
Regno Unito	—	Sandoz Limited Woolmer way Bordon Hants GU35 9QE United Kingdom	Ceftriaxone 2 g powder for solu- tion for infusion	2 g	Polvere per soluzione per infu- sione	Uso endovenoso

ELENCO DEI NOMI DEI MEDICINALI, DELLA FORMA FARMACEUTICA, DEI DOSAGGI, DELLA VIA DI SOMMINISTRAZIONE, DEI TITOLAREI DELL'AUTORIZZAZIONE ALL'IMMISSIONE IN COMMERCIO NEGLI STATI MEMBRI

CETIRIZINE DIHYDROCHLORIDE COPYFARM 10 mg E DENOMINAZIONI ASSOCIATE

Stato membro	Autorizzazione all'immissione in commercio Titolare	Nome di fantasia	Dosaggi	Forma farmaceutica	Via di somministr azione
Danimarca	Copyfarm A/S Energivej 15, POB 69 DK-5260 Odense S	Cetirizin «Copyfarm»	10 mg	Compressa rivestita con film	Uso orale
Paesi Bassi	Copyfarm A/S Energivej 15 POB 69 DK-5260 Odense S	Cetirizine dihydrochloride Copyfarm 10 mg	10 mg	Compressa rivestita con film	Uso orale
Norvegia	Copyfarm A/S Energivej 15 POB 69 DK-5260 Odense S	Cetirizin Copyfarm	10 mg	Compressa rivestita con film	Uso orale
Svezia	Copyfarm A/S Energivej 15 POB 69 DK-5260 Odense S	Cetirizin Copyfarm	10 mg	Compressa rivestita con film	Uso orale

Autorizzazione degli aiuti di Stato sulla base degli articoli 87 e 88 del trattato CE**Casi contro i quali la Commissione non solleva obiezioni**

(2006/C 236/04)

(Testo rilevante ai fini del SEE)

Data di adozione: 8.2.2006**Numero dell'aiuto:** N 158/2005**Stato Membro:** Slovacchia (Košice)**Titolo:** GETRAG FORD Transmissions Slovakia s.r.o.**Obiettivo:** Sviluppo regionale — Occupazione (Industria manifatturiera)

Base giuridica: 1. Zákon č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci, v znení neskorších predpisov 2. § 8 ods. 2 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy 3. Výnos č. 1/2005 Ministerstva hospodárstva SR z 1. marca 2005 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky 4. Uznesenie Vlády Slovenskej republiky č. 119 zo dňa 9. februára 2005 5. Zákon č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci, v znení neskorších predpisov 6. Zákon č. 565/2001 Z.z. o investičných stimuloch v znení neskorších predpisov, najmä § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 565/2001 Z.z. o investičných stimuloch v znení neskorších predpisov; stanovuje, že investičnými stimulmi je štátna pomoc na počiatočné investície poskytovaná na obstaranie hmotného investičného majetku a nehmotného investičného majetku potrebného na začatie výroby vo forme daňového úľavy 7. Zákon č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, v znení neskorších predpisov, v znení účinnom k 31. decembru 2003, najmä § 52 ods. 4 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, v znení neskorších predpisov, za podmienok uvedených v § 35b zákona č. 366/1999 Z.z. o daniach z príjmov, v znení účinnom k 31. decembru 2003

Stanziamento: EUR 53,5 million (SKK 2 039 687 500)**Intensità d'aiuto massima:** 18,14 %**Altre informazioni:** Aiuto individuale — Sovvenzione diretta, Agevolazione fiscale

Il testo delle decisioni nelle lingue facenti fede, ad eccezione dei dati riservati, è disponibile sul sito:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/

Data di adozione: 7.4.2006**Numero dell'aiuto:** N 218/2005**Stato Membro:** Germania (Brandenburg)**Titolo:** Konsolidierung- und Standortsicherungsprogramm

Base giuridica: Förderrichtlinie des Ministeriums für Wirtschaft des Landes Brandenburg über die Gewährung von Zuwendungen zur Konsolidierung und Standortsicherung für kleine und mittlere Unternehmen

Obiettivo: Ristrutturazione di imprese in difficoltà**Dotazione di bilancio:**

Spesa annuale prevista: 5 million EUR

Importo totale dell'aiuto previsto: 10 Million EUR

Durata: 31.12.2006**Altre informazioni:** Regime — Prestito agevolato

Il testo delle decisioni nelle lingue facenti fede, ad eccezione dei dati riservati, è disponibile sul sito:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/

Data di adozione della decisione: 11.8.2006**Numero dell'aiuto:** N 289/2006**Stato membro:** Spagna**Regione:** Madrid

Titolo: Ayuda a la innovación y al desarrollo tecnológico en el sector de las tecnologías de la información de la Comunidad de Madrid

Base giuridica:

Orden 60/2006, de 11 de enero, de la Consejería de Economía e Innovación Tecnológica, por la que se aprueban las bases reguladoras y se convocan ayudas cofinanciadas por el Fondo Europeo de Desarrollo Regional para el fomento de la innovación y el desarrollo tecnológico en el sector de las Tecnologías de la Información de la Comunidad de Madrid;

Proyecto de Orden de próximas convocatorias anuales para el periodo 2007-2011

Tipo di misura: Regime**Obiettivo:** Ricerca e sviluppo**Forma dell'aiuto:** Sovvenzione diretta**Dotazione di bilancio:** 50 000 000 EUR**Intensità:** 75 %**Durata:** 1.1.2007-31.10.2011**Settore economico:**

Fabbricazione di macchine elettriche e di apparecchiature elettriche, elettroniche ed ottiche

Poste e telecomunicazioni

Informatica e attività connesse

Nome e indirizzo dell'autorità che eroga l'aiuto:

Comunidad Autónoma de Madrid

Il testo delle decisioni nelle lingue facenti fede, ad eccezione dei dati riservati, è disponibile sul sito:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/

Data di adozione della decisione: 11.8.2006

Numero dell'aiuto: N 439/2006

Stato membro: Danimarca

Titolo: Støtte til forskning i arbejdsforholdene

Base giuridica: Oprindelige retsgrundlag var Finansloven, tekstanmærkning nr 124 § 17 og Bekendtgørelse nr 610 af 25. juni 2003

Tipo di misura: Regime

Obiettivo: Ricerca e sviluppo

Forma dell'aiuto: Sovvenzione diretta

Dotazione di bilancio: 359 600 000 DKK

Intensità: 100 %

Durata: 31.12.2009

Settore economico: Tutti i settori

Nome e indirizzo dell'autorità che eroga l'aiuto:

Arbejdsmiljøforskningsfonden, Landskronagade 33, Postboks 1228, DK-0900 København

Il testo delle decisioni nelle lingue facenti fede, ad eccezione dei dati riservati, è disponibile sul sito:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/

Data di adozione: 4.5.2006

Numero dell'aiuto: N 551a/2004

Stato Membro: Italia (Campania)

Titolo: Aiuti per la protezione ambientale — Misura 1.12 del POR Obiettivo 1 Campania 2000-2006 — Miglioramento dell'efficienza energetica e realizzazione di impianti per la produzione di energia elettrica da fonti rinnovabili

Base giuridica: Disciplinare per la concessione di aiuti alle imprese a finalità ambientale nell'ambito della misura 1.12 del POR Campania 2000/2006

Obiettivo: Protezione ambientale — Sviluppo regionale (Tutti i settori)

Intensità d'aiuto massima: 75 %

Durata: 31.12.2006

Il testo delle decisioni nelle lingue facenti fede, ad eccezione dei dati riservati, è disponibile sul sito:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/

Data della decisione: 29.6.2006

Aiuto N.: N 616/2005

Stato membro: Lettonia

Denominazione: Aiuto regionale all'investimento in favore di A/SQ Latvijas Fineries

Obiettivo:

Aiuto regionale

Base giuridica

Likuma «Par uzņēmuma ienākuma nodokli» 17.1 pants (9.2.1995)

MK noteikumi Nr. 410 (25.9.2001)

MK rīkojums Nr. 727 (16.11.2005): Līgums Nr. 6210-02/1265 (16.2.2006)

Stanziamento: 11 730 000 EUR

Intensità o importo dell'aiuto: 40 %

Durata: 10 anni

Il testo delle decisioni nelle lingue facenti fede, ad eccezione dei dati riservati, è disponibile sul sito:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/

Data di adozione della decisione: 11.8.2006

Numero dell'aiuto: N 617/2005

Stato membro: Italia

Titolo: Centri di competenza tecnologica

Base giuridica: Programma operativo nazionale 2000-2006

Tipo di misura: Regime

Obiettivo: Sviluppo regionale

Forma dell'aiuto: Sovvenzione diretta

Dotazione di bilancio: 60 000 000 EUR

Intensità: 50 %

Durata: 31.12.2006

Nome e indirizzo dell'autorità che eroga l'aiuto:

Ministero dell'istruzione, dell'Università e della ricerca — direzione generale per lo sviluppo e il coordinamento delle attività di ricerca — Ufficio VII-UPOC Piazza Kennedy 20, I-00144 Roma

Il testo delle decisioni nelle lingue facenti fede, ad eccezione dei dati riservati, è disponibile sul sito:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/

Informazioni comunicate dagli Stati membri sugli aiuti di Stato concessi in virtù del regolamento (CE) n. 2204/2002 della Commissione, del 12 dicembre 2002, relativo all'applicazione degli articoli 87 e 88 del trattato CE agli aiuti di Stato a favore dell'occupazione

(2006/C 236/05)

(Testo rilevante ai fini del SEE)

Numero dell'aiuto	XE 1/06	
Stato membro	Estonia	
Regione	Estonia	
Titolo del regime di aiuti	Azione 1.3 del Piano di sviluppo nazionale «Mercato del lavoro inclusivo»	
Base giuridica	Sotsiaalministri 4. aprilli 2006. a määrus nr 35 "Meetme 1.3 "Võrdsed võimalused tööturul", välja arvatud riigi tööturuasutuste projektidele antava toetuse, tingimused ja toetuse kasutamise seire eeskiri" (RTL, 11.4.2006, 31, 553).	
Spesa annua prevista per il regime	Importo annuo totale per il 2006	A concorrenza di 2,75 milioni di EUR
Intensità massima dell'aiuto	Conformemente all'articolo 4, paragrafi da 2 a 5, all'articolo 5 e all'articolo 6 del regolamento	Sì
Data di applicazione	14.4.2006	
Durata del regime	Fino al 31.12.2006	
Obiettivo dell'aiuto	Articolo 4 — Creazione di posti di lavoro	Sì
	Articolo 5 — Assunzione di lavoratori svantaggiati e disabili	Sì
	Articolo 6 — Occupazione di lavoratori disabili	Sì
Settori economici interessati	— Tutti i settori comunitari ⁽¹⁾ ammissibili agli aiuti a favore dell'occupazione	Sì
	— Industria manifatturiera ⁽¹⁾	Sì
	— Tutti i servizi ⁽¹⁾	Sì
	— Altri	Sì
Nome e indirizzo dell'autorità che concede l'aiuto	Nome: Tööturuamet	
	Indirizzo: Gonsiori 29 EE-15156 Tallinn	
Altre informazioni	Il regime di aiuti è cofinanziato dal Fondo Sociale Europeo	
Aiuto soggetto all'obbligo di notificazione preventiva alla Commissione	Conformemente all'articolo 9 del regolamento	Sì

⁽¹⁾ Ad eccezione del settore della costruzione navale e di altri settori oggetto di norme specifiche stabilite dai regolamenti e dalle direttive che disciplinano tutti gli aiuti di Stato a tali settori.

Numero dell'aiuto	XE 2/06		
Stato membro	Polonia		
Regione	Region Południowy — Województwo Śląskie — 1.2		
Titolo del regime di aiuti	Programma di aiuti a favore dell'occupazione per gli imprenditori che conducono attività economiche sul territorio della città di Katowice nel 2005 e nel 2006		
Base giuridica	— art. 18 ust. 2 pkt 8, art. 40 ust. 1, art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), — art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2002 r. nr 9, poz. 84 z późn. zm.)		
Spesa annua prevista per il regime	Importo annuo totale	0,7 milioni di EUR	
	Credito garantito		
Intensità massima dell'aiuto	Conformemente all'articolo 4, paragrafi da 2 a 5, del regolamento	Sì	
Data di applicazione	30.6.2005		
Durata del regime	Fino al 12/2006		
Obiettivo dell'aiuto	Articolo 4 — Creazione di posti di lavoro	Sì	
	Articolo 5 — Assunzione di lavoratori svantaggiati e disabili	No	
	Articolo 6 — Occupazione di lavoratori disabili	No	
Settori economici interessati	Tutti i settori comunitari ⁽¹⁾ ammissibili agli aiuti a favore dell'occupazione	Sì	
Nome e indirizzo dell'autorità che concede l'aiuto	Nome: Prezydent Miasta Katowice		
	Indirizzo: PL-40-098 Katowice, ul. Młyńska 4 telefono: 2593-684		
Altre informazioni	Se il regime è cofinanziato da fondi comunitari, aggiungere la frase seguente: — non pertinente		
Aiuto soggetto all'obbligo di notificazione preventiva alla Commissione	Conformemente all'articolo 9 del regolamento	Sì	

(¹) Ad eccezione del settore della costruzione navale e di altri settori oggetto di norme specifiche stabilite dai regolamenti e dalle direttive che disciplinano tutti gli aiuti di Stato a tali settori.

Numero dell'aiuto	XE 3/06		
Stato membro	Polonia		
Regione	Miasto Wągrowiec, powiat wągrowiecki, Województwo wielkopolskie		
Titolo del regime di aiuti	Delibera n. 27/2005 del Consiglio della città di Wągrowiec in data 30 giugno 2005 riguardante l'esonero dall'imposta sugli immobili nel quadro degli aiuti a favore dell'occupazione		

Base giuridica	Art. 18 ust. 2 pkt 8, art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. nr 142, poz. 1591 z zm.) i art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2002 r. nr 9, poz. 84 z zm.)		
Spesa annua prevista per il regime	Importo annuo totale	0,125 milioni di EUR 0,5 milioni di PLN	
Intensità massima dell'aiuto	Conformemente all'articolo 4 del regolamento	Si	
Data di applicazione	1.9.2005		
Durata del regime	Fino al 31.12.2006		
Obiettivo dell'aiuto	Articolo 4 — Creazione di posti di lavoro	Si	
	Articolo 5 — Assunzione di lavoratori svantaggiati e disabili		
	Articolo 6 — Occupazione di lavoratori disabili		
Settori economici interessati	Tutti i settori comunitari ⁽¹⁾ ammissibili agli aiuti a favore dell'occupazione	Si	
Nome e indirizzo dell'autorità che concede l'aiuto	Nome: Rada Miejska		
	Indirizzo: Ul. Kościuszki 15 A, 62-100 Wągrowiec tel. (0 67) 26 80 312 e-mail: miasto@wagrowiec.um.gov.pl		
Aiuto soggetto all'obbligo di notificazione preventiva alla Commissione	Conformemente all'articolo 9 del regolamento	Si	

⁽¹⁾ Ad eccezione del settore della costruzione navale e di altri settori oggetto di norme specifiche stabilite dai regolamenti e dalle direttive che disciplinano tutti gli aiuti di Stato a tali settori.

Numero dell'aiuto	XE 4/06		
Stato membro	Polonia		
Regione	Zachodniopomorskie		
Titolo del regime di aiuti	Esonero dall'imposta sugli immobili per gli imprenditori che conducono attività economiche nel comune di Bobolice creando nuovi posti di lavoro		
Base giuridica	Uchwała nr XXV/271/05 Rady Miejskiej w Bobolicach z dnia 29 marca 2005 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie Gminy Bobolice tworzących nowe miejsca pracy art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2002 r., nr 9, poz. 84 z późn. zm.).		
Spesa annua prevista per il regime	Importo annuo totale	0,0125 milioni di EUR 0,05 milioni di PLN	
	Credito garantito		
Intensità massima dell'aiuto	Conformemente all'articolo 4, paragrafi da 2 a 5, all'articolo 5 e all'articolo 6 del regolamento	Si	
Data di applicazione	15.6.2005		
Durata del regime	Fino al 31.12.2006		

Obiettivo dell'aiuto	Articolo 4 — Creazione di posti di lavoro	Sì	
	Articolo 5 — Assunzione di lavoratori svantaggiati e disabili	Sì	
	Articolo 6 — Occupazione di lavoratori disabili		
Settori economici interessati	Tutti i settori comunitari ⁽¹⁾ ammissibili agli aiuti a favore dell'occupazione	Sì	
Nome e indirizzo dell'autorità che concede l'aiuto	Nome: Burmistrz Bobolic		
	Indirizzo: Urząd Miejski w Bobolicach Ul. Ratuszowa 1 PL-76-020 Bobolice		
Altre informazioni	Se il regime è cofinanziato da fondi comunitari, aggiungere la frase seguente: — non pertinente		
Aiuto soggetto all'obbligo di notificazione preventiva alla Commissione	Conformemente all'articolo 9 del regolamento	Sì	

⁽¹⁾ Ad eccezione del settore della costruzione navale e di altri settori oggetto di norme specifiche stabilite dai regolamenti e dalle direttive che disciplinano tutti gli aiuti di Stato a tali settori.

Numero dell'aiuto	XE 8/06		
Stato membro	Polonia		
Regione	Tutto il paese		
Titolo del regime di aiuti	Creazione di posti di lavoro per gli iscritti alle liste di disoccupazione e assegnazione di fondi ai disoccupati perché avviino un'attività economica		
Base giuridica	Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu dokonywania refundacji ze środków Funduszu Pracy, kosztów wyposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz form zabezpieczenia zwrotu otrzymanych środków (Dz.U. nr 236, poz. 2002). Rozporządzenie weszło w życie z dniem 5 grudnia 2005 r. Art. 46 ust. 1 pkt 1,2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. nr 99, poz. 1001, z późn. zm.)		
Spesa annua prevista per il regime	Importo annuo totale	2005 — 40 milioni di EUR, di cui: circa 30 milioni sono fondi nazionali e circa 10 milioni fondi FSE 2006 — 110 milioni di EUR, di cui: circa 82,5 milioni sono fondi nazionali e circa 27,5 milioni fondi FSE	
	Credito garantito		
Intensità massima dell'aiuto	Conformemente all'articolo 4, paragrafi da 2 a 5, all'articolo 5 e all'articolo 6 del regolamento	Sì	

Data di applicazione	5.12.2005		
Durata del regime	Fino al 31.12.2006		
Obiettivo dell'aiuto	Articolo 4 — Creazione di posti di lavoro	Si	
	Articolo 5 — Assunzione di lavoratori svantaggiati e disabili		
	Articolo 6 — Occupazione di lavoratori disabili		
Settori economici interessati	— Tutti i settori comunitari ⁽¹⁾ ammissibili agli aiuti a favore dell'occupazione	Si	
	— Industria manifatturiera ⁽¹⁾		
	— Tutti i servizi ⁽¹⁾		
	— Altri		
Nome e indirizzo dell'autorità che concede l'aiuto	Nome: Starostowie		
	Indirizzo: Circa 340 amministrazioni sull'intero territorio nazionale		
Altre informazioni	Il regime di aiuti è cofinanziato dal FSE nell'ambito del programma operativo settoriale «Sviluppo delle risorse umane»		
Aiuto soggetto all'obbligo di notificazione preventiva alla Commissione	Conformemente all'articolo 9 del regolamento	Si	

⁽¹⁾ Ad eccezione del settore della costruzione navale e di altri settori oggetto di norme specifiche stabilite dai regolamenti e dalle direttive che disciplinano tutti gli aiuti di Stato a tali settori.

AIUTO DI STATO — GRECIA**Estensione della procedura relativa all'aiuto di Stato n. C 16/2004 (ex CP 71/2002 e CP 133/2005)****Presunto aiuto di Stato concesso dalla Grecia a Hellenic Shipyards SA****Invito a presentare osservazioni ai sensi dell'articolo 88, paragrafo 2, del trattato CE**

(2006/C 236/06)

(Testo rilevante ai fini del SEE)

Con la lettera del 4.7.2006 riprodotta nella lingua facente fede dopo la presente sintesi, la Commissione ha comunicato alla Grecia la propria decisione di estendere la procedura di cui all'articolo 88, paragrafo 2, del trattato CE in relazione all'aiuto in oggetto.

La Commissione invita gli interessati a presentare osservazioni entro un mese dalla data di pubblicazione della presente sintesi e della lettera che segue, inviandole al seguente indirizzo:

Commissione europea
Direzione generale della Concorrenza
Protocollo Aiuti di Stato
SPA 3, 6/5
B-1049 Bruxelles/Brussels
Fax: (32-2) 296 12 42

Dette osservazioni saranno comunicate alla Grecia. Su richiesta scritta e motivata degli autori delle osservazioni, la loro identità non sarà rivelata.

SINTESI**PROCEDURA**

Con decisione C(2004)1359 del 20 aprile 2004 ⁽¹⁾, la Commissione ha avviato la procedura di cui all'articolo 88, paragrafo 2, del trattato nei confronti delle modifiche apportate al piano di investimenti parzialmente finanziato mediante un aiuto all'investimento in favore di Hellenic Shipyards SA (in appresso «HSY») autorizzato dalla Commissione il 15 luglio 1997 nel caso N 401/1997. La decisione della Commissione del 20 aprile 2004 riguardava anche vari prestiti e garanzie accordati ad HSY dalla banca statale ETVA nonché il mancato invio di relazioni annuali da parte delle autorità greche.

Per quanto concerne le informazioni oggetto della presente decisione, dal 2002 la Commissione ha ricevuto numerose lettere da un ricorrente che denuncia varie altre misure di aiuto di Stato a favore di HSY. Le autorità greche hanno fornito numerose lettere contenenti informazioni in merito a dette asserzioni.

DESCRIZIONE

HSY è uno dei più importanti cantieri navali del Mediterraneo orientale e il principale cantiere navale greco. Nel settembre 1985 la Banca ellenica per lo sviluppo industriale (in prosieguo «ETVA»), di proprietà dello Stato, ha acquistato HSY che all'epoca era sull'orlo del fallimento. Il cantiere, nel frattempo, ha beneficiato di aiuti statali in varie occasioni e ha formato oggetto di una serie di decisioni in materia di aiuti di Stato adottate dalla Commissione. Nel maggio 2002 HSY è stato acquistato da un consorzio costituito da HDW e da Ferrostaal (in appresso «HDW/Ferrostaal»).

VALUTAZIONE

(1) Nella fase attuale la Commissione dubita che la Grecia soddisfi le condizioni stabilite nelle decisioni adottate il 15 luglio 1997 (nel caso N 401/1997) e il 5 giugno 2002 (nel caso N 513/2001) per quanto riguarda rispettivamente:

- l'aiuto alla ristrutturazione di 160 milioni di EUR autorizzato dalla Commissione nel 1997;
- l'aiuto alla chiusura di 29,5 milioni di EUR autorizzato dalla Commissione nel 2002.

⁽¹⁾ GU C 202 del 10.8.2004, pag. 3.

- (2) La Commissione dubita inoltre della natura di aiuto di Stato e della compatibilità delle seguenti misure che non sono state notificate dalla Grecia:
- conferimento di capitali da parte dello Stato o di ETVA a concorrenza di 25,6 milioni di EUR, nel 1996-1997;
 - aumenti del capitale sociale effettuati nel quadro del piano di investimenti nel 1998-2000;
 - controgaranzie statali in relazione a garanzie accordate da ETVA per un deposito di 29,4 milioni di EUR di OSE e per un deposito di 9,4 milioni di EUR di ISAP in relazione a contratti ferroviari a partire dal 1997 in poi;
 - rinvio/rinegoziazione di obblighi e cancellazione di penalità dovute a OSE e a ISAP in relazione a contratti ferroviari a partire dal 1997 in poi;
 - prestito concesso da ETVA ad HSY in relazione al contratto stipulato tra HSY e Strinzis Lines dal 1999 in poi per la costruzione di due traghetti merci e passeggeri;
 - garanzie ETVA per il deposito di 6,6 milioni di EUR di Strinzis Lines, in relazione al contratto stipulato tra HSY e Strinzis Lines dal 1999 in poi per la costruzione di due traghetti merci e passeggeri;
 - garanzia di Stato su un prestito di 29,3 milioni di EUR concesso da ETVA nel 2000;
 - prestiti accordati ad HSY da fonti pubbliche;
 - sovvenzione incrociata tra le attività militari e civili di HSY;
 - clausola di indennizzo concessa dallo Stato ad HDW/Ferrostaal in cambio dell'obbligo di rimborso degli aiuti illegali ricevuti da HSY e di eventuali altri obblighi.
- (3) Dati i dubbi succitati, la Commissione decide di estendere la procedura prevista all'articolo 88, paragrafo 2, del trattato CE nel caso C 16/2004 alle misure di cui sopra.
- (4) La Commissione infine ritiene che le seguenti misure non costituiscano aiuto di Stato oppure che rientrino nell'articolo 296 del trattato CE:
- garanzia di Stato su un prestito di 44 milioni di EUR concesso da ETVA nel 2001 in relazione a commesse della Marina militare ellenica;
 - sovrafinanziamenti concessi ad HSY tra il 2000 e il 2002 attraverso l'assegnazione di nuovi contratti di difesa e/o relative modifiche;
 - rinvio/rinegoziazione di obblighi nel 2002 e cancellazione di penalità previste dai contratti di difesa esistenti;
 - soppressione del requisito che prevede la presentazione di garanzie bancarie/garanzia statale implicita per appalti concernenti contratti di difesa;
 - iscrizione, nei conti annuali pubblicati di Hellenic Shipyards dal 2001 in poi, di attività previste nei contratti di difesa stipulati con la Marina militare ellenica;
 - garanzia di Stato su anticipazioni di pagamenti per 96,8 milioni di EUR effettuate da parte della Marina militare ellenica nel 2002;
 - dispensa del governo greco dai requisiti di capitale minimo stabiliti dalla legge greca sulle società per quanto riguarda il livello dei fondi propri di Hellenic Shipyards dal 1999 al 2005;
 - rinuncia di OSE e di ISAP alla presentazione obbligatoria da parte di HSY di garanzie bancarie in relazione a contratti ferroviari dal 1997 in poi;
 - aiuto di 8,3 milioni di EUR al funzionamento in relazione ai contratti stipulati tra HSY e Strinzis Lines dal 1999 in poi per la costruzione di due traghetti merci e passeggeri;
 - presunta garanzia di Stato di 92,8 milioni di EUR nel 2003;
 - processo di privatizzazione e prezzo, chiesto per HSY, inferiore al prezzo di mercato nel quadro della vendita di HSY ad HDW/Ferrostaal;
 - prestito concesso dalla Banca del Pireo ad HDW/Ferrostaal per finanziare l'aumento del capitale sociale di HSY nel quadro della vendita di HSY ad HDW/Ferrostaal.

TESTO DELLA LETTERA

«Η Επιτροπή επιθυμεί να ενημερώσει την Ελλάδα ότι αποφάσισε να επεκτείνει τη διαδικασία που καθορίζεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της Συνθήκης ΕΚ για ορισμένα θέματα που αφορούν την προαναφερθείσα υπόθεση.

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- (1) Με την απόφαση C(2004)1359 της 20ής Απριλίου 2004 ⁽²⁾, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία που καθορίζεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της Συνθήκης σχετικά με τις τροποποιήσεις που πραγματοποιήθηκαν στο επενδυτικό σχέδιο που χρηματοδοτήθηκε εν μέρει με επενδυτική ενίσχυση προς τα Ελληνικά Ναυπηγεία ΑΕ (εφεξής ΕΝΑΕ) που ενέκρινε η Επιτροπή στις 15 Ιουλίου 1997 στην υπόθεση Ν 401/1997 ⁽³⁾. Η απόφαση της Επιτροπής της 20ής Απριλίου 2004 αναφερόταν επίσης και σε διάφορα δάνεια και εγγυήσεις που χορηγήθηκαν στην ΕΝΑΕ από την κρατική τράπεζα ΕΤΒΑ και στο ότι οι ελληνικές αρχές δεν υπέβαλαν τις προβλεπόμενες ετήσιες εκθέσεις.
- (2) Σχετικά με τα μέτρα που αποτελούν αντικείμενο αυτής της απόφασης, η Επιτροπή έλαβε επιστολές από καταγγέλλοντα που επιθυμεί να διατηρήσει την ανωνυμία του με ημερομηνίες 23 Μαΐου 2002, 28 Μαΐου 2002, 14 Αυγούστου 2002, 24 Απριλίου 2003, 3 Φεβρουαρίου 2004, 4 Μαρτίου 2004, 30 Ιουνίου 2004, 23 Δεκεμβρίου 2004, 3 Ιανουαρίου 2005, 23 Φεβρουαρίου 2005, 4 Μαρτίου 2005, 8 Απριλίου 2005, 27 Απριλίου 2005, 24 Μαΐου 2005, 10 Ιουνίου 2005, 15 Ιουλίου 2005, 28 Ιουλίου 2005, 13 Σεπτεμβρίου 2005, 16 Σεπτεμβρίου 2005, 21 Οκτωβρίου 2005, 12 Δεκεμβρίου 2005, 23 Δεκεμβρίου 2005, 6 Ιανουαρίου 2006, 10 Ιανουαρίου 2006, 12 Ιανουαρίου 2006, 18 Ιανουαρίου 2006, 23 Ιανουαρίου 2006, 3 Φεβρουαρίου 2006, 9 Φεβρουαρίου 2006, 23 Μαρτίου 2006, 28 Μαρτίου 2006, 6 Απριλίου 2006, 20 Απριλίου 2006, 24 Μαΐου 2006 και 2 Ιουνίου 2006. Η Επιτροπή απέστειλε επιστολές στον καταγγέλλοντα στις 27 Ιουνίου 2002, 22 Ιουλίου 2004 και 12 Αυγούστου 2005.
- (3) Οι εν λόγω καταγγελίες καταχωρήθηκαν υπό τους αριθμούς CP 71/2002 και CP 133/2005. Η Επιτροπή ζήτησε από την Ελλάδα πληροφορίες με επιστολές της 30ής Ιανουαρίου 2003, της 30ής Ιουλίου 2004, της 2ας Μαΐου 2005, της 24ης Μαΐου 2005, της 24ης Μαρτίου 2006, της 24ης Μαΐου 2006 και της 29ης Μαΐου 2006.
- (4) Η Ελλάδα απάντησε με επιστολές της 31ης Μαρτίου 2003, της 21ης Οκτωβρίου 2004, της 17ης Δεκεμβρίου 2004, της 20ής Ιουνίου 2005, της 25ης Απριλίου 2006, της 30ής Μαΐου 2006 και της 1ης Ιουνίου 2006.
- (5) Η Επιτροπή συναντήθηκε με τις ελληνικές αρχές στις 22 Μαρτίου 2006 και με την ευκαιρία αυτή τις ελληνικές αρχές συνόδευαν εκπρόσωποι της ΕΝΑΕ και της Τράπεζας Πειραιώς που υπέβαλαν στην Επιτροπή ορισμένα συμπληρωματικά έγγραφα. Η Επιτροπή συνάντησε τον καταγγέλλοντα στις 10 Ιανουαρίου 2003, 14 Ιανουαρίου 2005, 10 Μαρτίου 2005, 20 Μαΐου 2005, 19 Οκτωβρίου 2005, 8 Νοεμβρίου 2005 και 23 Μαρτίου 2006, και την Thyssen Krupp Marine στις 21 Μαρτίου 2006.
- (6) Η επέκταση της διαδικασίας στην υπόθεση C 16/2004 πραγματοποιείται με την επιφύλαξη οποιασδήποτε άλλης υπάρχουσας ή μελλοντικής διαδικασίας κρατικής ενίσχυσης προς την ΕΝΑΕ, ιδιαίτερα τη διαδικασία C 40/2002 (βλέπε παρακάτω παράγραφο 11).

2. Ο ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΤΟΥ ΧΟΡΗΓΗΘΗΚΑΝ

- (7) Η ΕΝΑΕ είναι ένα από τα μεγαλύτερα ναυπηγεία της Ανατολικής Μεσογείου και το μεγαλύτερο ελληνικό ναυπηγείο ⁽⁴⁾. Οι εγκαταστάσεις των ναυπηγείων βρίσκονται στο Σκαρμαγκά, στα δυτικά της Αθήνας, στην Αττική ⁽⁵⁾. Η ΕΝΑΕ ιδρύθηκε το 1939 από το Ελληνικό Πολεμικό Ναυτικό και αγοράστηκαν το 1957 από τον όμιλο εταιρειών του κυρίου Νιάρχου. Το Σεπτέμβριο του 1985, η κρατική Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Ανάπτυξης (εφεξής ΕΤΒΑ) αγόρασε την σχεδόν πτωχευμένη εταιρεία που είχε διακόψει τις δραστηριότητές της από τον Απρίλιο του 1985 (αλλά που επαναδραστηριοποιήθηκε μετά την πώληση). Αυτό αποτέλεσε το ξεκίνημα μιας μακράς διαδικασίας αναδιάρθρωσης που διάρκεσε τα τελευταία είκοσι χρόνια (και πιθανόν δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί) με σημαντική κρατική στήριξη και συνεπώς ορισμένες έρευνες της Επιτροπής και αποφάσεις σχετικά με ελέγχους για τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων.
- (8) Η Ελλάδα πέτυχε το 1990 ειδική διάταξη από το Συμβούλιο στην 7η οδηγία ⁽⁶⁾ που επιτρέπει λειτουργικές ενισχύσεις για αναδιάρθρωση πριν από την ιδιωτικοποίηση διάφορων ναυπηγείων. Αντίθετα με τα άλλα τρία ναυπηγεία, η Ελλάδα μπορούσε επίσης να διατηρήσει το 51 % της ΕΝΑΕ για λόγους εθνικής άμυνας

⁽²⁾ ΕΕ C 202 της 10.8.2004, σ. 3.

⁽³⁾ Βλέπε παρακάτω παράγραφο 9.

⁽⁴⁾ Βλέπε ιστότοπο των ΕΝΑΕ: <http://www.hellenic-shipyards.gr>

⁽⁵⁾ Τα ναυπηγεία είναι εγκατεστημένα σε επιλέξιμη περιοχή με την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ.

⁽⁶⁾ Οδηγία 90/684/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21.12.1990 σχετικά με τις ενισχύσεις στις ναυπηγικές εργασίες, ΕΕ L 380 της 31.12.1990, σ. 27· οι διατάξεις που αφορούν την Ελλάδα βρίσκονται στο άρθρο 10.

και να ιδιωτικοποιήσει μόνο το 49 %. Βάσει των παραπάνω, η Επιτροπή ενέκρινε στις 23 Δεκεμβρίου 1992 ⁽⁷⁾ διαγραφή χρεών 129 εκατ. ευρώ (ισοδύναμο) με στόχο την αναδιάρθρωση της ENAE. Απαραίτητη προϋπόθεση ήταν η ENAE, να διακόψει τις δραστηριότητες για εμπορικά πλοία (όχι το ναυπηγικό τμήμα, που θα παρέμενε εταιρεία υπό κρατικό έλεγχο) ως τις 31 Μαρτίου 1993. Ωστόσο, οι προϋποθέσεις της απόφασης του 1992 δεν τηρήθηκαν: η Ελλάδα ζήτησε το 1993 παράταση της προθεσμίας και δεν εφάρμοσε την υποχρέωση για το κλείσιμο εγκαταστάσεων. Η Επιτροπή κίνησε συνεπώς στις 10 Μαρτίου 1994 διαδικασία για κατάχρηση της εγκριθείσας ενίσχυσης ⁽⁸⁾. Τελικά, το 1995, οι ελληνικές αρχές ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι το 49 % των μετοχών των ναυπηγείων πωλήθηκε στους εργαζόμενους ώστε να τηρηθεί η προϋπόθεση ιδιωτικοποίησης που περιλάμβανε η απόφαση του 1992 ⁽⁹⁾. Εντωμεταξύ, το ύψος των χρεών αυξανόταν και η αναδιάρθρωση δεν είχε πραγματοποιηθεί. Συνεπώς, η Επιτροπή παρέτεινε στις 8 Ιανουαρίου 1997 τη διαδικασία που κίνησε στην υπόθεση C 10/1994 ⁽¹⁰⁾.

(9) Στις 15 Ιουλίου 1997, η Επιτροπή ενέκρινε ενίσχυση προς την ENAE με δύο χωριστές αποφάσεις:

— η Επιτροπή περάτωσε τη διαδικασία που κίνησε το 1994 στην υπόθεση C 10/1994 εγκρίνοντας τη διαγραφή χρεών (ισοδύναμο) ύψους 160 εκατ. ευρώ με τον κανονισμό του Συμβουλίου 1013/97 ⁽¹¹⁾ που εγκρίθηκε προκειμένου να επιτραπεί η ενίσχυση ορισμένων ναυπηγείων περιλαμβανομένης και της ENAE. Η απόφαση αυτή προέβλεπε ορισμένους όρους: 1) όχι άλλη ενίσχυση αναδιάρθρωσης, 2) εφαρμογή ενός επιχειρηματικού σχεδίου που θα περιλάμβανε αναδιάρθρωση της απασχόλησης και επενδυτικό πρόγραμμα ⁽¹²⁾.

— στην υπόθεση N 401/1997 ⁽¹³⁾, μετά από κοινοποίηση των ελληνικών αρχών στις 20 Ιουνίου 1997, η Επιτροπή ενέκρινε άμεση επιδότηση (ισοδύναμο) 22,9 εκατ. ευρώ για επενδυτικό σχέδιο 45,8 εκατ. ευρώ με στόχο την αναδιάρθρωση των ναυπηγείων *“στο τέλος του επιχειρηματικού σχεδίου, το έτος 2000”*, βάσει της 7ης οδηγίας.

(10) Τον Μάιο του 2002, μετά από διαπραγματεύσεις που κράτησαν περισσότερο από ένα έτος, η ENAE πωλήθηκε από την ETBA και τους εργαζόμενους σε κοινοπραξία που αποτελούσαν η HDW και η Ferrostaal ⁽¹⁴⁾ (εφεξής HDW/Ferrostaal). Η ThyssenKrupp Werften GmbH (εφεξής ThyssenKrupp) εξαγόρασε την HDW τον Ιανουάριο του 2005 ⁽¹⁵⁾ και απέκτησε τις μετοχές της Ferrostaal στην ENAE το Νοέμβριο 2005 ⁽¹⁶⁾. Συνεπώς, από τα τέλη του 2005, η ThyssenKrupp είναι ιδιοκτήτρια και ελέγχει την ENAE κατά 100 %.

(11) Στις 5 Ιουνίου 2002, η Επιτροπή ενέκρινε μία απόφαση με δύο σκέλη σχετικά με διάφορα μέτρα που κοινοποίησε η Ελλάδα το 2001 (κοινοποίηση που καταχωρήθηκε με τον αριθμό N 513/01) ⁽¹⁷⁾, για ενισχύσεις που θα χορηγούνταν στην ENAE βάσει νόμου που εγκρίθηκε το 2001. Πιο συγκεκριμένα, η Επιτροπή αποφάσισε να εγκρίνει διάφορες μορφές κινήτρων που ενθάρρυναν εργαζόμενους να παραιτηθούν εθελοντικά από την ENAE και να κινήσει στην υπόθεση C 40/2002 την επίσημη διαδικασία έρευνας που καθορίζεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ σχετικά: 1) με την καταβολή από το κράτος μέρους του εφάπαξ κόστους για την εθελούσια έξοδο των εργαζομένων της ENAE 2) τη μεταφορά μέρους των αποθεματικών του ισολογισμού χωρίς την καταβολή του προβλεπόμενου φόρου 10 %. Η τελική απόφαση που ελήφθη στις 20 Οκτωβρίου 2004 ⁽¹⁸⁾ συμπέρανε ότι τα δύο αυτά μέτρα αποτελούσαν μη συμβιβάσιμες κρατικές ενισχύσεις που έπρεπε να ανακτηθούν.

⁽⁷⁾ ΕΕ C 88 της 30.3.1993, σ. 6.

⁽⁸⁾ ΕΕ C 138 της 20.5.1994, σ. 2.

⁽⁹⁾ ΕΕ C 68 της 6.3.1996, σ. 4.

⁽¹⁰⁾ ΕΕ C 80 της 13.3.1997, σ. 8.

⁽¹¹⁾ Κανονισμός αριθ. 1013/97 του Συμβουλίου της 2ας Ιουνίου 1997 για την ενίσχυση ορισμένων ναυπηγείων που τελούν υπό αναδιάρθρωση, ΕΕ L 148 της 6.6.1997, σ. 1.

⁽¹²⁾ ΕΕ C 306 της 8.10.1997, σ. 5.

⁽¹³⁾ ΕΕ C 47 της 12.2.1998, σ. 3. Το σχέδιο προέβλεπε μείωση του προσωπικού, βελτίωση της ασφάλειας και των συνθηκών εργασίας, βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος και αντικατάσταση και/ή επισκευή διαφόρων εξοπλισμών. Το σχέδιο έπρεπε να χρηματοδοτηθεί κατά 50 % από επιχορήγηση ύψους 22,9 εκατ. ευρώ της ελληνικής κυβέρνησης, 13,7 εκατ. ευρώ από τραπεζικά δάνεια με τους συνήθεις όρους της αγοράς χωρίς κρατικές εγγυήσεις και 9,2 εκατ. ευρώ αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατ' αναλογία των μετοχών (ETBA: 51 %, εργαζόμενοι: 49 %). Πρόκειται για την υπόθεση για την οποία η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας για κατάχρηση ενίσχυσης στις 20 Απριλίου 2004 στην υπόθεση C 16/2004.

⁽¹⁴⁾ Εγκρίθηκε από την Επιτροπή βάσει της απόφασης συγχώνευσης M.2772 της 25.4.2002, ΕΕ C 143 της 15.6.2002, σ. 7.

⁽¹⁵⁾ Εγκρίθηκε από την Επιτροπή βάσει της απόφασης συγχώνευσης M.3596 της 10.12.2004, ΕΕ C 103 της 29.4.2006, σ. 30.

⁽¹⁶⁾ Εγκρίθηκε από την Επιτροπή βάσει της απόφασης συγχώνευσης M.3932 της 10.11.2005, ΕΕ C 287 της 18.11.2005, σ. 5.

⁽¹⁷⁾ ΕΕ C 186 της 6.8.2002, σ. 5. Στην ίδια απόφαση, ωστόσο, η Επιτροπή ενέκρινε, βάσει του κανονισμού για τα ναυπηγεία του 1998, ενίσχυση κλεισίματος 29,5 εκατ. ευρώ ώστε να ενθαρρύνει 800 περίπου εργαζόμενους να παραιτηθούν εθελοντικά από την ENAE. Σε αντιστάθμιση, η ENAE όφειλε να μειώσει την ετήσια επισκευαστική της ικανότητα και να μην αυξήσει την παραγωγική ικανότητα στον μη στρατιωτικό τομέα για τα επόμενα δέκα έτη, ώστε να αποκλειστεί αύξηση της παραγωγικής ικανότητας με τη μεταφορά παραγωγικής ικανότητας από την επισκευή στην κατασκευή πλοίων.

⁽¹⁸⁾ ΕΕ L 75 της 22.3.2005, σ. 44.

- (12) Σχετικά με την οικονομική κατάσταση της ΕΝΑΕ, ορισμένα στοιχεία δείχνουν ότι επιδεινώθηκε περαιτέρω μετά το 1997, δηλαδή μετά τις αποφάσεις της Επιτροπής που ενέκριναν την κρατική ενίσχυση προς την εταιρεία και ενώ έπρεπε να είχε εφαρμοστεί το σχέδιο αναδιάρθρωσης. Σε κάθε μία από τις ετήσιες εκθέσεις της ΕΝΑΕ από το 1999 ως τουλάχιστον το 2004, επισημαινόταν ότι λόγω του επιπέδου των συσσωρευμένων ζημιών, το διοικητικό συμβούλιο της ΕΝΑΕ υποχρεωνόταν να συγκαλέσει γενική συνέλευση εντός προθεσμίας έξι μηνών από το τέλος του οικονομικού έτους, που θα αποφάσιζε τη διάλυση της εταιρείας ή την έγκριση άλλου μέτρου. Επιπλέον, από το 2001, τα ίδια κεφάλαια της ΕΝΑΕ ήταν μικρότερο από το ένα δέκατο του μετοχικού της κεφαλαίου γεγονός που, σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του νόμου 2190/1920 έπρεπε να προκαλέσει την ανάκληση της άδειας της εταιρείας. Με επιστολή της 25ης Ιουνίου 2004, οι αρμόδιες ελληνικές αρχές ζήτησαν από την ΕΝΑΕ να αυξήσει το μετοχικό της κεφάλαιο στο ελάχιστο επίπεδο που απαιτείται από την ελληνική νομοθεσία εντός δύο μηνών.
- (13) Λαμβανομένων υπόψη των παραπάνω και των στοιχείων που παρουσιάζονται στον πίνακα 1, η Επιτροπή θεωρεί ότι παρά τα δύο μέτρα κρατικής ενίσχυσης που εγκρίθηκαν το 1997, η ΕΝΑΕ παρέμεινε προβληματική επιχείρηση με την έννοια των κοινοτικών κατευθυντηρίων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων⁽¹⁹⁾ καθόλη τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτεται από την παρούσα έρευνα. Το συμπέρασμα αυτό αναφέρεται ήδη στην απόφαση της Επιτροπής της 20ής Απριλίου 2004 για την κίνηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας στην υπόθεση C 16/2004.

Πίνακας 1: Στοιχεία για τον κύκλο εργασιών, τα κέρδη και τα ίδια κεφάλαια της ΕΝΑΕ από το 1997 ως το 2005

Σε εκατ. ευρώ	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003 ⁽¹⁾	2004	2005
Μετοχικό κεφάλαιο	86	91	92	95	65	106	106	121	121
Κύκλος εργασιών	74	83	30	59	55	89	112	130	198
Κέρδη	7	1	- 36	- 42	- 21	- 115	- 1	- 45	- 71
Ίδια κεφάλαια	82	88	54	17	- 4	- 78	- 83	- 111	- 182

(1) Το οικονομικό έτος 2003 ήταν από την 1.1.2003 ως τις 30.9.2003.

3. ΕΙΚΑΖΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ Η ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΥΠΕΒΑΛΛΑΝ ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ

- (14) Οι πολυάριθμες εικαζόμενες παράνομες ενισχύσεις που περιλαμβάνει η καταγγελία και για τις οποίες η Επιτροπή ζήτησε από τις ελληνικές αρχές τη γνώμη τους και συμπληρωματικές πληροφορίες μπορούν να συνοψιστούν ως εξής στα 18 επόμενα υποκεφάλαια

3.1. Μέτρο 1: Κρατική εγγύηση για την εξασφάλιση δανείου 44 εκατ. ευρώ που χορήγησε η ΕΤΒΑ το 2001 για παραγγελίες του Ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού

- (15) Σύμφωνα με την καταγγελία, η ΕΝΑΕ, έλαβε το 2001 κρατική εγγύηση για δάνειο 44 εκατ. ευρώ της ΕΤΒΑ.
- (16) Οι ελληνικές αρχές ανέφεραν ότι σκοπός του δανείου ήταν να πληρωθούν τιμολόγια σχετικά με παραγγελίες του Ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού και ότι το δάνειο κατατέθηκε σε ειδικό λογαριασμό του οποίου οι αναλήψεις ελέγχονταν ώστε να ελέγχεται η χρήση των συγκεκριμένων πόρων. Επιπλέον, οι ελληνικές αρχές υπογράμμισαν ότι για τα συμβόλαια της ΕΝΑΕ με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, ισχύει το άρθρο 296 της συνθήκης ΕΚ.

3.2. Μέτρο 2: Συμπληρωματική χρηματοδότηση που χορηγήθηκε στην ΕΝΑΕ μεταξύ του 2000 και του 2002 μέσω της ανάθεσης νέων αμυντικών συμβάσεων ή/και της τροποποίησής τους

- (17) Η καταγγελία υποστηρίζει ότι το 2000 και το 2002, το ελληνικό κράτος ανέθεσε στην ΕΝΑΕ ορισμένες υπερτιμολογημένες στρατιωτικές συμβάσεις ή/και τροποποίησε ορισμένες στρατιωτικές συμβάσεις των οποίων η διαπραγμάτευση είχε ολοκληρωθεί προηγουμένως ώστε να αυξήσει την τιμή τους. Ο συνολικός προϋπολογισμός των εν λόγω συμβάσεων ανερχόταν σε περίπου 2,7 δισεκατ. ευρώ. Σύμφωνα με την καταγγελία, η συμπληρωματική χρηματοδότηση βάσει των συγκεκριμένων συμβάσεων αποτελεί κρατική ενίσχυση προς την ΕΝΑΕ, το ύψος της οποίας ωστόσο δεν έχει καθοριστεί.

⁽¹⁹⁾ ΕΕ C 244 της 1.10.2004, σ. 2 και ΕΕ C 288 της 9.10.1999, σ. 2.

- (18) Οι ελληνικές αρχές ανέφεραν καταρχάς ότι οι συμβάσεις με το Πολεμικό Ναυτικό δεν περιείχαν προτιμιασικούς όρους για την ΕΝΑΕ και ότι είχε εφαρμοστεί η υφιστάμενη εθνική νομοθεσία για τον στρατιωτικό εξοπλισμό (προεδρικό διάταγμα 284/89). Οι ελληνικές αρχές υποστήριξαν επίσης ότι οι εν λόγω συμβάσεις εμπίπτουν στο πεδίο του άρθρου 296 της συνθήκης ΕΚ.

3.3. Μέτρο 3: Αναβολή/αναδιάρθρωση υποχρεώσεων το 2002 και διαγραφή ποινικών ρητρών βάσει των υπαρχουσών συμβάσεων εθνικής άμυνας

- (19) Ο καταγγέλλων υποστηρίζει ότι η ΕΝΑΕ επωφελήθηκε από τη διαγραφή των ποινικών ρητρών για αμυντικές συμβάσεις στο πλαίσιο της ιδιωτικοποίησής της. Υποστηρίζει ότι οι εν λόγω ποινικές ρήτρες ανέρχονται σε 36,7 εκατ. ευρώ.
- (20) Οι ελληνικές αρχές ανέφεραν ότι, σχετικά με τις συμβάσεις για τις πυραυλάκατους, δεν διαγράφηκαν οι συμβατικές ρήτρες της ΕΝΑΕ. Αντίθετα, υπάρχουν διαδικασίες σε εξέλιξη για την εφαρμογή των συγκεκριμένων ρητρών. Επίσης, δεν υπήρξε συμφωνία για την τροποποίηση των χρονοδιαγραμμάτων παράδοσης. Δεν διαγράφηκαν ούτε οι ρήτρες για τις συμβάσεις των υποβρυχίων, και το σχετικό πρόγραμμα προχωρεί. Η ίδια απάντηση, όπως και προηγουμένως, ισχύει για την εφαρμογή του άρθρου 296 της συνθήκης ΕΚ για συμβάσεις μεταξύ της ΕΝΑΕ και του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

3.4. Μέτρο 4: Άρση της υποχρέωσης υποβολής τραπεζικών εγγυήσεων/σιωπηρή κρατική εγγύηση για προκηρύξεις που αφορούν αμυντικές συμβάσεις

- (21) Ο καταγγέλλων υποστηρίζει ότι το 1999 το Πολεμικό Ναυτικό εξαίρεσε την ΕΝΑΕ από την υποχρέωση υποβολής τραπεζικών εγγυήσεων προκειμένου να της ανατεθεί, ή να γίνει δεκτή σε διαγωνισμούς για αμυντικές συμβάσεις. Το ύψος της εικαζόμενης ενίσχυσης δεν έχει καθοριστεί.
- (22) Οι ελληνικές αρχές αμφισβήτησαν την πραγματικότητα της συγκεκριμένης καταγγελίας. Επιπλέον, ισχύει η ίδια παραπάνω απάντηση σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 296 της συνθήκης ΕΚ για συμβάσεις μεταξύ της ΕΝΑΕ και του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

3.5. Μέτρο 5: Πόροι από αμυντικές συμβάσεις με το Πολεμικό Ναυτικό που καταγράφονται στους δημοσιευμένους ετήσιους ισολογισμούς των Ελληνικών Ναυπηγείων μετά το 2001

- (23) Σύμφωνα με την καταγγελία, η ΕΝΑΕ κατέγραψε στους ετήσιους ισολογισμούς της για το 2001, το 2002 και το 2003 ως έσοδα συνολικό ποσό 54 εκατ. ευρώ που δαπανήθηκαν από την HDW/Ferrostaal για την κατασκευή εγκαταστάσεων στους χώρους της ΕΝΑΕ. Η κατασκευή της εν λόγω εγκατάστασης αφορούσε τη σύμβαση κατασκευής υποβρυχίων μεταξύ του Πολεμικού Ναυτικού και της HDW/Ferrostaal. Η καταγγελία υποστηρίζει ότι οι εγκαταστάσεις αυτές έπρεπε να θεωρηθούν ιδιοκτησία του Πολεμικού Ναυτικού, δηλαδή του ελληνικού κράτους. Επιπλέον, η καταγραφή του συγκεκριμένου ποσού στους λογαριασμούς της ΕΝΑΕ βελτιώνει, ως μη όφειλε, τα οικονομικά αποτελέσματά της και συνεπώς προσφέρει πλεονέκτημα στην επιχείρηση.
- (24) Οι ελληνικές αρχές αμφισβήτησαν την πραγματικότητα της συγκεκριμένης καταγγελίας. Επιπλέον, ισχύει η ίδια παραπάνω απάντηση σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 296 της συνθήκης ΕΚ για συμβάσεις μεταξύ της ΕΝΑΕ και του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

3.6. Μέτρο 6: Κρατική εγγύηση για προκαταβολές 96,8 εκατ. ευρώ του Πολεμικού Ναυτικού το 2002 και μετά

- (25) Σύμφωνα με την καταγγελία, χορηγήθηκε κρατική εγγύηση στην ΕΤΒΑ ώστε να χορηγήσει τραπεζική εγγύηση στο Πολεμικό Ναυτικό, ως ασφάλεια, για προκαταβολές στην ΕΝΑΕ, έως ποσού 96,8 εκατ. ευρώ.
- (26) Οι ελληνικές αρχές αμφισβήτησαν τη συγκεκριμένη καταγγελία. Επιπλέον, ισχύει η ίδια παραπάνω απάντηση σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 296 της συνθήκης ΕΚ για συμβάσεις μεταξύ της ΕΝΑΕ και του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

3.7. Μέτρο 7: Εικαζόμενη κατάχρηση ενίσχυσης 160 εκατ. ευρώ που ενέκρινε η Επιτροπή το 1997

- (27) Όπως εξηγήθηκε στην παράγραφο 8 της παρούσας απόφασης, τον Ιούλιο του 1997, η Επιτροπή ενέκρινε δύο διαφορετικά μέτρα ενίσχυσης υπέρ της ΕΝΑΕ: επενδυτική ενίσχυση 22,9 εκατ. ευρώ και διαγραφή χρεών 160 εκατ. ευρώ. Όπως εξηγήθηκε στην παράγραφο 1, στις 20 Απριλίου 2004, η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας σχετικά με επενδυτική ενίσχυση 22,9 εκατ. ευρώ ⁽²⁰⁾ επειδή αμφέβαλλε αν το

⁽²⁰⁾ Βλέπε υποσημείωση 13.

ελληνικό κράτος είχε εφαρμόσει το επενδυτικό σχέδιο όπως υποβλήθηκε αρχικά στην Επιτροπή. Η Επιτροπή πρόβαλε επίσης τις αμφιβολίες της για το αν η ΕΝΑΕ έλαβε ενίσχυση με τη μορφή δανείων από την ΕΤΒΑ ή κρατικής εγγύησης.

- (28) Η καταγγελία υποστηρίζει ότι η έγκριση της διαγραφής χρεών 160 εκατ. ευρώ ⁽²¹⁾ είχε εγκριθεί υπό τον όρο ότι 1) της εφαρμογής του σχεδίου αναδιάρθρωσης που περιλαμβάνει το επενδυτικό σχέδιο και τη βιομηχανική αναδιάρθρωση και 2) δεν θα χορηγηθεί άλλη ενίσχυση αναδιάρθρωσης στην ΕΝΑΕ. Σύμφωνα με την καταγγελία, οι δύο αυτοί όροι δεν τηρήθηκαν και συνεπώς η Επιτροπή πρέπει να συμπεράνει ότι έγινε κατάχρηση στις εγκριθείσες κρατικές ενισχύσεις.
- (29) Οι ελληνικές αρχές υποστήριξαν ότι δεν χορηγήθηκε άλλη ενίσχυση στην ΕΝΑΕ από το ελληνικό κράτος μετά το 1997. Επιπλέον, η αδυναμία της ΕΝΑΕ να καταστεί κερδοφόρα εντός της προθεσμίας που είχε θέσει η Επιτροπή οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι το επενδυτικό σχέδιο ήταν υπερβολικά αισιόδοξο αρχικά και δεν έλαβε υπόψη αρνητικούς παράγοντες, και, σε κάθε περίπτωση το γεγονός αυτό δεν αναιρεί το ότι το σχέδιο εφαρμόστηκε πραγματικά.
- (30) Γενικότερα, οι ελληνικές αρχές θεωρούν ότι η τελική απόφαση της Επιτροπής για την ενίσχυση του επενδυτικού προγράμματος της ΕΝΑΕ δεν επηρεάζει την εγκυρότητα της απόφασης για τη διαγραφή των χρεών της εταιρείας, αφού τηρήθηκαν όλοι οι χωριστοί όροι που επιβλήθηκαν όταν εγκρίθηκε η διαγραφή. Συνεπώς, οποιαδήποτε προσπάθεια να συνδεθούν οι δύο μορφές ενίσχυσης είναι αντίθετη τόσο με το γράμμα των αποφάσεων έγκρισης της Επιτροπής όσο και με το σκοπό τους.
- (31) Τέλος, κατά τις ελληνικές αρχές, η Επιτροπή πρέπει να λάβει υπόψη το γεγονός ότι η ΕΝΑΕ ήταν ιδιωτική επιχείρηση από το Μάιο του 2002 και μέλος της ThyssenKrupp Marine Systems από τον Ιανουάριο του 2005. Η ΕΝΑΕ τετραπλασίασε τον κύκλο εργασιών της σε σχέση με το 2001 και η επιχείρηση δείχνει να αναπτύσσεται με πιθανότητα να παρουσιάσει μελλοντικά κέρδη.

3.8. Μέτρο 8: Εικαζόμενη κατάχρηση ενίσχυσης για κλείσιμο εγκαταστάσεων 29,5 εκατ. ευρώ που ενέκρινε η Επιτροπή το 2002

- (32) Όπως περιγράφεται στην παράγραφο 11, η Επιτροπή αποφάσισε στις 5 Ιουνίου 2002 να κινηθεί επίσημη διαδικασία έρευνας για ορισμένα μέτρα βάσει του ελληνικού νόμου 2941/2001 και να εγκρίνει ορισμένα άλλα μέτρα βάσει του ίδιου νόμου. Ειδικότερα, η Επιτροπή ενέκρινε ενίσχυση 29,5 εκατ. ευρώ για την εθελούσια έξοδο εργαζομένων από τα ναυπηγεία ⁽²²⁾. Η Επιτροπή συμπέρανε ότι το εν λόγω μέτρο αποτελούσε συμβιβασίμη ενίσχυση για το κλείσιμο εγκαταστάσεων με την έννοια του άρθρου 4 του κανονισμού αριθ. 1540/98 ⁽²³⁾ και δέχτηκε σε αντιστάθμιση μείωση της παραγωγικής ικανότητας των ναυπηγείων για τον τομέα επισκευής πλοίων σε 420 000 ανθρωποώρες, περιλαμβανομένων και των υπεργολαβιών.
- (33) Κατά την καταγγελία η ΕΝΑΕ παραβίασε το ανώτατο ετήσιο όριο των 420 000 ανθρωποωρών για την επισκευή μη στρατιωτικών πλοίων ήδη από το 2003.
- (34) Επιπλέον, σύμφωνα με τις πληροφορίες που περιλαμβάνει η καταγγελία η ΕΝΑΕ ενοικιάζει τις εγκαταστάσεις της σε εξωτερικούς αναδόχους ή πλοιοκτήτες ώστε να πραγματοποιήσουν επισκευές πλοίων με δικούς τους εργαζόμενους.
- (35) Παρά την υποχρέωση που αναφέρεται στην προαναφερθείσα απόφαση της Επιτροπής, οι ελληνικές αρχές δεν υπέβαλαν εξαμηνιαίες εκθέσεις για τις δραστηριότητες κατασκευής και επισκευής πλοίων της ΕΝΑΕ.
- (36) Επιπλέον, όταν υποβλήθηκε σχετικό αίτημα από την Επιτροπή, οι ελληνικές αρχές υπέβαλαν αντικρουόμενες και συγκεχυμένες πληροφορίες. Ειδικότερα, ο υπολογισμός των ελληνικών αρχών δεν λάμβανε υπόψη τη δραστηριότητα των υπεργολάβων.

3.9. Μέτρο 9: Εισφορά κεφαλαίου ύψους 25,6 εκατ. ευρώ από το ελληνικό κράτος ή την ΕΤΒΑ (1996-1997)

- (37) Με επιστολή της 21ης Μαρτίου 2002, το ελληνικό κράτος ενημέρωσε την Επιτροπή ότι μεταξύ του 1996 και του 1997, χορήγησε 25,6 εκατ. ευρώ στην ΕΝΑΕ σε αντιστάθμιση για το κόστος μείωσης του προσωπικού της κατά 1000 περίπου άτομα. Το ποσό αυτό καταγράφηκε στους οικονομικούς λογαριασμούς της ΕΝΑΕ με την ένδειξη "ποσά για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου".
- (38) Η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες για το αν το συγκεκριμένο μέτρο αποτελούσε μη κοινοποιηθείσα κρατική ενίσχυση στην απόφασή της στις 5 Ιουνίου 2002 για την υπόθεση C 40/2002 (πρώην N 513/2001, βλέπε παράγραφο 11 αλλά δεν έλαβε ποτέ τελική απόφαση για το συμβιβασίμο του μέτρου με την κοινή αγορά.

⁽²¹⁾ Βλέπε υποσημείωση 12.

⁽²²⁾ ΕΕ C 186 της 6.8.2002, σ. 5.

⁽²³⁾ ΕΕ L 202 της 18.7.1998, σ. 1.

- (39) Ο καταγγέλλων έθιξε επίσης το ίδιο θέμα.
- (40) Σε επιστολή με ημερομηνία 25 Απριλίου 2006, το ελληνικό κράτος υπέβαλε νέες πληροφορίες στην Επιτροπή αναφέροντας ότι η εισφορά κεφαλαίου ύψους 25,6 εκατ. ευρώ χορηγήθηκε από την ΕΤΒΑ (και όχι από το ελληνικό κράτος, όπως είχε ειπωθεί προηγουμένως) και κάλυπτε το κόστος της εθελούσιας εξόδου 882 εργαζομένων. Σύμφωνα με το έγγραφο αυτό, το σχέδιο εθελούσιας εξόδου απέβλεπε στη μείωση του λειτουργικού κόστους της ΕΝΑΕ και αποτελούσε τμήμα του προγράμματος αναδιάρθρωσής της, όπως είχε εγκριθεί από την Επιτροπή. Οι ελληνικές αρχές υποστήριξαν ότι η ΕΤΒΑ ενήργησε ως ιδιώτης επενδυτής δεδομένου ότι το συγκεκριμένο κόστος αποτελούσε τμήμα του προγράμματος αναδιάρθρωσης της εταιρείας με στόχο τη βελτίωση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητάς της

3.10. Μέτρο 10: Αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο του επενδυτικού σχεδίου (1998-2000)

- (41) Για τη χρηματοδότηση του επενδυτικού σχεδίου της ΕΝΑΕ, πραγματοποιήθηκαν τρεις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου το 1998, 1999 και το 2000, συνολικού ύψους 8,7 εκατ. ευρώ. Οι εν λόγω αυξήσεις κεφαλαίου χρηματοδοτήθηκαν από την ΕΤΒΑ και τους εργαζόμενους στην ΕΝΑΕ, κατ' αναλογία των μετοχών που διέθεταν στην ΕΝΑΕ. Το 2001, το ελληνικό κράτος επανακατέβαλε στους εργαζόμενους ποσό που αντιστοιχούσε ακριβώς στη χρηματοδότηση των αυξήσεων του μετοχικού κεφαλαίου, έναντι των δικαιωμάτων τους από το 49 % των εσόδων από την πώληση της ΕΝΑΕ. Η καταγγελία υποστηρίζει ότι οι επενδύσεις αυτές αποτελούν κρατική ενίσχυση προς την ΕΝΑΕ.
- (42) Οι ελληνικές αρχές υπογραμμίζουν ότι οι συγκεκριμένες αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου που χρηματοδοτήθηκαν από τους μετόχους της ΕΝΑΕ κατ' αναλογία των μετοχών που κατείχαν στην επιχείρηση αποτελούσαν μέρος της χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου όπως καθορίστηκε από την Επιτροπή για την έγκριση της επενδυτικής ενίσχυσης το 1997 και εγκρίθηκε από ελληνική απόφαση. Το ελληνικό κράτος υπογράμμισε ότι η ΕΤΒΑ συμμετείχε στις εν λόγω αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΝΑΕ λόγω του μεριδίου που κατείχε στην επιχείρηση το οποίο ανερχόταν σε 51 % την εποχή εκείνη.
- (43) Οι ελληνικές αρχές υποστηρίζουν ότι οι εργαζόμενοι/μέτοχοι χρηματοδότησαν επίσης αναλογικά με την κατοχή μετοχών της ΕΝΑΕ τις ίδιες πράξεις. Συνεπώς, οι εργαζόμενοι και η ΕΤΒΑ κάλυψαν με δικά τους μέσα την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΝΑΕ. Έτσι, ο επενδυτικός κίνδυνος που ανέλαβαν η ΕΤΒΑ και οι εργαζόμενοι ήταν ο ίδιος εκείνη την εποχή που έλαβε χώρα η επένδυση. Το γεγονός ότι το ελληνικό κράτος κατέβαλε ex post στους εργαζόμενους της συνεισφορά τους δεν επηρεάζει τον κίνδυνο που είχαν αναλάβει τότε και το γεγονός ότι η ΕΤΒΑ ενήργησε ως ιδιώτης επενδυτής.

3.11. Μέτρο 11: Άρση από την ελληνική κυβέρνηση των απαιτήσεων για τα ελάχιστα ίδια κεφάλαια βάσει της ελληνικής εταιρικής νομοθεσίας σε σχέση με το επίπεδο των ιδίων κεφαλαίων της ΕΝΑΕ (1999-2005)

- (44) Σύμφωνα με την καταγγελία, ήδη από το 1999, σύμφωνα με την ελληνική εταιρική νομοθεσία έπρεπε να λυθεί η εταιρεία ΕΝΑΕ δεδομένου ότι είχε ήδη απωλέσει το μισό των ιδίων κεφαλαίων της εκείνης της εποχής⁽²⁴⁾. Η καταγγελία ανέφερε ότι οι ελληνικές αρχές κίνησαν τις διαδικασίες προκειμένου να εφαρμοστούν οι απαιτήσεις της ελληνικής εταιρικής νομοθεσίας για τα ελάχιστα ίδια κεφάλαια σε σχέση με την ΕΝΑΕ οι οποίες όμως δεν οδήγησαν ποτέ στην ανάκληση της άδειας λειτουργίας των ΕΝΑΕ.

3.12. Μέτρο 12: Μέτρα σε σχέση με τις συμβάσεις σιδηροδρόμων (1997 και εφεξής)

- (45) Ο ΟΣΕ και ο ΗΣΑΠ είναι αντίστοιχα ο Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος και ο Ηλεκτρικός Σιδηρόδρομος Αθηνών-Πειραιώς. Το 1997, ανέθεσαν ορισμένες συμβάσεις για την προμήθεια τροχαίου υλικού ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας το 2004 σε διάφορες κοινοπραξίες στις οποίες συμμετείχε πάντα η ΕΝΑΕ. Σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες, οι εν λόγω συμβάσεις ήταν συνολικής αξίας άνω των 580 εκατ. ευρώ και το μερίδιο της ΕΝΑΕ εκτιμάται σε περίπου 152 εκατ. ευρώ. Ο εξοπλισμός έπρεπε να παραδοθεί από το 2001 έως το 2004.

3.12.1. Μέτρο 12 (α): Άρση από τον ΟΣΕ και τον ΗΣΑΠ της υποχρέωσης παροχής τραπεζικών εγγυήσεων από την ΕΝΑΕ

- (46) Σύμφωνα με την καταγγελία, η ΕΝΑΕ εξαιρέθηκε από την υποχρέωση υποβολής τραπεζικών εγγυήσεων στον ΟΣΕ και τον ΗΣΑΠ προκειμένου να διασφαλιστούν η καλή εκτέλεση των συμβάσεων για τροχαίο υλικό και οι προκαταβολές βάσει των συμβάσεων αυτών. Το ποσό που εξοικονομήθηκε από την ΕΝΑΕ, είναι σύμφωνα με την καταγγελία ύψους 3 εκατ. ευρώ.

⁽²⁴⁾ Βλέπε παράγραφο 13 και πίνακα 1.

- (47) Οι ελληνικές αρχές αρνήθηκαν επανειλημμένα τη σχετική καταγγελία όταν ερωτήθηκαν από την Επιτροπή.

3.12.2. Μέτρο 12 (β): Κρατική αντεγγύηση για τις εγγυήσεις που χορήγησε η ETBA προς εξασφάλιση κατάθεσης του ΟΣΕ ύψους 29,4 εκατ. ευρώ και κατάθεσης του ΗΣΑΠ ύψους 9,4 εκατ. ευρώ

- (48) Σύμφωνα με την καταγγελία, οι κρατικές εγγυήσεις χρησιμοποιήθηκαν για να διασφαλίσουν τραπεζικές εγγυήσεις που είχαν χορηγηθεί στην ΕΝΑΕ ως εξασφαλίσεις έναντι του ΟΣΕ και του ΗΣΑΠ για προκαταβολές. Η καταγγελία υποστηρίζει επίσης ότι μπορεί να έχει χορηγηθεί και άλλη κρατική εγγύηση αργότερα ώστε να διασφαλίσει εγγύηση της ETBA για άλλη προκαταβολή του ΟΣΕ.
- (49) Σύμφωνα με τις ελληνικές αρχές, η ETBA έλαβε το 1999 κρατική εγγύηση προκειμένου να καλυφθούν οι ασφάλειες που είχε δώσει στον ΟΣΕ και τον ΗΣΑΠ για να καλύψει τις καταθέσεις τους και για τη διασφάλιση της καλής εκτέλεσης των συμβάσεων τροχαίου υλικού. Το συνολικό ποσό που καλυπτόταν από τις κρατικές εγγυήσεις ανερχόταν σε περίπου 38,8 εκατ. ευρώ.

3.12.3. Μέτρο 12 (γ): Αναβολή/αναδιάρθρωση υποχρεώσεων και διαγραφή ποινικών ρητρών προς τον ΟΣΕ και τον ΗΣΑΠ

- (50) Σύμφωνα με την καταγγελία, η ΕΝΑΕ δεν ήταν σε θέση να τηρήσει τις υποχρεώσεις της βάσει των όρων των συμβάσεων τροχαίου υλικού. Το Μάρτιο του 2003, έγινε αναδιαπραγμάτευση ορισμένων συμβάσεων. Βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών, σε ορισμένες περιπτώσεις, συμφωνήθηκε νέο χρονοδιάγραμμα παραδόσεων. Επιπλέον, αναβλήθηκε η εφαρμογή ποινικών ρητρών και τόκων υπερημερίας ως τις νέες προθεσμίες παράδοσης του αντίστοιχου τροχαίου υλικού, σύμφωνα με το νέο χρονοδιάγραμμα.
- (51) Σε ό,τι αφορά τις ποινικές ρήτρες, οι ελληνικές αρχές υπέβαλαν πληροφορίες, περιλαμβανομένων και επιστολών του ΟΣΕ και του ΗΣΑΠ, σύμφωνα με τις οποίες οι ποινικές ρήτρες δεν αναβλήθηκαν ή διαγράφηκαν αλλά, αντίθετα, ενεργοποιήθηκαν από τις δύο δημόσιες υπηρεσίες μεταφορών. Ακόμη, οι ελληνικές αρχές υπογραμμίζουν ότι οι συμβάσεις αυτές υπογράφηκαν μεταξύ των ΟΣΕ/ΗΣΑΠ και διαφόρων κοινοπραξιών στις οποίες συμμετείχε η ΕΝΑΕ μαζί με διάφορες άλλες εταιρείες, π.χ. ξένες εταιρείες όπως η Siemens και η Bombardier. Συνεπώς, δεν υπήρχε δυνατότητα διαφορετικής μεταχείρισης της ΕΝΑΕ.

3.13. Μέτρο 13: Μέτρα σε σχέση με τη σύμβαση μεταξύ της ΕΝΑΕ και της “Γραμμές Στρίντζη ΑΝΕ” από το 1999 για την κατασκευή δύο οχηματαγωγών πλοίων

3.13.1. Μέτρο 13(α): Δάνειο που χορηγήθηκε από την ETBA στην ΕΝΑΕ για την κατασκευή των πλοίων

- (52) Σύμφωνα με την καταγγελία, το 1999, η ETBA χορήγησε στην ΕΝΑΕ δάνειο συνολικού ύψους 49,7 εκατ. ευρώ για τη χρηματοδότηση μέρους της κατασκευής δύο οχηματαγωγών πλοίων που είχε παραγγείλει η “Γραμμές Στρίντζη ΑΝΕ” (εφεξής Στρίντζης). Σύμφωνα με τη διαχειριστική έκθεση της ΕΝΑΕ για το 2001, χρειαζόταν συμπληρωματική χρηματοδότηση περίπου 33 εκατ. ευρώ για την κάλυψη των 90 % της τιμής πώλησης των πλοίων, που δεν χορηγήθηκε ποτέ.
- (53) Σε ό,τι αφορά την αξία της ασφάλειας του δανείου, οι ελληνικές αρχές ανέφεραν ότι η σύσταση προτιμησιακής ναυτικής υποθήκης αποτελούσε κοινή πρακτική στα ναυτιλιακά δάνεια και συνεπώς θα ήταν απολύτως αποδεκτή για οποιαδήποτε τράπεζα. Οι ελληνικές αρχές εξήγησαν ότι αυτή η μορφή ασφάλειας συμπληρωνόταν συνήθως με την εκχώρηση του δικαιώματος από την ασφαλιστική κάλυψη, κάτι που συνέβη και στην περίπτωση αυτή. Επιπλέον, για τη χορήγηση του δανείου, μια πρόσθετη ασφάλεια ήταν η εκχώρηση του κόστους της σύμβασης ναυπήγησης στην ETBA, κάτι που επίσης αποτελεί κοινή πρακτική στη ναυτιλιακή χρηματοδότηση. Τέλος, το δάνειο αποπληρώθηκε στην ETBA το 2004. Οι ελληνικές αρχές υποστηρίζουν ότι η εκχώρηση υποθήκης και ασφαλιστικής κάλυψης σε πιστωτικό ίδρυμα εξασφαλίζει πλήρως αυτό το τελευταίο. Συνεπώς, σε μια οικονομία ανοιχτής αγοράς, οποιοδήποτε πιστωτικό ίδρυμα θα είχε χορηγήσει ένα τέτοιο δάνειο. Οι ελληνικές αρχές θεωρούν ότι δεδομένου ότι η ETBA ήταν ο μέτοχος πλειοψηφίας της ΕΝΑΕ και διόριζε επίσης τους διευθυντές των ναυπηγείων, η χρηματοδοτική στήριξη της υπέρ της ΕΝΑΕ θα έπρεπε να αντιμετωπιστεί και στο πλαίσιο του προφανούς συμφέροντος της ETBA να διαχειριστεί τις επιχειρηματικές δραστηριότητες των θυγατρικών της. Ωστόσο, ανεξάρτητα από τη σχέση μητρικής/θυγατρικής εταιρείας, οι ελληνικές αρχές επέμειναν στο ότι η δανειοδότηση έγινε σύμφωνα με τους ισχύοντες όρους στην αγορά. Σε κάθε περίπτωση, οι ελληνικές αρχές θεώρησαν ότι η χορήγηση του δανείου καθώς και η αναδιαπραγμάτευσή του αποτελούσαν πράξη μεταξύ ιδιωτών (ιδιωτικής τράπεζας και του πελάτη της) και συνεπώς δεν ενέπιπτε στη δικαιοδοσία της Επιτροπής.

Πίνακας 2: Όροι για τη χορήγηση του δανείου 49,7 εκατ. ευρώ από την ETBA, σύμφωνα με τις ελληνικές αρχές

Διάρκεια:	[...] (*)
Επιτόκιο:	[...]
Εξόφληση:	[...]
Ασφάλεια:	[...]
(*) Εμπιστευτική πληροφορία	

3.13.2. Μέτρο 13(β): Εγγυήσεις της ETBA προς διασφάλιση της κατάθεσης 6,6 εκατ. ευρώ της Στρίντζης

- (54) Σύμφωνα με την καταγγελία, το 1999, η ΕΝΑΕ χρησιμοποίησε δύο εγγυήσεις της ETBA προς διασφάλιση καταθέσεων της Στρίντζης ύψους 6,6 εκατ. ευρώ.
- (55) Σύμφωνα με τις ελληνικές αρχές, οι εγγυήσεις είχαν ακυρωθεί στις 2 Ιουλίου 2002, ημερομηνία λήξης της σύμβασης ναυπήγησης. Οι ελληνικές αρχές υποστηρίζουν ότι η λήξη της σύμβασης και η επιστροφή των εν λόγω εγγυητικών επιστολών αποτελούν απόδειξη της δανειοληπτικής ικανότητας της ΕΝΑΕ.

3.13.3. Μέτρο 13(γ): Λειτουργική ενίσχυση 8,3 εκατ. ευρώ για τις συμβάσεις με τη Στρίντζη

- (56) Σύμφωνα με την καταγγελία, χορηγήθηκε λειτουργική ενίσχυση 8,3 εκατ. ευρώ στην ΕΝΑΕ το 1999 για τις συμβάσεις με την Στρίντζη.
- (57) Οι ελληνικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι χορηγήθηκε 9 % του συμβατικού κόστους των οχηματαγωγών (περίπου 8 εκατ. ευρώ) στην ΕΝΑΕ με υπουργική πράξη του 2000 και μέσω δύο αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα Ανάπτυξης του 2001. Ωστόσο, δεδομένου ότι δεν ολοκληρώθηκε η κατασκευή των πλοίων, η ΕΝΑΕ δεν έλαβε ποτέ τα σχετικά ποσά. Οι ελληνικές αρχές υπέβαλαν επίσης αποδείξεις για την ανάκληση των αποφάσεων έγκρισης, όπως δημοσιεύθηκαν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της 15ης Δεκεμβρίου 2005.

3.14. Μέτρο 14: Κρατική εγγύηση για δάνειο 29,3 εκατ. ευρώ που χορήγησε η ETBA το 2000

- (58) Η καταγγελία ενημέρωνε την Επιτροπή ότι χορηγήθηκε κρατική εγγύηση στην ΕΝΑΕ προκειμένου να διασφαλιστεί δάνειο 29,3 ευρώ που χορήγησε η ETBA το 2000.
- (59) Οι ελληνικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι η ΕΝΑΕ έλαβε το 2000 δάνειο 29,3 εκατ. ευρώ από την ETBA με κρατική εγγύηση για την επισκευή των ζημιών που προκλήθηκαν από το σεισμό του 1999. Η προμήθεια της εγγύησης καθορίστηκε στο 1 %.

Πίνακας 3: Όροι του δανείου της ETBA ύψους 29,3 εκατ. ευρώ

Ποσό:	29 347 029,61 ευρώ
Επιτόκιο:	[...]
Διάρκεια:	[...]
Περίοδος χάριτος:	[...]
Αποπληρωμή:	[...]
Τόκοι υπερημερίας:	[...]
Πληρωμή τόκων:	[...]
Ασφάλεια:	[...]

- (60) Οι ελληνικές αρχές υποστηρίζουν ότι το δάνειο χορηγήθηκε με όρους της αγοράς.

3.15. Μέτρο 15: Εικαζόμενη κρατική εγγύηση 92,8 εκατ. ευρώ το 2003

- (61) Η καταγγελία υπέβαλε στην Επιτροπή άρθρο εφημερίδας σύμφωνα με το οποίο οι εγγυήσεις που χορήγησε το ελληνικό κράτος (ή η ETBA) στην ENAE ανέρχονταν σε περίπου 93 εκατ. ευρώ το 2003.
- (62) Οι ελληνικές αρχές υπέβαλαν στην Επιτροπή τον κατάλογο όλων των εγγυήσεων που χορήγησε το κράτος ή δημόσια πιστωτικά ιδρύματα στην ENAE. Σύμφωνα με τις συγκεκριμένες πληροφορίες, εκτός από τις εγγυήσεις που αξιολογήθηκαν στην παρούσα απόφαση και στην απόφαση της Επιτροπής της 20ής Απριλίου 2004 για την κίνηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας στην υπόθεση C 16/2004, η ENAE δεν έλαβε άλλες εγγυήσεις από δημόσιες οντότητες.

3.16. Μέτρο 16: Δάνεια που χορηγήθηκαν στην ENAE από κρατικούς πόρους

- (63) Η καταγγελία ανέφερε ότι μεταξύ του 1997 και του 2002, το συνολικό ύψος των χρεών της ENAE αυξανόταν σταθερά. Δεδομένου ότι η οικονομική κατάσταση της ENAE επιδειωνόταν, εικάζεται ότι η ENAE μπορεί να έλαβε χρηματοδότηση από δημόσιους οργανισμούς που δεν ενήργησαν ως επενδυτές της αγοράς στις συγκεκριμένες πράξεις.

Πίνακας 4: Επίπεδο χρεών της ENAE από το 1997 ως το 2002

Σε εκατ. ευρώ	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Χρέη ENAE	9,2	4,5	30,8	51,4	38,2	86,1

- (64) Σε διάφορες περιστάσεις, οι ελληνικές αρχές υπέβαλαν στην Επιτροπή καταλόγους όλων των δανείων που χορήγησαν οι ίδιες ή δημόσια πιστωτικά ιδρύματα στην ENAE. Σύμφωνα με τις πληροφορίες αυτές, εκτός από τις χρηματοδοτήσεις που αξιολογούνται σε άλλα τμήματα της παρούσας απόφασης ή στην απόφαση της Επιτροπής της 20ής Απριλίου 2004 για την κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας στην υπόθεση C 16/2004, χορηγήθηκαν στην ENAE:

- Πιστωτική γραμμή 5 000 000 δολαρίων ΗΠΑ από την ETBA, που εγκρίθηκε στις 27 Ιανουαρίου 1998, για την κάλυψη των αναγκών της ENAE σε κεφάλαιο κίνησης. [...].
- Πιστωτική γραμμή 10 000 000 δολαρίων ΗΠΑ από την ETBA, που εγκρίθηκε στις 15 Οκτωβρίου 1997, για την κάλυψη των αναγκών της ENAE σε κεφάλαιο κίνησης. [...].
- Πιστωτική γραμμή 1 997 940 000 δραχμών από την ETBA, που εγκρίθηκε στις 25 Ιουλίου 1997, για την κάλυψη των αναγκών της ENAE σε κεφάλαιο κίνησης. [...].

3.17. Μέτρο 17: Εικαζόμενη διεπίδότηση μεταξύ των στρατιωτικών και μη στρατιωτικών δραστηριοτήτων της ENAE

- (65) Σύμφωνα με την καταγγελία, η έλλειψη χωριστών λογαριασμών στις οικονομικές καταστάσεις της ENAE καθιστά αδύνατο να διακριθούν η μη στρατιωτική από τη στρατιωτική παραγωγή. Συνεπώς, οποιοδήποτε πλεονέκτημα παρέχεται για στρατιωτική παραγωγή μπορεί να βελτιώσει την κατάσταση των εγκαταστάσεων και να επηρεάσει τους όρους του ανταγωνισμού σχετικά με προϊόντα που δεν προορίζονται για καθαρή στρατιωτική χρήση. Έτσι, η εξαίρεση του άρθρου 296 της συνθήκης ΕΚ για την εφαρμογή των κανόνων σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις σε στρατιωτικά προϊόντα δεν ισχύει.
- (66) Ειδικότερα, η καταγγελία αναφέρει ότι σε ορισμένες περιπτώσεις, η χρήση στρατιωτικών πόρων από την ENAE για τη χρηματοδότηση των μη στρατιωτικών δραστηριοτήτων της αποδεικνύεται από γραπτά τεκμήρια. Το πρώτο παράδειγμα αποτελεί η διαχειριστική έκθεση της ENAE το 2001 στην οποία αναφέρεται ότι "ποσό ως 81,3 εκατ. ευρώ ελήφθη ως προκαταβολή για αμυντικές δραστηριότητες, αλλά χρησιμοποιήθηκε κυρίως για άλλες δραστηριότητες και λειτουργικά κόστη της εταιρείας." Το δεύτερο παράδειγμα που αναφέρει η καταγγελία είναι οι πληροφορίες που περιλαμβάνει η αγωγή αποζημίωσης της HDW/Ferrostaal που κατατέθηκε την 1η Ιουνίου 2004 στο Ελληνικό Πρωτοδικείο κατά της Τράπεζας Πειραιώς, με την οποία ζητεί αντιστάθμιση για τις εικαζόμενες ζημιές της ENAE που απορρέουν από τις συμβάσεις της με το Πολεμικό Ναυτικό για την κατασκευή πυραυλακάτων, στην οποία αναφέρεται ότι τουλάχιστον τμήμα των πόρων (που εκτιμάται από την προσφυγή ότι υπερβαίνουν τα 40 εκατ. ευρώ) που χορηγήθηκαν στην ENAE για την κατασκευή πυραυλακάτων το 1999 χρησιμοποιήθηκε για άλλους σκοπούς.
- (67) Οι ελληνικές αρχές προέβησαν σε αντικρουόμενα σχόλια σχετικά με τις εικασίες αυτές: πρώτον, ανέφεραν ότι οι καταγγελίες ήταν υπερβολικά συγκεκριμένες ώστε να συζητηθούν και ο τρόπος με τον οποίο τα έσοδα από τις συμβάσεις χρηματοδοτούν τις δραστηριότητες της εταιρείας δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο έρευνας για τα σχετικά γεγονότα αλλά και τη νομική πλευρά τους. Αργότερα, δεν σχολίασαν

καθόλου τις σχετικές παρατηρήσεις τρίτου μέρους που τους υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας C 16/2004. Τέλος, ανέφεραν ότι η επιχείρηση είχε διπλή δραστηριότητα (στρατιωτική και εμπορική) αλλά αποτελεί μια ενιαία λειτουργική και οικονομική οντότητα. Για το λόγο αυτό, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι μια δραστηριότητα μπορεί να στηρίζει και μια άλλη σε ό,τι αφορά τις υποχρεώσεις. Οι ελληνικές αρχές αρνήθηκαν ωστόσο οποιαδήποτε πιθανή διεπιδότηση, εκτός αν γίνεται αναφορά σε προτιμιακή ανάθεση αμυντικών συμβάσεων στην ΕΝΑΕ, σημείο το οποίο οι εν λόγω αρχές θεωρούν ότι σχολίασαν επαρκώς κατά το παρελθόν. Το συμπέρασμα είναι ότι οι ελληνικές αρχές θεωρούν ότι δεν έχουν ευθύνη για τον τρόπο με τον οποίο η ΕΝΑΕ οργανώνει εσωτερικά τις δραστηριότητες και τις λειτουργικές ανάγκες της.

3.18. Μέτρο 18: Κρατική ενίσχυση στο πλαίσιο της πώλησης της ΕΝΑΕ στην HDW/Ferrostaal

3.18.1. Μέτρο 18 (α): Διαδικασία ιδιωτικοποίησης και τιμή για την ΕΝΑΕ κάτω από την τιμή της αγοράς

- (68) Σύμφωνα με την καταγγελία, χορηγήθηκε κρατική ενίσχυση στην ΕΝΑΕ ή/και την HDW/Ferrostaal στο πλαίσιο της πώλησης της ΕΝΑΕ στην εν λόγω εταιρεία. Κατά την καταγγελία, στην πώληση της ΕΝΑΕ δεν τηρήθηκαν οι αρχές που καθορίζονται στο σημείο 403 της XXIIIης Έκθεσης για την Πολιτική Ανταγωνισμού της Επιτροπής του 1993 που απέκλειε τις ενισχύσεις στο πλαίσιο της πώλησης κρατικών περιουσιακών στοιχείων (στο εξής “αρχές για τις ιδιωτικοποιήσεις”). Έτσι, η ΕΝΑΕ πωλήθηκε σε τιμή κάτω από εκείνη της αγοράς.
- (69) Ειδικότερα, η καταγγελία υποστηρίζει ότι η αγοραία τιμή της ΕΝΑΕ ήταν σημαντικά υψηλότερη από τα 6,1 εκατ. ευρώ που κατέβαλε η HDW/Ferrostaal. Η καταγγελία προβάλλει δύο επιχειρήματα για να στηρίξει την άποψη αυτή: πρώτον, η τιμή που πρόσφερε για τις μετοχές της ΕΝΑΕ ένας άλλος υποψήφιος, τα Ναυπηγεία Ελευσίνας(εφεξής ΝΕ) ήταν [...].

Πίνακας 5: Σύνοψη των προσφορών

Προσφοράς (σε ευρώ)	NE	HDW/Ferrostaal Αρχική προσφορά	HDW/Ferrostaal Τελική συμφωνία
Τιμή για τις μετοχές	Μετρητά: [...]	[...]	[...]
	Μεταβίβαση γηπέδων: [...]		
Σκοπούμενη αύξηση κεφαλαίου	[...]	[...]	[...]
“Συνολικό τίμημα”	[...]	[...]	[...]
Μέγιστη απορρόφηση ζημιών		[...]	

- (70) Δεύτερον, η καταγγελία υποστηρίζει ότι βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 3 του νόμου 2941/2001, το ελληνικό κράτος κατέβαλε 4,3 εκατ. ευρώ στους εργαζόμενους της ΕΝΑΕ έναντι της εκχώρησης των δικαιωμάτων τους από το 49 % των εσόδων από την πώληση της ΕΝΑΕ, γεγονός που σημαίνει ότι το 100 % της αξίας της ΕΝΑΕ εκτιμήθηκε ότι αξίζει 8,8 εκατ. ευρώ.
- (71) Οι ελληνικές αρχές υποστήριξαν ότι οι δεσμευτικές προσφορές για την ΕΝΑΕ έπρεπε να τηρούν τους όρους που συνοψίζονται στον Πίνακα ώστε να προστατευθούν τα ελληνικά αμυντικά συμφέροντα. Πράγματι, έπρεπε να διασφαλιστεί ότι τα υπό ιδιωτικοποίηση ναυπηγεία θα μπορούσαν να εκτελέσουν τις παραγγελίες του Πολεμικού Ναυτικού. Ειδικότερα, οι ελληνικές αρχές αναφέρθηκαν στο σχέδιο κατασκευής και συντήρησης υποβρυχίων, η διάρκεια του οποίου ήταν 10 έτη.

Πίνακας 6: Όροι που έπρεπε να πληρούν οι δεσμευτικές προσφορές για την ΕΝΑΕ

- (α) διατήρηση ελάχιστου αριθμού 1 400 θέσεων εργασίας για τουλάχιστον έξι έτη·
- (β) συνέχιση των ναυπηγικών και επισκευαστικών δραστηριοτήτων ως κυρίων δραστηριοτήτων της ΕΝΑΕ για τουλάχιστον 10 έτη·
- (γ) το “συνολικό τίμημα” πρέπει να έχει την ακόλουθη διάρθρωση:
- ένα τρίτο του τιμήματος έπρεπε να αφορά την αγορά του 100 % των μετοχών της ΕΝΑΕ·
 - τα δύο τρίτα του τιμήματος έπρεπε να τοποθετηθεί στην ΕΝΑΕ μέσω αύξησης του μετοχικού της κεφαλαίου πριν από τη μεταβίβαση των μετοχών.

- (72) Εξάλλου, οι ελληνικές αρχές υποστήριξαν ότι η προσφορά της NE δεν προέβλεπε την καταβολή μετρητών 100 % για την αγορά των μετοχών, αντίθετα με ότι προέβλεπαν τα έγγραφα του διαγωνισμού για την ιδιωτικοποίηση της ENAE. Ακόμη, οι ελληνικές αρχές υποστήριξαν ότι η “μεταβίβαση γηπέδου” που πρόσφερε η NE για τη χρηματοδότηση μέρους της τιμής πώλησης είχε εκτιμηθεί με μη αντικειμενικό τρόπο. Τέλος, οι ελληνικές αρχές ανέφεραν ότι η προσφορά της NE περιλάμβανε ορισμένους όρους, ενώ η HDW/Ferrostaal συμφώνησε τελικά να αποσύρει όλους τους όρους που περιλάμβανε η αρχική της προσφορά.

3.18.2. Μέτρο 18 (β): Δάνειο της Τράπεζας Πειραιώς στην HDW/Ferrostaal για τη χρηματοδότηση της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της ENAE

- (73) Βάσει της Συμφωνίας Αγοράς Μετοχών (ΣΑΜ) της ENAE της 11ης Οκτωβρίου 2001, η HDW/Ferrostaal ανέλαβε να αυξήσει το μετοχικό κεφάλαιο της ENAE κατά [...].
- (74) Η καταγγελία υποστηρίζει ότι δόθηκε κρατική εγγύηση προς διασφάλιση του δανείου που χορήγησε η Τράπεζα Πειραιώς στην HDW/Ferrostaal ώστε να χρηματοδοτήσει την προαναφερθείσα αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της ENAE.
- (75) Οι ελληνικές αρχές ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι το προαναφερθέν δάνειο δεν χορηγήθηκε ποτέ, και ότι δεν υπήρξε ποτέ τέτοια κρατική εγγύηση.

3.18.3. Μέτρο 18 (γ): Ρήτρα αποζημίωσης που χορήγησε το ελληνικό κράτος στην HDW/Ferrostaal έναντι της περίπτωσης επιστροφής παράνομης ενίσχυσης που έλαβε η ENAE και κατά πάσα πιθανότητα και άλλων οφειλών.

- (76) Σύμφωνα με την καταγγελία, το 2002, το ελληνικό κράτος χορήγησε στην HDW/Ferrostaal ρήτρα αποζημίωσης έναντι της περίπτωσης επιστροφής παράνομης ενίσχυσης που έλαβε η ENAE και κατά πάσα πιθανότητα και άλλων οφειλών μέσω ενός “μηχανισμού δύο στόχων”. Ο εν λόγω μηχανισμός δύο στόχων περιλαμβάνει εγγύηση της ETBA στην HDW/Ferrostaal έναντι της υποχρέωσης επιστροφής παράνομης ενίσχυσης που έλαβε η ENAE και αντεγγύηση του ελληνικού κράτους στην Τράπεζα Πειραιώς (που απέκτησε ποσοστό πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου της ETBA μερικούς μήνες πριν την ολοκλήρωση της πώλησης της ENAE στην HDW/Ferrostaal).

- (77) Ακριβέστερα, οι πληροφορίες που περιλαμβάνει η καταγγελία δείχνουν ότι ο μηχανισμός δημιουργήθηκε ως εξής:

— Η ρήτρα 1.2 της συμφωνίας αγοράς μετοχών της ENAE με ημερομηνία 11 Οκτωβρίου 2001 ανέφερε ότι στην περίπτωση που δεν εγκριθούν από την ΕΕ παρούσες και παρελθούσες επιχορηγήσεις που χορηγήθηκαν στην ENAE πριν από τη σύναψη της σύμβασης, θα συμφωνηθεί εγγύηση μεταξύ της HDW/Ferrostaal και των πωλητών (ETBA και ένωση των εργαζομένων της ENAE) έναντι της υποχρέωσης επιστροφής παράνομης ενίσχυσης που έχει χορηγηθεί στην ENAE. Εκείνη τη χρονική στιγμή η ETBA τελούσε ακόμη υπό κρατικό έλεγχο.

— Η πώληση της ETBA στην Τράπεζα Πειραιώς ολοκληρώθηκε το Μάρτιο του 2002, πριν από την πώληση της ENAE. Στην τελική ΣΑΜ της ETBA, το ελληνικό κράτος ανέλαβε να αποζημιώσει την Τράπεζα Πειραιώς έναντι οποιασδήποτε πιθανής υποχρέωσης θα προέκυπτε για την ETBA από απόφαση της Επιτροπής που να ζητεί την ανάκτηση παράνομης ενίσχυσης από την ENAE όσον αφορά ενδεχόμενες επιπτώσεις σε σχέση με το μερίδιο της ETBA στην ENAE.

— Στις 31 Μαΐου 2002, για να ολοκληρωθεί η πώληση της ENAE, η ETBA πρόσθεσε στη ΣΑΜ της ENAE μια ρήτρα αποζημίωσης υπέρ της HDW/Ferrostaal, έναντι της περίπτωσης επιστροφής παράνομης ενίσχυσης που να έχει χορηγηθεί στην ENAE.

- (78) Οι ελληνικές αρχές αρνήθηκαν τη συγκεκριμένη καταγγελία αναφέροντας ότι η ENAE δεν είχε σύμβαση με την ελληνική κυβέρνηση, την ETBA ή τους σημερινούς μετόχους και ότι δεν υπήρχε κρατική εγγύηση, εγγύηση της ETBA ή των μετοχών της ENAE για την αποζημίωση της ENAE από οποιονδήποτε από τους προαναφερθέντες στην περίπτωση που της εξητείτο να επιστρέψει ή εστειρείτο από οποιονδήποτε ποσό θεωρείτο παράνομη κρατική ενίσχυση. Οι ελληνικές αρχές πρόσθεσαν ότι το Μάιο του 2002, όταν εντάχθηκε η προσθήκη στη ΣΑΜ της ENAE, δεν ήταν πλέον κύριοι μέτοχοι της ETBA, αφού το 57,8 % της τράπεζας είχε μεταβιβαστεί στην Τράπεζα Πειραιώς στις 21 Μαρτίου 2002.

- (79) Οι ελληνικές αρχές υποστηρίζουν ότι η εν λόγω ρήτρα αποσκοπούσε μόνο στο να διευκολύνει την πώληση της ENAE. Κατά τον ίδιο τρόπο, οι ελληνικές αρχές ανέφεραν ότι η “αντεγγύηση” για τη ρήτρα αποζημίωσης που προστέθηκε το Μάρτιο του 2002 στη ΣΑΜ της ETBA εξυπηρετούσε τον ίδιο σκοπό.

4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΠΟΥ ΥΠΕΒΑΛΑΝ ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

- (80) Το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ προβλέπει ότι ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό δια της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές. Το άρθρο 87 παράγραφος 2 και 3 καθορίζει τις περιπτώσεις που οι ενισχύσεις αυτές συμβιβάζονται με την κοινή αγορά. Κάθε μέτρο που περιγράφηκε στα προηγούμενα κεφάλαια πρέπει να αξιολογηθεί ώστε να εξεταστεί αν αποτελεί κρατική ενίσχυση, και αν ναι, αν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά.
- (81) Πρέπει να σημειωθεί ότι το άρθρο 296 παράγραφος 1 στοιχείο β) της συνθήκης ΕΚ προβλέπει ότι: “Κάθε κράτος μέλος δύναται να λαμβάνει τα μέτρα που θεωρεί αναγκαία για την προστασία ουσιαστών συμφερόντων της ασφαλείας του, που αφορούν την παραγωγή ή εμπορία όπλων, πυρομαχικών και πολεμικού υλικού· τα μέτρα αυτά δεν πρέπει να αλλοιώνουν τους όρους του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς σχετικά με τα προϊόντα που δεν προορίζονται για στρατιωτικούς ειδικά σκοπούς.”
- (82) Οι ελληνικές αρχές υποστήριξαν ότι ορισμένα από τα παραπάνω μέτρα ήταν απαραίτητα για την προστασία των αμυντικών τους συμφερόντων και καλύπτονται από το άρθρο 296 της συνθήκης ΕΚ. Ωστόσο, η Επιτροπή επισημαίνει ότι το πεδίο του άρθρου 296 πρέπει να ερμηνευθεί στενά και ότι εναπόκειται στο κράτος μέλος να αποδείξει ότι η παραγωγή που επωφελείται από το πλεονέκτημα συνδέεται άμεσα με συμφέροντα εθνικής ασφάλειας και ότι το μέτρο είναι αναγκαίο για να προστατέψει τα συμφέροντα αυτά. Με άλλα λόγια, το κράτος μέλος πρέπει να αποδείξει ότι η εξαίρεση από τη γενική απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων δεν υπερβαίνει τα όρια που καθορίζονται στο άρθρο 296 της συνθήκης ΕΚ.
- (83) Συνεπώς η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι αν, για κάποιο μέτρο κινείται με την παρούσα απόφαση η διαδικασία του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, παρά το γεγονός ότι οι ελληνικές αρχές έχουν επικαλεστεί την εν λόγω διάταξη, αυτό γίνεται στο βαθμό που η Επιτροπή δεν θεωρεί — στο παρόν στάδιο — ότι διαθέτει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες ώστε να συμπεράνει ότι η συγκεκριμένη επίκληση των ελληνικών αρχών είναι δικαιολογημένη.

4.1. Εξαίρεση βάσει του άρθρου 296 της συνθήκης ΕΚ για τα μέτρα 1 έως 6

- (84) Η Επιτροπή σημειώνει ότι το ελληνικό κράτος, ως προς τα μέτρα 1 έως 6, πρώτον αμφισβητεί την πραγματικότητα των περισσοτέρων από τις εν λόγω καταγγελίες, που περιγράφηκαν ως μέτρα 1 έως 6 (βλέπε σημεία 3.1 έως 3.6) και, δεύτερον, υποστηρίζει ότι τα μέτρα αυτά καλύπτονται από την εξαίρεση του προαναφερθέντος άρθρου 296 της συνθήκης ΕΚ.
- (85) Η Επιτροπή σημειώνει ότι ορισμένες από τις καταγγελίες αυτές δεν στηρίζονται σε πειστικά τεκμήρια (π.χ. μέτρα 2 για πλεονάζουσα χρηματοδότηση, 4 για την άρση των τραπεζικών εγγυήσεων, 5 για περιουσιακά στοιχεία στους λογαριασμούς της ΕΝΑΕ και 6 για κρατική εγγύηση προς διασφάλιση προκαταβολών). Επιπλέον, όπως αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, για ορισμένες από τις καταγγελίες αυτές, οι ελληνικές αρχές υποστηρίζουν ότι δεν είναι ακριβείς. Ακόμη, για το μέτρο 5 δεν είναι σαφές αν το μέτρο οφείλεται στο ελληνικό κράτος (αντί της HDW/Ferrostaal). Τέλος, όπως εξηγείται στη συνέχεια η Επιτροπή θεωρεί ότι τα εν λόγω έξι μέτρα πρέπει να εξεταστούν βάσει του άρθρου 296 της συνθήκης ΕΚ.
- (86) Ενώ οι ελληνικές αρχές υποστηρίζουν ότι για τις συμβάσεις μεταξύ της ΕΝΑΕ και του Υπουργείου Άμυνας ισχύει το άρθρο 296 της συνθήκης ΕΚ, η Επιτροπή επιθυμεί να υπογραμμίσει ότι όπως αναφέρεται στην παράγραφο 82, το άρθρο 296 της συνθήκης ΕΚ, ως εξαίρεσή της, πρέπει να ερμηνευθεί στενά και δεν εισάγει αυτόματη εξαίρεση ⁽²⁵⁾.
- (87) Τα αμυντικά προϊόντα που εμπίπτουν στο πεδίο του άρθρου 296 της συνθήκης ΕΚ ορίζονται σε κατάλογο που κατάρτισε το Συμβούλιο στις 15 Απριλίου 1958. Βάσει των διαθέσιμων στοιχείων, δηλαδή των στοιχείων που υποβλήθηκαν στην καταγγελία και των πληροφοριών που υπέβαλαν οι ελληνικές αρχές, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι τα προαναφερθέντα μέτρα 1 έως 6 αναφέρονται όντως σε τέτοια προϊόντα.
- (88) Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι πληρούνται οι περαιτέρω όροι για την εφαρμογή του άρθρου 296 της συνθήκης ΕΚ. Τα μέτρα αφορούν την παραγωγή ή την εμπορία πολεμικού υλικού και οι ελληνικές αρχές δήλωσαν ρητά ότι αποβλέπουν στην προστασία ουσιαστών συμφερόντων για την ασφάλεια της Ελλάδας και ότι είναι απαραίτητα για την προστασία των εν λόγω συμφερόντων. Βάσει των στοιχείων που διαθέτει, η Επιτροπή δεν έχει λόγους για να αμφιβάλλει σχετικά με τις δηλώσεις των ελληνικών αρχών.

⁽²⁵⁾ Σχετικές αποφάσεις του ΕΔ σε αρκετές υποθέσεις, όπως 222/84 Johnston, [1986] Ευρωπαϊκό Δικαστήριο 1651, παράγραφος 26, ή C 414/97 Επιτροπή ν Βασιλείου της Ισπανίας [1999] ECR I-05585.

- (89) Σε ό,τι αφορά τον τελευταίο όρο, δηλαδή ότι η ενίσχυση δεν πρέπει να αλλοιώνει τους όρους του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς σχετικά με τα προϊόντα που δεν προορίζονται για στρατιωτικούς ειδικά σκοπούς, η Επιτροπή σημειώνει πως δεν διαθέτει στοιχεία σύμφωνα με τα οποία να φαίνεται ότι τα μέτρα αυτά ωφέλησαν τη μη στρατιωτική δραστηριότητα της ΕΝΑΕ.
- (90) Βάσει των παραπάνω, η Επιτροπή συμπεραίνει, στο παρόν στάδιο, ότι τα μέτρα 1, 2, 3, 4, 5 και 6 φαίνεται να εμπίπτουν στο πεδίο του άρθρου 296 της συνθήκης ΕΚ και δεν θα ερευνηθούν βάσει της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ ⁽²⁶⁾.

4.2. Μέτρο 7: Εικαζόμενη κατάχρηση της ενίσχυσης 160 εκατ. ευρώ που ενέκρινε η Επιτροπή το 1997

- (91) Με την απόφαση της Επιτροπής της 15ης Ιουλίου 1997 στην υπόθεση C 10/1994 ολοκληρώθηκε η διαδικασία για την κατάχρηση της ενίσχυσης που εγκρίθηκε στις 23 Δεκεμβρίου 1992, κάνοντας δεκτό ότι “τηρήθηκαν οι όροι που καθορίζονται στο άρθρο 10 της οδηγίας και την απόφαση της Επιτροπής του Οκτωβρίου 1995 για την έγκριση της ενίσχυσης”, εκτός από το ποσό της ενίσχυσης ⁽²⁷⁾. Οι όροι προέβλεπαν πρώτον, ότι η ιδιωτικοποίηση (ή το κλείσιμο των εμπορικών ναυπηγικών δραστηριοτήτων της ΕΝΑΕ) που σχεδιαζόταν αρχικά αντικαταστάθηκε από την πώληση του 49 % των μετοχών της ΕΝΑΕ σε ένωση των εργαζομένων των ναυπηγείων. Δεύτερον, στις 31 Οκτωβρίου 1995, η Επιτροπή ζήτησε να υποβληθεί επιχειρηματικό σχέδιο που να αποδεικνύει τη βιωσιμότητα και την κερδοφορία των ναυπηγείων το αργότερο στις 11 Ιανουαρίου 1996, όπως και έγινε.
- (92) Η απόφαση σημειώνει περαιτέρω ότι “[...]. Το επιχειρηματικό σχέδιο προβλέπει στην αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας των ναυπηγείων μέσω της υψηλότερης παραγωγικότητας και του εκσυγχρονισμού τους. [...] Τα βασικά στοιχεία του σχεδίου είναι η αναδιάρθρωση της απασχόλησης και η εφαρμογή ενός επενδυτικού προγράμματος. Ο αριθμός των εργαζομένων πρόκειται να μειωθεί από 2966 σε 2000 και οι εργασίες να οργανωθούν με περισσότερο ευέλικτο και ορθολογικό τρόπο. Οι επενδύσεις θα πραγματοποιηθούν για την αντικατάσταση του παλαιού και μη χρησιμοποιούμενου πλέον εξοπλισμού από νέο σύγχρονης τεχνολογίας. Αποτέλεσμα των ενεργειών αυτών θα είναι η αύξηση της παραγωγικότητας, η οποία θα επιτρέπει στα ναυπηγεία να ανταγωνίζονται επιτυχώς με άλλα ναυπηγεία, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Επί του παρόντος, το σχέδιο εφαρμόζεται σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα στους τομείς της αναδιοργάνωσης των εργασιών και της διαχείρισης. Το επενδυτικό πρόγραμμα δεν έχει ακόμα αρχίσει, εξαιτίας του γεγονότος ότι οι υποχρεώσεις των ναυπηγείων μειώνουν την πιστοληπτική ικανότητα και εμποδίζουν κατά συνέπεια την απόκτηση κεφαλαίων από την αγορά για την απαιτούμενη χρηματοδότηση. Μόλις το εν λόγω πρόγραμμα υλοποιηθεί, η τρέχουσα αναδιάρθρωση θα ολοκληρωθεί και τα ναυπηγεία θα επανακτήσουν τη βιωσιμότητά τους. Τέλος, η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο (ΕΚ) αριθ. 1013/97 εκδόθηκε από το Συμβούλιο υπό τον όρο να μην διατεθούν περαιτέρω ενισχύσεις λειτουργίας για αναδιάρθρωση στα ναυπηγεία που καλύπτει ο κανονισμός. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να χορηγηθεί στο μέλλον τέτοια ενίσχυση αναδιάρθρωσης στο ναυπηγείο αυτό. Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή αποφάσισε να περατώσει τη διαδικασία του άρθρου 93 παράγραφος 2 [σήμερα 88 παράγραφος 2] επιτρέποντας την ενίσχυση υπό τους όρους που περιγράφονται στην παρούσα επιστολή. Σε περίπτωση που η Επιτροπή θεωρήσει ότι δεν τηρείται κάποιος από τους όρους αυτούς, μπορεί να απαιτήσει την κατάργηση ή/και την επιστροφή της ενίσχυσης.”
- (93) Ως προς το θέμα αν χορηγήθηκε “ενίσχυση αναδιάρθρωσης” στα ναυπηγεία μετά την απόφαση εκείνη, και αντίθετα με τη δήλωση των ελληνικών αρχών ότι “έκτοτε η ΕΝΑΕ δεν έλαβε άλλη ενίσχυση αναδιάρθρωσης από το ελληνικό κράτος”, το ακόλουθο τμήμα της παρούσας απόφασης περιγράφει ένα μεγάλο αριθμό μέτρων που δεν κοινοποιήθηκαν από τις ελληνικές αρχές και για τα οποία η Επιτροπή αμφιβάλλει

⁽²⁶⁾ Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι στην προαναφερθείσα απόφαση *Fiocchi munizioni*, σημείο 72, το πρωτοδικείο επιβεβαίωσε ότι η Επιτροπή μπορεί να “αποκλείσει την κίνηση της συνήθους διαδικασίας ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων, λόγω της, εκ πρώτης όψεως, βάσιμης επικλήσεως από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος του άρθρου 296, παράγραφος 1, στοιχείο β), ΕΚ”.

⁽²⁷⁾ Σχετικά με το επίπεδο των χρεών προς διαγραφή, αυξήθηκε σημαντικά λόγω των τόκων υπερημερίας και των ποινικών ρητρών από το αρχικό ποσό των 44 δισεκατ. δραχμών [129 εκατ. ευρώ] που ενέκρινε η Επιτροπή το 1992. Τα νέα χρέη αποτελούσαν μέρος των υποχρεώσεων των ναυπηγείων και η Επιτροπή θεώρησε ότι η ενίσχυση για την κάλυψη νέων χρεών αποτελούσε νέα ενίσχυση. Στις 8 Ιανουαρίου 1997, στη βάση αυτή, η Επιτροπή αποφάσισε να επεκτείνει την υφιστάμενη διαδικασία που κάλυπτε το αρχικό ποσό ενίσχυσης 44 δισεκατ. δραχμών στην ΕΝΑΕ ως το συνολικό ποσό για τη διαγραφή των χρεών τη στιγμή της ιδιωτικοποίησης. Το αποκαλούμενο “συνολικό ποσό” εκτιμήθηκε σε 54,525 δισεκατ. δραχμές, δηλαδή 10,525 δισεκατ. δραχμές υψηλότερα από το ποσό που εγκρίθηκε αρχικά. Το ποσό των 54,525 δισεκατ. δραχμών υπολογίστηκε από σύνολο χρεών ύψους 112,6 δισεκατ. δραχμών για το σύνολο των ναυπηγείων, επειδή τα 11,765 δισεκατ. δραχμές αφορούσαν τρέχουσες εργασίες των ναυπηγείων και θα παρέμεναν στους λογαριασμούς και 46,355 δισεκατ. δραχμές [136 εκατ. ευρώ] αντιστοιχούσαν σε πιστώσεις για την κατασκευή πολεμικών σκαφών. Η Επιτροπή δεν μπορούσε να χορηγήσει τη συγκεκριμένη έγκριση βάσει των διατάξεων της 7ης οδηγίας και εγκρίθηκε ο κανονισμός του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1013/97 προκειμένου να επιτραπεί η ενίσχυση με τη μορφή διαγραφής χρεών σε σχέση με μη στρατιωτικές εργασίες της ΕΝΑΕ ως υφιστάμενη ενίσχυση στις 31 Δεκεμβρίου 1991 συν τους τόκους υπερημερίας και τις ποινικές ρήτρες ως τις 31 Ιανουαρίου 1996.

αν δεν αποτελούν κρατική ενίσχυση. Για μια εταιρεία όπως η ΕΝΑΕ που, όπως συμπέρανε η Επιτροπή στην παράγραφο 13, παρέμεινε προβληματική καθόλη τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτεται από την παρούσα έρευνα, οποιαδήποτε ενίσχυση χορηγήθηκε πρέπει να θεωρηθεί ενίσχυση αναδιάρθρωσης, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων ⁽²⁸⁾.

- (94) Η Επιτροπή αμφιβάλλει επίσης σχετικά με την τήρηση του δεύτερου όρου για την έγκριση της διαγραφής των 160 εκατ. ευρώ το 1997, δηλαδή την εφαρμογή της αναδιάρθρωσης περιλαμβανομένου και του επενδυτικού σχεδίου. Παρά τις δηλώσεις των ελληνικών αρχών ότι “εφαρμόστηκε το επενδυτικό σχέδιο” ⁽²⁹⁾, δεν υπάρχει λόγος, στο στάδιο αυτό, να αλλάξει η Επιτροπή την προκαταρκτική αξιολόγηση της απόφασης της 20ής Απριλίου 2004 σύμφωνα με την οποία αμφιβάλλει αν το ελληνικό κράτος εφάρμοσε το επενδυτικό σχέδιο (και τη χρηματοδότησή του) όπως υποβλήθηκε αρχικά στην Επιτροπή και αν, έτσι, τηρήθηκαν οι όροι για την έγκριση της χορήγησης της επενδυτικής ενίσχυσης.
- (95) Θα μπορούσε κανείς να διερωτηθεί αν το επενδυτικό πρόγραμμα που αναφέρεται στην απόφαση για την υπόθεση C 10/1994 είναι το ίδιο με εκείνο της απόφασης για την υπόθεση N 401/1997. Ως προς το σημείο αυτό, η διατύπωση της απόφασης της 15ης Ιουλίου 1997 στην υπόθεση C 10/1994, δεν αφήνει αμφιβολία σχετικά με το γεγονός ότι η Επιτροπή αναφερόταν σε “επιχειρηματικό σχέδιο” με δύο κύρια στοιχεία, δηλαδή “την αναδιάρθρωση της απασχόλησης” και “ένα επενδυτικό πρόγραμμα” και η περιγραφή του τελευταίου είναι ακριβώς αυτή που αναφέρεται στην απόφαση της Επιτροπής της 15ης Ιουλίου 1997 στην υπόθεση N 401/1997.
- (96) Συνεπώς, η Επιτροπή έχει σοβαρές αμφιβολίες για το αν τηρήθηκαν οι δύο όροι που καθορίστηκαν στην απόφαση της Επιτροπής της 15ης Ιουλίου 1997 στην υπόθεση C 10/1994 για τη συμβατότητα της διαγραφής των χρεών.
- (97) Το επιχείρημα που προβάλλουν οι ελληνικές αρχές για το εν λόγω θέμα δεν μπορεί να γίνει δεκτό στο συγκεκριμένο στάδιο.
- (98) Πρώτον, οι ελληνικές αρχές υποστήριξαν ότι η αδυναμία της ΕΝΑΕ να επιστρέψει στην κερδοφορία εντός του χρονοδιαγράμματος που καθόριζε η απόφαση οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι το επενδυτικό σχέδιο ήταν υπερβολικά αισιόδοξο αρχικά και ότι δεν έλαβε υπόψη αρνητικούς παράγοντες. Βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών, η Επιτροπή θεωρεί ωστόσο ότι το σχέδιο που κοινοποιήθηκε και εγκρίθηκε, δεν εφαρμόστηκε ποτέ σωστά στην πράξη από το ελληνικό κράτος και την ΕΝΑΕ. Η Ελλάδα θα μπορούσε να έχει κοινοποιήσει αλλαγές στο σχέδιο αν θεωρούσε, αργότερα, ότι θα επέτρεπε στην ΕΝΑΕ να επιστρέψει στη βιωσιμότητα και να ζητήσει την έγκριση της Επιτροπής για το τροποποιημένο σχέδιο. Ωστόσο, το ελληνικό κράτος δεν έκανε κάτι τέτοιο και συνεπώς δεν μπορεί να θεωρεί ότι το σχέδιο ήταν υπερβολικά αισιόδοξο, αφού δεν εφαρμόστηκε καν σωστά.
- (99) Δεύτερον, οι ελληνικές αρχές υποστήριξαν ότι η τελική απόφαση της Επιτροπής για την ενίσχυση σχετικά με το επενδυτικό πρόγραμμα της ΕΝΑΕ δεν επηρεάζει την ισχύ της απόφασης για τη διαγραφή των χρεών της εταιρείας, επειδή τηρήθηκαν οι χωριστοί όροι που επιβλήθηκαν για τη διαγραφή των χρεών σε κάθε περίπτωση. Συνεπώς, οποιαδήποτε προσπάθεια για τη σύνθεση των δύο μορφών ενίσχυσης θα ήταν αντίθετη τόσο με το γράμμα όσο και τον σκοπό των αποφάσεων έγκρισης της Επιτροπής.
- (100) Ωστόσο, οι ελληνικές αρχές φαίνεται να μην αντιλήφθηκαν σωστά το σκεπτικό της Επιτροπής: οι δύο αποφάσεις της 15ης Ιουλίου 1997 είναι ανεξάρτητες και η τήρησή τους από τις ελληνικές αρχές στις οποίες απευθύνονται πρέπει να αναλυθεί χωριστά. Έτσι, οι όροι που καθορίζονται στις δύο ανεξάρτητες αυτές αποφάσεις είναι παρόμοιοι σχετικά με την εφαρμογή του επενδυτικού σχεδίου. Συνεπώς, αν ο συγκεκριμένος όρος και για τις δύο αποφάσεις δεν τηρήθηκε, η Ελλάδα παραβίασε και τις δύο αποφάσεις.
- (101) Τέλος, οι ελληνικές αρχές ανέφεραν ότι η Επιτροπή έπρεπε να λάβει υπόψη το γεγονός ότι η ΕΝΑΕ είναι ιδιωτική επιχείρηση από το Μάιο του 2002 και μέλος της ThyssenKrupp Marine Systems, ενός από τους μεγαλύτερους ομίλους ναυπηγείων της Ευρώπης, από τον Ιανουάριο 2005. Υπογράμμισαν επίσης ότι η ΕΝΑΕ τετραπλασίασε τον κύκλο εργασιών της σε σχέση με το 2001, και ότι παρουσίασε σημαντικές ενδείξεις ανάπτυξης και μελλοντικής κερδοφορίας.
- (102) Η Επιτροπή, ωστόσο, δεν μπορεί να κατανοήσει πώς συνδέονται τα γεγονότα αυτά με την αξιολόγηση της τήρησης από την Ελλάδα των όρων που καθορίζονται στην απόφαση της Επιτροπής της 15ης Ιουλίου 1997 στην υπόθεση N 401/1997.

⁽²⁸⁾ Βλέπε παράγραφο 16 των κατευθυντηρίων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ C 244 της 1.10.2004, σ. 2): “Μόλις υπάρξει σχέδιο αναδιάρθρωσης ή εκκαθάρισης για το οποίο ζητήθηκε ενίσχυση και μόλις αυτό εφαρμοστεί, κάθε περαιτέρω ενίσχυση θεωρείται ενίσχυση αναδιάρθρωσης”.

⁽²⁹⁾ Επιστολή της 25ης Απριλίου 2006, σημείο 2.

- (103) Έτσι, η Επιτροπή αμφιβάλλει αν η Ελλάδα δεν έκανε κατάχρηση, με την έννοια του άρθρου 1 του κανονισμού του Συμβουλίου 659/1999, της ενίσχυσης 160 εκατ. ευρώ που ενέκρινε η απόφαση της Επιτροπής της 15ης Ιουλίου 1997.

4.3. Μέτρο 8: Εικαζόμενη κατάχρηση ενίσχυσης 29,5 εκατ. ευρώ που ενέκρινε η Επιτροπή το 2002

- (104) Σχετικά με το όριο των 420 000 ανθρωποωρών, πληροφορίες από την καταγγελία τις οποίες δεν αμφισβήτησαν οι ελληνικές αρχές με πλήρη και πειστική απάντηση, οδηγούν την Επιτροπή σε αμφιβολίες για το αν η ΕΝΑΕ δεν παραβίασε το όριο επισκευαστικής ικανότητας που επέβαλε η απόφαση της Επιτροπής της 5ης Ιουνίου 2002 στην υπόθεση C 40/2002 (πρώην N 513/2001).
- (105) Σε ό,τι αφορά το γεγονός ότι η ΕΝΑΕ ενοικιάζει τις εγκαταστάσεις της σε εξωτερικούς αναδόχους ή σε πλοιοκτήτες οι οποίοι ασκούν επισκευαστικές δραστηριότητες με δικό τους προσωπικό, η Επιτροπή σημειώνει ότι μολονότι η ΕΝΑΕ δεν πραγματοποιεί η ίδια τις επισκευές, η πρακτική αυτή αντικείμεται στην “γνήσια μείωση της ικανότητας” για τις επισκευαστικές εργασίες στην Ελλάδα, στην οποία απέβλεπε επίσης η χορήγηση της ενίσχυσης για το κλείσιμο εγκαταστάσεων βάσει του κανονισμού αριθ. 1540/98. Συνεπώς, η Επιτροπή αμφιβάλλει για το αν η συγκεκριμένη πρακτική δεν αποτελεί κατάχρηση της ενίσχυσης για το κλείσιμο εγκαταστάσεων 29,5 εκατ. ευρώ.
- (106) Τέλος, η Επιτροπή αμφιβάλλει για το αν δεν έγινε κατάχρηση από την Ελλάδα, με την έννοια του άρθρου 1 του κανονισμού του Συμβουλίου 659/1999, της ενίσχυσης 29,5 εκατ. ευρώ που εγκρίθηκε με την απόφαση της 5ης Ιουνίου 2002.

4.4. Μέτρο 9: Εισφορά κεφαλαίου ύψους 25,6 εκατ. ευρώ από το ελληνικό κράτος ή την ETBA (1996-1997)

4.4.1. Κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ

- (107) Εάν, όπως δήλωσαν αρχικά οι ελληνικές αρχές, η εισφορά κεφαλαίου ύψους 25,6 εκατ. ευρώ έχει πραγματοποιηθεί από το ελληνικό κράτος, το μέτρο συνιστά σαφώς κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης: η εισφορά κεφαλαίου χρηματοδοτήθηκε από το κράτος, παρέχει στην ΕΝΑΕ πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών της που δεν επωφελούνται από το ίδιο μέτρο και, δεδομένου ότι η ναυπηγική βιομηχανία είναι μια αγορά στην οποία υπάρχει ανταγωνισμός σε παγκόσμιο επίπεδο, είναι πιθανόν να επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.
- (108) Στην επιστολή της 20ής Απριλίου 2006 προς την Επιτροπή, οι ελληνικές αρχές ανέφεραν ότι η εισφορά κεφαλαίου ύψους 25,6 εκατ. ευρώ είχε χρηματοδοτηθεί από την ETBA, αντίθετα με όλες τις προηγούμενες δηλώσεις τους.
- (109) Ωστόσο, η δήλωση αυτή δεν μεταβάλλει την εκτίμηση της Επιτροπής σχετικά με το χαρακτήρα κρατικής ενίσχυσης που αποδίδει στην εν λόγω πράξη. Πράγματι, μέχρι το 2002, η ETBA ελεγχόταν από το ελληνικό κράτος, αποκλειστικά μέχρι το 1999 και ως κύριος μέτοχος από το 1999 ως το 2002. Συνεπώς, οι πόροι της συνιστούν κρατικούς πόρους⁽³⁰⁾. Επιπλέον, η Επιτροπή σημειώνει ότι το 2003⁽³¹⁾, οι ελληνικές αρχές είχαν δηλώσει ότι η ETBA δεν ήταν “μία συνήθης εμπορική τράπεζα, αλλά ένα ειδικό αναπτυξιακό πιστωτικό ίδρυμα που ασκούσε κυρίως δραστηριότητες στον τομέα των μακροπρόθεσμων πιστώσεων που διαδραματίζουν αποφασιστικό ρόλο στην οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας”. Στο ίδιο έγγραφο, οι ελληνικές αρχές ανέφεραν ότι η ETBA δε χρειάστηκε ποτέ να εφαρμόσει τη δεύτερη οδηγία του Συμβουλίου 89/646/ΕΟΚ σχετικά με τα πιστωτικά ιδρύματα⁽³²⁾ δεδομένου ότι δεν θεωρείτο τράπεζα κατά την έννοια της οδηγίας αυτής. Αυτό το ιδιαίτερο καθεστώς ενισχύει την υπόθεση ότι η συμπεριφορά της ETBA κατευθυνόταν από το κράτος. Αυτό επιβεβαιώνεται από το ρόλο που διαδραμάτισε η ETBA επί σειρά ετών στη χρηματοδότηση της ΕΝΑΕ, κατά τη διάρκεια μιας περιόδου που η ΕΝΑΕ αντιμετώπιζε σοβαρές δυσχέρειες χωρίς ενδείξεις βελτίωσης. Συνεπώς, εάν η ETBA προβαίνει σε χρηματοδοτήσεις (είτε ως μέτοχος είτε ως δανειοδοτικό ίδρυμα) χωρίς να λαμβάνει υπόψη τους όρους της αγοράς, η συμπεριφορά της συνιστά ευνοϊκή μεταχείριση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ. Έτσι, η Επιτροπή συνάγει ότι οποιαδήποτε πράξη αναλήφθηκε από την ETBA ενδέχεται να αποτελεί κρατική ενίσχυση, εφόσον πληροί τα δύο σχετικά κριτήρια, δηλαδή τη συμμετοχή κρατικών πόρων για τους οποίους ευθύνεται το κράτος και τη χορήγηση πλεονεκτήματος.

⁽³⁰⁾ Βλέπε απόφαση της 16ης Μαΐου 2002, Γαλλία/Επιτροπή, “Stardust” (C-482/99, Συλλ. σ. I-4397).

⁽³¹⁾ Επιστολή της 20ής Νοεμβρίου 2003 στην υπόθεση CP 101/2002.

⁽³²⁾ Δεύτερη οδηγία 89/646/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 1989 για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάλυση και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικού ιδρύματος και την τροποποίηση της οδηγίας 77/780/ΕΟΚ, ΕΕ L 386 της 30.12.1989, σ. 1. Η οδηγία αυτή του Συμβουλίου αντικαταστάθηκε στις 15.6.2000 από την οδηγία 2000/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Μαρτίου 2000 σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων.

- (110) Όσον αφορά ιδιαίτερα το μέτρο 9, παραμένει σαφές ότι ακόμη και αν χορηγήθηκε από την ETBA, είχε επιλεκτικό χαρακτήρα και εφόσον παρείχε οικονομικό πλεονέκτημα, στρέβλωνε τον ανταγωνισμό και επηρέαζε τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Σχετικά με το κατά πόσο παρείχε οικονομικό πλεονέκτημα στην ΕΝΑΕ, οι ελληνικές αρχές ισχυρίζονται ότι η ETBA λειτουργούσε ως επενδυτής οικονομίας της αγοράς. Για να στηρίξει το επιχείρημα αυτό, το ελληνικό κράτος δήλωσε ότι η εισφορά κεφαλαίου χρηματοδότησε διαρθρωτικό μέτρο το οποίο αποτελούσε μέρος σχεδίου αναδιάρθρωσης που είχε εγκριθεί από την Επιτροπή και αποσκοπούσε στην αποκατάσταση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας της ΕΝΑΕ. Ωστόσο, η Επιτροπή σημειώνει ότι οι ελληνικές αρχές δεν κατόρθωσαν να χορηγήσουν οποιαδήποτε ποσοτική εκτίμηση της συμπεριφοράς της ETBA (π.χ. ποια ήταν η αναμενόμενη απόδοση της επένδυσης για την ETBA). Εξάλλου, η Επιτροπή σημειώνει ότι οι εργαζόμενοι δε συμμετείχαν στη χρηματοδότηση αυτής της εισφοράς κεφαλαίου, πράγμα που μπορεί να υποδηλώνει ότι η επένδυση αυτή δεν ήταν ελκυστική για ιδιώτες επενδυτές. Επιπλέον, το τελευταίο αυτό σημείο φαίνεται να παραβιάζει τον ελληνικό νόμο 2367/1995 που καθορίζει τους κανόνες για τη μερική ιδιωτικοποίηση της ΕΝΑΕ, δεδομένου ότι απαιτούσε ιδίως από την ETBA και τους εργαζόμενους να χρηματοδοτήσουν τυχόν αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου στην ΕΝΑΕ αναλογικά με το ποσοστό της συμμετοχής τους στην ιδιοκτησία της εταιρείας. Τέλος, η Επιτροπή διερωτάται γιατί το μέτρο 9, δηλαδή η εισφορά κεφαλαίου από ένα και μόνο μέτοχο, δεν οδήγησε σε μεταβολή της σχέσης ιδιοκτησίας της ΕΝΑΕ μεταξύ των εργαζομένων και της ETBA, πράγμα που θα παραβίαζε και πάλι τον ελληνικό νόμο 2367/1995. Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι ελληνικές αρχές δεν τεκμηρίωσαν πειστικά το επιχείρημα που επικαλέσθηκαν σχετικά με την αρχή του επενδυτή της οικονομίας της αγοράς.
- (111) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν έχει πεισθεί ότι το μέτρο 9, ανεξάρτητα από το αν χρηματοδοτήθηκε άμεσα από το ελληνικό κράτος ή έμμεσα από την ETBA δεν συνιστά κρατική ενίσχυση προς την ΕΝΑΕ.

4.4.2. Συμβατότητα

- (112) Το ελληνικό κράτος πρώτα ισχυρίστηκε ότι σκοπός του μέτρου ήταν να αποζημιώσει την ΕΝΑΕ για το κόστος μείωσης του προσωπικού και ότι ήταν σύμφωνο με απόφαση⁽³³⁾ της Επιτροπής του 1997 η οποία ενέκρινε τη χορήγηση επενδυτικής ενίσχυσης προς την ΕΝΑΕ. Ωστόσο, η Επιτροπή σημειώνει ότι η απόφαση αυτή αναφέρει ότι η μείωση του προσωπικού από 2 966 σε 2 000 άτομα ήταν προϋπόθεση για την έγκριση της επενδυτικής ενίσχυσης, είναι αλλά δεν επέτρεπε οποιαδήποτε ενίσχυση με σκοπό τη μείωση του προσωπικού.
- (113) Οι ελληνικές αρχές δεν χορήγησαν στην Επιτροπή οποιεσδήποτε πληροφορίες σχετικά με την ενδεχόμενη συμβατότητα του μέτρου αυτού δυνάμει του άρθρου 87 της συνθήκης ΕΚ και, συνεπώς, η Επιτροπή έχει επιφυλάξεις για το κατά πόσο το μέτρο 9 συμβιβάζεται με την κοινή αγορά.

4.5. Μέτρο 10: Αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο του επενδυτικού σχεδίου (1998-2000)

4.5.1. Κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ

- (114) Όπως συμπεραίνεται στην παράγραφο 109, η Επιτροπή στο στάδιο αυτό θεωρεί ότι οποιαδήποτε χρηματοπιστωτική πράξη διενεργήθηκε από την ETBA ενώ βρισκόταν υπό την κυρίαρχη επιρροή του ελληνικού κράτους (δηλαδή μέχρι το Μάρτιο του 2002) μπορεί να περιλάμβανε κρατικούς πόρους και να οφείλεται στο κράτος.
- (115) Η Επιτροπή θεωρεί ότι το γεγονός ότι η απόφαση της Επιτροπής της 15ης Ιουλίου 1997 στην υπόθεση N 401/1997 προέβλεπε τη χρηματοδότηση του επενδυτικού προγράμματος της ΕΝΑΕ περιλαμβανομένων αυτών των αυξήσεων του μετοχικού κεφαλαίου, χωρίς να εκλαμβάνονται ως κρατικές ενισχύσεις, δεν αποδεικνύει ότι η ETBA ενήργησε ως επενδυτής της αγοράς όταν προέβη στη χρηματοδότησή τους. Πράγματι, διάφορες περιστάσεις (και ιδίως το γεγονός ότι το επενδυτικό πρόγραμμα της ΕΝΑΕ δεν εφαρμόστηκε όπως είχε αρχικά σχεδιαστεί) μετέβαλαν αισθητά τις οικονομικές προοπτικές της ΕΝΑΕ από το 1997 όταν λήφθηκε η απόφαση της Επιτροπής μέχρι την υλοποίηση των αυξήσεων του μετοχικού κεφαλαίου το 1998, 1999 και 2000. Έτσι, η Επιτροπή έχει επιφυλάξεις για το κατά πόσο η ETBA θα μπορούσε πράγματι να αναμένει μια ικανοποιητική απόδοση της επένδυσής της και αν ενήργησε ως επενδυτής της οικονομίας της αγοράς όταν προέβη στην εισφορά κεφαλαίου.
- (116) Ως προς το επιχείρημα των ελληνικών αρχών ότι η συμμετοχή των εργαζομένων στη χρηματοδότηση μπορεί να θεωρηθεί ως απόδειξη ότι η επένδυση ήταν σύμφωνη με τους όρους της αγοράς, η Επιτροπή σημειώνει πρώτα ότι η συμμετοχή των εργαζομένων στην ΕΝΑΕ δεν μπορεί να εξομοιωθεί με την απλή χρηματοπιστωτική απόδοση που θα ανέμενε ένας ιδιώτης επενδυτής, δεδομένου ότι οι εργαζόμενοι είχαν και άλλα συμφέροντα που λειτουργούσαν ως αντίβαρο όπως π.χ. η διατήρηση των θέσών τους και η

⁽³³⁾ Βλ. υποσημείωση 12.

συνέχιση της λειτουργίας της ΕΝΑΕ. Επιπλέον, η Επιτροπή αμφιβάλλει εάν πράγματι εν τέλει κατέβαλαν οποιοδήποτε αντίτιμο για την απόκτηση του 49 % της ιδιοκτησίας της ΕΝΑΕ από την ΕΤΒΑ το 1995. Εάν όντως δεν κατέβαλαν αντίτιμο, η συμμετοχή τους στις μεταγενέστερες αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου βασιζόταν σε διαφορετική λογική από εκείνη της ΕΤΒΑ: οι εργαζόμενοι επιζητούσαν να εξασφαλίσουν απόδοση μόνο γι' αυτό το νεοεπενδυόμενο κεφάλαιο, ενώ η ΕΤΒΑ θα έπρεπε να ενδιαφέρεται για επαρκή απόδοση τόσο για το παλαιό όσο και για το νέο κεφάλαιο. Εν τέλει, το γεγονός ότι η Ελλάδα επέστρεψε στους εργαζόμενους της εταιρείας τα ποσά που εισέφεραν στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου το 2001 είναι πιθανό να υποδηλώνει ότι πριν τη μεταφορά οποιονδήποτε κεφαλαίων στην ΕΝΑΕ βάσει του μέτρου 10, οι εργαζόμενοι ενδέχεται να είχαν συμφωνήσει με την ΕΤΒΑ /το ελληνικό κράτος ότι θα τους επιστρεφόταν οποιοδήποτε κεφάλαιο θα εισέφεραν μεταγενέστερα στην ΕΝΑΕ. Σχετικά με το θέμα αυτό, μέχρι στιγμής οι ελληνικές αρχές δεν έχουν κατορθώσει να αιτιολογήσουν για ποιο λόγο το 2001 επέστρεψαν στους υπαλλήλους ποσό που αντιστοιχούσε ακριβώς στο κεφάλαιο που αυτοί είχαν εισφέρει στην ΕΝΑΕ τρία, δύο και ένα έτος νωρίτερα. Εάν είναι αληθές ότι υπήρξε μια τέτοια συμφωνία, η επένδυση εκ μέρους των εργαζομένων θα ισοδυναμούσε με επένδυση χωρίς κανέναν κίνδυνο, και συνεπώς δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ως απόδειξη ότι ο άλλος ιδιοκτήτης (ΕΤΒΑ) ενεργούσε ως επενδυτής οικονομίας της αγοράς όταν προέβη στη χρηματοδότηση του μέτρου 10. Συμπερασματικά, η Επιτροπή αμφιβάλλει κατά πόσο η συμμετοχή των εργαζομένων στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου θα μπορούσε να θεωρηθεί ως απόδειξη ότι η ΕΤΒΑ ενήργησε επίσης ως ιδιώτης επενδυτής.

- (117) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί βάσει των παραπάνω ότι η χρηματοδότηση εκ μέρους της ΕΤΒΑ των αυξήσεων του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΝΑΕ μπορεί να συνεπαγόταν πλεονέκτημα για τη δικαιούχο έναντι των ανταγωνιστών της που δεν επωφελήθηκαν από το ίδιο μέτρο. Δεδομένου ότι τα ναυπηγεία αποτελούν παγκόσμια ανταγωνιστική αγορά, ένα τέτοιο μέτρο μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και συνεπώς η Επιτροπή αμφιβάλλει για το αν το μέτρο δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση υπέρ της ΕΝΑΕ.

4.5.2. Συμβατότητα

- (118) Οι ελληνικές αρχές δεν χορήγησαν στην Επιτροπή οποιεσδήποτε πληροφορίες σχετικά με την ενδεχόμενη συμβατότητα του μέτρου αυτού και, συνεπώς, η Επιτροπή αμφιβάλλει κατά πόσο το μέτρο αυτό είναι συμβατό με την κοινή αγορά.

4.6. Μέτρο 11: Άρση από την ελληνική κυβέρνηση των απαιτήσεων για τα ελάχιστα ίδια κεφάλαια βάσει της ελληνικής εταιρικής νομοθεσίας σε σχέση με το επίπεδο των ιδίων κεφαλαίων της ΕΝΑΕ (1999-2005)

- (119) Σύμφωνα με την καταγγελία, το ελληνικό κράτος δεν έθεσε σε εφαρμογή από το 1999 έως 2003 την ελληνική εταιρική νομοθεσία όταν η αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της ΕΝΑΕ ως ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου της απαιτούσε την αναστολή της δραστηριότητας της εταιρείας.
- (120) Η Επιτροπή θεωρεί ότι ακόμη και αν ευσταθεί ο ισχυρισμός αυτός και αν χορηγεί πλεονέκτημα στην ΕΝΑΕ, δεν υπάρχουν επαρκώς ισχυρές αποδείξεις ότι το ελληνικό κράτος ή οποιοσδήποτε άλλος φορέας παραιτήθηκε από οποιουδήποτε δημόσιους οικονομικούς πόρους με αυτή την ενέργεια. Σε μια τέτοια περίπτωση, το εικαζόμενο μέτρο δεν περιλαμβάνει κρατική ενίσχυση δεδομένου ότι δεν χορηγείται από πόρους του δημοσίου.

4.7. Μέτρο 12 (α): Άρση από τον ΟΣΕ και τον ΗΣΑΠ της υποχρέωσης παροχής τραπεζικών εγγυήσεων από την ΕΝΑΕ

- (121) Λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες που χορηγήθηκαν από τις ελληνικές αρχές οι οποίες αναφέρουν ότι δεν χορηγήθηκε ποτέ μια τέτοια απαλλαγή, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν χορηγήθηκε κρατική ενίσχυση στην ΕΝΑΕ βάσει του μέτρου 12 α).

4.8. Μέτρο 12 (β): Κρατική αντεγγύηση για τις ενισχύσεις που χορήγησε η ΕΤΒΑ προς εξασφάλιση κατάθεσης του ΟΣΕ ύψους 29,4 εκατ. και κατάθεσης του ΗΣΑΠ ύψους 9,4 εκατ.

4.8.1. Κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ

- (122) Οι ελληνικές αρχές ισχυρίστηκαν ότι αυτές οι κρατικές εγγυήσεις αφορούσαν την ορθή λειτουργία του δικτύου μεταφορών στη χώρα και δεν οδηγούσαν σε στρέβλωση του ανταγωνισμού. Ενώ οι ελληνικές αρχές δεν χορήγησαν αποδείξεις σχετικά με τη δήλωση αυτή, η Επιτροπή σημειώνει ότι το μέτρο 12 β) χορηγήθηκε επιλεκτικά στην ΕΝΑΕ (η οποία δεν παρέχει οποιαδήποτε υπηρεσία δημοσίων μεταφορών). Δεδομένου ότι η ΕΝΑΕ δραστηριοποιείται σε ευρωπαϊκή αγορά όπου ασκείται ανταγωνισμός, το μέτρο αυτό ήταν πιθανό να οδηγήσει σε στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών μελών. Είναι επίσης σαφές ότι το μέτρο 12 β) περιελάμβανε κρατικούς πόρους.

- (123) Ως προς την έννοια του πλεονεκτήματος, η Επιτροπή δεν ενημερώθηκε για τις λεπτομέρειες αυτών των δύο κρατικών εγγυήσεων. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΝΑΕ ήταν εταιρεία που αντιμετώπιζε δυσχέρειες την εποχή που χορηγήθηκαν και ήταν αμφίβολο κατά πόσο η ΕΝΑΕ είχε την τεχνολογία και τις τεχνικές ικανότητες που απαιτούντο για να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της στο πλαίσιο συμβάσεων τροχαίου υλικού, η Επιτροπή αμφιβάλλει κατά πόσο ένα πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί υπό κανονικές συνθήκες μιας οικονομίας της αγοράς θα είχε χορηγήσει στην ΕΝΑΕ μια τέτοια εγγύηση, ή τουλάχιστον με τους ίδιους όρους. Θα πρέπει να υπενθυμιστεί ότι η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης στις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων αναφέρει⁽³⁴⁾: “Στην περίπτωση στην οποία, κατά το χρόνο χορήγησης του δανείου, υπάρχουν σοβαρές υπόνοιες ότι ο οφειλέτης δεν θα είναι σε θέση να εκπληρώσει την υποχρέωσή του, η αξία της εγγύησης μπορεί να φθάνει μέχρι το ποσό που καλύπτει η εν λόγω εγγύηση”. Έτσι, η Επιτροπή έχει επιφυλάξεις για το κατά πόσο αυτές οι κρατικές αντεγγυήσεις δεν χορήγησαν πλεονέκτημα στην ΕΝΑΕ το οποίο δεν θα είχε λάβει από τις αγορές.
- (124) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν έχει πεισθεί κατά πόσο το μέτρο 12 β) δεν συνιστά κρατική ενίσχυση προς την ΕΝΑΕ.

4.8.2. Συμβατότητα

- (125) Οι ελληνικές αρχές ανέφεραν ότι αυτές οι κρατικές εγγυήσεις ήταν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά δεδομένου ότι αφορούσαν την ορθή λειτουργία του δικτύου μεταφορών της χώρας και ενέπιπταν στο πλαίσιο της παροχής δημοσίων υπηρεσιών. Κατά την άποψη της Επιτροπής, και όπως επισημάνθηκε στο σημείο (124), το μέτρο θα πρέπει να εκτιμηθεί ως δυνητική ενίσχυση προς την ΕΝΑΕ η οποία δεν παρείχε οποιεσδήποτε υπηρεσίες δημοσίων μεταφορών, και, συνεπώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι το επιχείρημα των ελληνικών αρχών στερείται βάσης. Συνεπώς, η Επιτροπή δεν έχει πεισθεί κατά πόσον το μέτρο 12 β) είναι συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά.

4.9. Μέτρο 12(γ): Αναβολή/αναδιάταξη υποχρεώσεων και διαγραφή των ποινικών ρητρών προς τον ΟΣΕ και τον ΗΣΑΠ

4.9.1. Κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης

- (126) Η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι οι πληροφορίες που υποβλήθηκαν από τις ελληνικές για την απουσία κρατικής ενίσχυσης είναι πειστικές. Αντίθετα, η αναδιαπραγμάτευση των συμβάσεων το 2002 μπορεί να περιλαμβάνει την παροχή αδικαιολόγητου πλεονεκτήματος προς την ΕΝΑΕ.
- (127) Πρώτον, δεν είναι σαφές εάν η ΕΝΑΕ κατέβαλε όλες τις ποινικές ρήτρες, τους τόκους υπερημερίας και τους τόκους επί των ποινικών ρητρών όπως είχε οριστεί στις αρχικές συμβάσεις με τον ΟΣΕ και τον ΗΣΑΠ. Ως προς την πτυχή αυτή, η Επιτροπή σημειώνει ότι δεν φαινόταν να είχαν καταλογιστεί στην ΕΝΑΕ οποιεσδήποτε οφειλές πριν το 2002 όταν είχε γίνει η αναδιαπραγμάτευση των συμβάσεων ενώ, σύμφωνα με τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν από τις ελληνικές αρχές, οι καθυστερήσεις στις παραδόσεις άρχισαν να εμφανίζονται ήδη από το 2000. Επιπλέον, οι ελληνικές αρχές δεν χορήγησαν λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τον υπολογισμό και το ακριβές ποσό των πιθανών ποινικών ρητρών, τόκων υπερημερίας και τόκων επί των ποινικών ρητρών βάσει των όρων των αρχικών και των επαναδιαπραγματευθεισών συμβάσεων, των μεριδίων των διαφόρων εταιρειών στις κοινοπραξίες και των λόγων που οδήγησαν τον ΟΣΕ και τον ΗΣΑΠ να παραιτηθούν όπως φαίνεται από μέρος των απαιτήσεών τους ή να αναβάλουν την διεκδίκησή τους. Λαμβάνοντας υπόψη τις διαθέσιμες πληροφορίες, η Επιτροπή δεν έχει πεισθεί κατά πόσο η επαναδιαπραγμάτευση το 2000 των συμβάσεων έγινε σύμφωνα με τις κοινώς αποδεκτές εμπορικές πρακτικές, δεδομένου ότι ο ΟΣΕ και ο ΗΣΑΠ φαίνεται να παραιτήθηκαν εύκολα και χωρίς αντίσταση από τις απαιτήσεις τους ή ανέβαλαν να ζητήσουν την επιστροφή των ποσών που δικαιούνται βάσει των συμβάσεων που είχαν υπογραφεί το 1997. Δεδομένου ότι ο ΟΣΕ και ο ΗΣΑΠ ήταν επιχειρήσεις κοινής ωφελείας υπό τον έλεγχο του κράτους, όπως ήταν και η ΕΝΑΕ κατά το χρόνο υπογραφής των συμβάσεων, συνάγεται ότι έγινε χρήση δημοσίων πόρων και είναι πιθανό να είχε ευνοηθεί η ΕΝΑΕ.
- (128) Δεύτερον, το συνολικό ποσό που όντως καταβλήθηκε από τη ΕΝΑΕ στις δύο δημόσιες επιχειρήσεις κοινής ωφελείας ως ποινικές ρήτρες ή τόκοι υπερημερίας παραμένει ασαφές με βάση τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν από τις ελληνικές αρχές. Όσον αφορά τον ΗΣΑΠ, φαίνεται ότι παρακρατήθηκαν 2,9 εκατ. ευρώ από τον ΗΣΑΠ από τις πληρωμές του στην ΕΝΑΕ για υλικό που είχε παραδοθεί· ωστόσο δεν αναφέρθηκε ποτέ καμία ημερομηνία. Όσον αφορά τον ΟΣΕ, αναφέρεται ότι κάποια ποσά “παρακρατήθηκαν” από τις πληρωμές του ΟΣΕ ή “απαιτήθηκαν”, αλλά σχετικά με τις απαιτήσεις (0,93 εκατ. ευρώ) δεν δόθηκε καμία πληροφορία για την ημερομηνία και τον τρόπο της πληρωμής. Επιπλέον, στις 23 Μαρτίου 2006 (μία ημέρα μετά τη σύσκεψη μεταξύ των υπηρεσιών της Επιτροπής και των ελληνικών αρχών, της ΕΝΑΕ και της Τράπεζας Πειραιώς), καταλογίστηκε στην ΕΝΑΕ η οφειλή τριών δόσεων συνολικού ύψους 0,55 εκατ. ευρώ συνολικά ενώ 5,08 εκατ. ευρώ αναφέρθηκε ότι είχαν “συμψηφιστεί” έναντι άλλων συμβάσεων.

⁽³⁴⁾ ΕΕ C 71 της 11.3.2000, σ. 14, παράγραφος 3.2.

- (129) Τέλος, δεν ευσταθεί ο ισχυρισμός ότι η ΕΝΑΕ δεν μπορούσε να τύχει προνομιακής μεταχείρισης σε αυτές τις συμβάσεις επειδή ήταν μέλος κοινοπραξιών: τίποτε δεν εμπόδιζε τους άλλους εταίρους των κοινοπραξιών να επωφελούνται από τα πλεονεκτήματα που είχε η ΕΝΑΕ από τη σχέση της προς τους κοινούς πελάτες τους ΟΣΕ και ΗΣΑΠ μέσω του κράτους και αυτό δεν μειώνει το πλεονέκτημα που είχε δοθεί στην ΕΝΑΕ ούτε καθιστά το μέτρο μη επιλεκτικό.
- (130) Συνεπώς, η Επιτροπή θεωρεί βάσει των παραπάνω ότι δεν έχει πεισθεί ότι η επαναδιαπραγμάτευση το 2002 των συμβάσεων αυτών δεν συνεπαγόταν πλεονέκτημα για τη δικαιούχο έναντι των ανταγωνιστών της που δεν επωφελήθηκαν από το ίδιο μέτρο. Δεδομένου ότι τα ναυπηγεία αποτελούν παγκόσμια ανταγωνιστική αγορά, ένα τέτοιο μέτρο μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και συνεπώς, η Επιτροπή αμφιβάλλει για το αν το μέτρο δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση υπέρ της ΕΝΑΕ.

4.9.2. Συμβατότητα

- (131) Οι ελληνικές αρχές δεν χορήγησαν στην Επιτροπή οποιεσδήποτε πληροφορίες όσον αφορά την ενδεχόμενη συμβατότητα του μέτρου αυτού και, συνεπώς, η Επιτροπή δεν έχει πεισθεί κατά πόσο το μέτρο αυτό είναι συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά.

4.10. Μέτρο 13 (α): Δάνειο που χορηγήθηκε από την ΕΤΒΑ στην ΕΝΑΕ για την κατασκευή των πλοίων

4.10.1. Κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ

- (132) Σύμφωνα με την παράγραφο 109, η Επιτροπή θεωρεί στο στάδιο αυτό ότι οποιαδήποτε οικονομική πράξη διενεργήθηκε από την ΕΤΒΑ όταν ήταν υπό την κυριαρχία επιρροή του ελληνικού κράτους (δηλαδή μέχρι τον Μάρτιο του 2002) μπορεί να περιλάμβανε κρατικούς πόρους και ενδέχεται να οφείλεται στο κράτος.
- (133) Το μέτρο 13 (α) περιλαμβάνει κρατικούς πόρους, χορηγείται επιλεκτικά στην ΕΝΑΕ και απειλεί να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό και επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.
- (134) Όσον αφορά το δυνητικό πλεονέκτημα που παρέχεται στην ΕΝΑΕ, οι ελληνικές αρχές δήλωσαν ότι το δάνειο ύψους 49,7 εκατ. ευρώ ήταν πλήρως εξασφαλισμένο, σύμφωνα με τις συνήθεις εμπορικές πρακτικές για τη χρηματοδότηση του ναυπηγικού τομέα και ότι η ΕΤΒΑ συμπεριφέρθηκε ως ιδιωτικό πιστωτικό ίδρυμα όταν το χορήγησε.
- (135) Πρώτον, η Επιτροπή σημειώνει ότι, αντίθετα με τους ισχυρισμούς των ελληνικών αρχών, μια εφάπαξ εκταμίευση ενός δανείου ύψους 49,7 ευρώ φαίνεται να έρχεται σε αντίθεση με την κοινή πρακτική που ισχύει για τη χρηματοδότηση του ναυπηγικού τομέα. Πράγματι, το δάνειο καταβλήθηκε στο ολόκληρο στην ΕΝΑΕ το 1999 όταν οι υποθήκες επί των πλοίων που επρόκειτο να ναυπηγηθούν δεν είχαν καμιά αξία. Για να περιοριστεί ο βαθμός κινδύνου στον οποίο εκτίθενται, τα πιστωτικά ιδρύματα εν γένει κατανέμουν χρονικά την εκταμίευση των δανείων αυτής της μορφής. Ακόμη και σ' αυτήν την περίπτωση, σύμφωνα με όσα γνωρίζει η Επιτροπή, στο ναυπηγικό τομέα, η αξία των εξασφαλίσεων που παρέχονται (περιλαμβανομένης της υποθήκης επί των πλοίων που πρόκειται να ναυπηγηθούν) καλύπτει εν μέρει μόνο την αξία της προχρηματοδότησης. Αυτό σημαίνει ότι το δάνειο χρηματοδότησης της ναυπήγησης δεν εξασφαλίζεται ποτέ πλήρως και ότι το πιστωτικό ίδρυμα αναλαμβάνει οικονομικό κίνδυνο έναντι του ναυπηγείου όταν το χορηγεί. Στην παρούσα υπόθεση, οι ελληνικές αρχές δεν χορήγησαν ποσοτικά στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι το δάνειο ήταν πλήρως εξασφαλισμένο οποιαδήποτε χρονική στιγμή μέχρι τη λήξη του.
- (136) Δεύτερον, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, σύμφωνα με την ανακοίνωσή της για τη μέθοδο καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης⁽³⁵⁾, μπορούν να προστεθούν 400 μονάδες βάσης, ή και μεγαλύτερη προσαύξηση, στο επιτόκιο αναφοράς της Επιτροπής στην περίπτωση επιχείρησης που αντιμετωπίζει δυσχέρειες. Εντούτοις, ενώ η ΕΝΑΕ ήταν επιχείρηση που αντιμετώπιζε δυσχέρειες όταν χορηγήθηκε το δάνειο, το επιτόκιο που χρεώθηκε από την ΕΤΒΑ για το δάνειο αυτό ήταν μόλις [...] υψηλότερο από το αντίστοιχο βασικό επιτόκιο (EURIBOR για 3 μήνες).
- (137) Τέλος, η Επιτροπή σημειώνει ότι ο συνδυασμός των μέτρων 13 (α) και 13 (β) δείχνει ότι ένα σημαντικό μέρος της χρηματοδότησης της ναυπήγησης των δύο πλοίων που είχε παραγγείλει η "Στριντζής" είχε αναληφθεί από την ΕΤΒΑ.
- (138) Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η Επιτροπή δεν έχει πεισθεί κατά πόσο ένας επενδυτής της οικονομίας της αγοράς θα είχε αναλάβει το χρηματοπιστωτικό και λειτουργικό κίνδυνο που θα συνεπαγόταν η χρηματοδότηση της ΕΝΑΕ με τη χορήγηση δανείου υπό τέτοιους όρους. Συνεπώς, η Επιτροπή δεν έχει πεισθεί ότι το μέτρο 13 (α) δεν συνιστά κρατική ενίσχυση προς την ΕΝΑΕ.

⁽³⁵⁾ ΕΕ C 273 της 9.9.1997, σ. 3.

- (139) Εκτός από τη χορήγηση του ίδιου του δανείου, η Επιτροπή δεν έχει πεισθεί εάν η ΕΝΑΕ δεν επωφελήθηκε από πρόσθετη κρατική ενίσχυση λόγω της μη καταβολής τόκων το 2001 και μέσω της καθυστερημένης επαναδιαπραγμάτευσης του δανείου (που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του 2002 ενώ το δάνειο έπρεπε αρχικά να εξοφληθεί μέχρι τον Ιούνιο του 2001).

4.10.2. Συμβατότητα

- (140) Οι ελληνικές αρχές δεν χορήγησαν στην Επιτροπή οποιεσδήποτε πληροφορίες όσον αφορά την πιθανή συμβατότητα του μέτρου 13 α) και, συνεπώς, η Επιτροπή έχει αμφιβολίες για το κατά πόσο το μέτρο αυτό συμβιβάζεται με την κοινή αγορά.

4.11. Μέτρο 13(β): Εγγυήσεις της ΕΤΒΑ προς διασφάλιση της κατάθεσης 6,6 εκατ. ευρώ της “Στρίντζης”

4.11.1. Κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ

- (141) Όπως διαπιστώθηκε στην παράγραφο 109, η Επιτροπή θεωρεί στο στάδιο αυτό ότι οποιαδήποτε οικονομική πράξη πραγματοποιήθηκε από την ΕΤΒΑ όταν ήταν υπό την κυρίαρχη επιρροή του ελληνικού κράτους (δηλαδή μέχρι το Μάρτιο του 2002) μπορεί να περιλάμβανε κρατικούς πόρους και να οφειλόταν στο κράτος.
- (142) Η Επιτροπή δεν ενημερώθηκε σχετικά με τους όρους αυτών των εγγυήσεων. Εξάλλου, δεν ευσταθεί το επιχείρημα που επικαλέστηκαν οι ελληνικές αρχές ότι η επιστροφή αυτών των εγγυήσεων από την ΕΝΑΕ το 2002, μετά την ακύρωση της σύμβασης με την “ΣΤΡΙΖΤΖΗΣ” αποτελούσε σαφές αποδεικτικό στοιχείο της πιστοληπτικής ικανότητας της ΕΝΑΕ. Πράγματι, το γεγονός αυτό ακολούθησε τη χορήγηση του εξεταζόμενου μέτρου. Όσον αφορά την πιστοληπτική ικανότητα της ΕΝΑΕ όταν χορηγήθηκε το μέτρο, η Επιτροπή σημειώνει ότι, αντίθετα, το ναυπηγείο αντιμετώπιζε σοβαρές οικονομικές και λειτουργικές δυσχέρειες. Επίσης, όσον αφορά την αξιολόγηση του κινδύνου, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι στο πλαίσιο της ίδιας σύμβασης, η ΕΤΒΑ ήταν επίσης πιστωτής της ΕΝΑΕ μέσω του μέτρου 13 α).
- (143) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί βάσει των παραπάνω ότι το μέτρο 13 β) μπορεί να συνεπαγόταν πλεονέκτημα για τη δικαιούχο έναντι των ανταγωνιστών της που δεν επωφελήθηκαν από το ίδιο μέτρο. Δεδομένου ότι τα ναυπηγεία αποτελούν παγκόσμια ανταγωνιστική αγορά, ένα τέτοιο μέτρο μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και συνεπώς η Επιτροπή αμφιβάλλει για το αν το μέτρο δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση υπέρ της ΕΝΑΕ.

4.11.2. Συμβατότητα

- (144) Οι ελληνικές αρχές δεν χορήγησαν στην Επιτροπή οποιεσδήποτε πληροφορίες όσον αφορά την πιθανή συμβατότητα του μέτρου αυτού και συνεπώς η Επιτροπή έχει επιφυλάξεις για το κατά πόσο το μέτρο αυτό είναι συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά.

4.12. Μέτρο 13(γ): Λειτουργική ενίσχυση 8,3 εκατ. ευρώ για τις συμβάσεις με τη Στρίντζης

- (145) Το ελληνικό κράτος πληροφόρησε την Επιτροπή ότι δεδομένου ότι τα πλοία δεν παραδόθηκαν ποτέ, η ενίσχυση δεν καταβλήθηκε και χορήγησαν αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τις δύο υπουργικές αποφάσεις που ανακλήθηκαν. Συνεπώς, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν χορηγήθηκε κρατική ενίσχυση στην ΕΝΑΕ στο πλαίσιο του μέτρου 13 γ).

4.13. Μέτρο 14: Κρατική εγγύηση για δάνειο ύψους 29,3 εκατ. ευρώ που χορήγησε η ΕΤΒΑ το 2000

4.13.1. Κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης

- (146) Το μέτρο 14 περιλαμβάνει σαφώς κρατικούς πόρους και ευνοεί επιλεκτικά την ΕΝΑΕ, απειλώντας κατά συνέπεια να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό και να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Οι ελληνικές αρχές πληροφόρησαν την Επιτροπή ότι το δάνειο είχε χορηγηθεί με βάση τους όρους της αγοράς. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική κατάσταση της ΕΝΑΕ κατά το χρόνο που χορηγήθηκε το δάνειο, η Επιτροπή αμφιβάλλει κατά πόσο χωρίς την κρατική εγγύηση, η ΕΝΑΕ θα ήταν σε θέση να εξεύρει πιστωτικό ίδρυμα διατεθειμένο να της χορηγήσει δάνειο με οποιουδήποτε όρους. Η Επιτροπή σημειώνει ότι στην παρούσα περίπτωση, θα πρέπει να θεωρηθεί ως ενίσχυση το συνολικό ποσό του εξασφαλισμένου δανείου που λήφθηκε.

4.13.2. Συμβατότητα

- (147) Όσον αφορά τη συμβατότητα του μέτρου αυτού βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 2 στοιχείο β) όπως ισχυρίζονται οι ελληνικές αρχές, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ελληνικές αρχές δεν απέδειξαν ότι πληρούνται οι όροι για την εφαρμογή της διάταξης αυτής, ούτε ότι το ποσό του μέτρου 14 είχε υπολογιστεί για να αντισταθμίσει την πραγματική ζημία που υπέστη η ΕΝΑΕ μετά το σεισμό, ούτε ότι τα κεφάλαια όντως χρησιμοποιήθηκαν όπως είχε προγραμματισθεί. Συνεπώς, η Επιτροπή δεν έχει πεισθεί ότι το μέτρο 14 συμβιβάζεται με την κοινή αγορά.

4.14. Μέτρο 15: Εικαζόμενη κρατική εγγύηση 92,8 εκατ. ευρώ το 2003

- (148) Λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες που χορηγήθηκαν από τις ελληνικές αρχές, η Επιτροπή εξέτασε τους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντος στο πλαίσιο του μέτρου 15, και θεωρεί ότι το εν λόγω μέτρο δεν συνιστά πρόσθετη κρατική ενίσχυση που δεν εμπίπτει στα άλλα μέτρα που καλύπτονται από την παρούσα απόφαση ή την απόφαση της Επιτροπής της 20ής Απριλίου 2004 για την κίνηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας στην υπόθεση C 16/2004.

4.15. Μέτρο 16: Δάνεια που χορηγήθηκαν στην ΕΝΑΕ από κρατικούς πόρους

4.15.1. Κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ

- (149) Όπως συνάγεται στην παράγραφο 109, η Επιτροπή θεωρεί στο στάδιο αυτό ότι οποιαδήποτε οικονομική πράξη πραγματοποιήθηκε από την ΕΤΒΑ όταν ήταν υπό την κυρίαρχη επιρροή του ελληνικού κράτους (δηλαδή μέχρι το Μάρτιο του 2002) μπορεί να περιλάμβανε κρατικούς πόρους και να οφειλόταν στο κράτος.
- (150) Τα τρία δάνεια ύψους 5 εκατ. δολαρίων ΗΠΑ, 10 εκατ. δολαρίων ΗΠΑ και 1,997 εκατ. δραχμών από την ΕΤΒΑ στην ΕΝΑΕ περιλαμβάνουν κρατικούς πόρους και ευνοούν επιλεκτικά την ΕΝΑΕ, απειλώντας, συνεπώς, να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό και να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική κατάσταση της ΕΝΑΕ το χρόνο που χορηγήθηκαν τα δάνεια, η Επιτροπή αμφιβάλλει εάν η ΕΝΑΕ θα ήταν σε θέση να εξεύρει πιστωτικό ίδρυμα που υπό κανονικές συνθήκες της αγοράς θα ήταν διατεθειμένο να της χορηγήσει παρόμοιες πιστώσεις.

4.15.2. Συμβατότητα

- (151) Οι ελληνικές αρχές δεν χορήγησαν στην Επιτροπή οποιεσδήποτε άλλες πληροφορίες όσον αφορά την πιθανή συμβατότητα των δανείων που εμπίπτουν στο μέτρο 16. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το γεγονός ότι οι πιστώσεις ύψους 10 εκατ. δολαρίων ΗΠΑ και 1,998 εκατ. δραχμών ήταν εξασφαλισμένες έναντι λογαριασμών εισπρακτέων από το Ελληνικό Ναυτικό δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 296 της συνθήκης ΕΚ. Συνεπώς, η Επιτροπή δεν έχει πεισθεί εάν τα τρία αυτά δάνεια που περιλαμβάνονται στο μέτρο 16 είναι συμβιβάσιμα με την κοινή αγορά.

4.16. Μέτρο 17: Εικαζόμενη διεπιδότηση μεταξύ των στρατιωτικών και μη στρατιωτικών δραστηριοτήτων της ΕΝΑΕ

4.16.1. Κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης

- (152) Όπως προαναφέρθηκε (κεφάλαιο 4.1), σύμφωνα με το άρθρο 296 της συνθήκης ΕΚ, οι κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων δεν ισχύουν για κρατικά μέτρα “που αφορούν την παραγωγή ή εμπορία όπλων, πυρομαχικών και πολεμικού υλικού”. Συνεπώς, η Επιτροπή δεν ερευνά τέτοιου είδους μέτρα υπό την προϋπόθεση ότι δεν αλλοιώνουν “τους όρους του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς σχετικά με τα προϊόντα που δεν προορίζονται για στρατιωτικούς ειδικά σκοπούς” εφόσον είναι απαραίτητα για την προστασία των θεμελιωδών συμφερόντων ασφάλειας του κράτους μέλους.
- (153) Συνεπώς, θα πρέπει να εξακριβωθεί η ακρίβεια των ισχυρισμών που προβάλλονται στην καταγγελία όσον αφορά τα δύο παραδείγματα που υποβλήθηκαν (ποσό ύψους 81,3 εκατ. ευρώ “που λήφθηκε ως προκαταβολή για αμυντικές δραστηριότητες” και ποσό άνω των 40 εκατ. ευρώ από πληρωμές του Ελληνικού Ναυτικού για τη ναυπήγηση πυραυλακάτων οι οποίες, κατά τους διατυπωθέντες ισχυρισμούς, χρησιμοποιήθηκαν για “άλλες δραστηριότητες”, (βλ. παράγραφο 66), καθώς και την εικαζόμενη διεπιδότηση που ενδέχεται να έχει προκύψει από την απουσία χωριστών λογαριασμών μεταξύ των στρατιωτικών και μη στρατιωτικών δραστηριοτήτων της ΕΝΑΕ.

- (154) Όσον αφορά τα δύο παραδείγματα που αναφέρθηκαν, οι ελληνικές αρχές δεν απάντησαν με επαρκείς λεπτομέρειες στους ισχυρισμούς που διατυπώθηκαν έτσι ώστε να δοθεί η δυνατότητα στην Επιτροπή να απορρίψει εκ πρώτης όψεως αυτούς τους ισχυρισμούς. Οι ελληνικές αρχές δεν αρνήθηκαν ότι η ΕΝΑΕ ασκούσε δύο είδη δραστηριοτήτων· ισχυρίζονται, ωστόσο, ότι αποτελούσε μια λειτουργική και οικονομική οντότητα με ενιαία κεφαλαιακή βάση και, συνεπώς, υπήρχε η δυνατότητα η μία δραστηριότητα να στηρίζει την άλλη όσον αφορά τις υποχρεώσεις της εταιρείας.
- (155) Η Επιτροπή θεωρεί ότι όταν έγγραφα δημοσίου χαρακτήρα αναφέρονται ρητά στη χρήση κεφαλαίων που λήφθηκαν για στρατιωτικές συμβάσεις για “άλλες δραστηριότητες” όπως εκείνες που αναφέρονται στην καταγγελία, έχει κάθε δικαίωμα να αμφιβάλλει για τον επηρεασμό του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά σχετικά με μη στρατιωτικά προϊόντα και, κατά συνέπεια, για την τήρηση των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων.
- (156) Η Επιτροπή σημειώνει επίσης ότι χορηγήθηκε επανειλημμένα κάποιου είδους κρατική στήριξη από το ελληνικό κράτος χωρίς να γίνεται διάκριση υπέρ τόσο των στρατιωτικών όσο και των μη στρατιωτικών δραστηριοτήτων της ΕΝΑΕ. Παραδείγματος χάρη, στην υπόθεση C 40/02 (βλ. παράγραφο 11), το ελληνικό κράτος κάλυψε το κόστος του προγράμματος πρόωρης συνταξιοδότησης τόσο για στρατιωτικές όσο και για μη στρατιωτικές δραστηριότητες, αλλά θεώρησε ότι μόνο μέρος του κόστους αυτού υπαγόταν στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων και, κατά συνέπεια, το κοινοποίησε στην Επιτροπή⁽³⁶⁾. Σύμφωνα με το άρθρο 296 της συνθήκης ΕΚ, η Επιτροπή δεν έχει αξιολογήσει αυτή την κρατική στήριξη για στρατιωτικές δραστηριότητες. Εξάλλου, είναι καθήκον της Ελλάδας να εξασφαλίσει την αυστηρή εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων, περιλαμβανομένων των κανόνων κρατικών ενισχύσεων. Δεδομένου ότι τα στρατιωτικά προϊόντα μπορούν να εξαιρούνται από τους κοινούς κανόνες όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 296, το ελληνικό κράτος θα πρέπει να θεσπίσει ένα μηχανισμό που να εξασφαλίζει ότι η μη στρατιωτική παραγωγή δεν ευνοείται από κρατικό μέτρο υπέρ της στρατιωτικής παραγωγής. Από την άποψη αυτή, ο πιο κατάλληλος τρόπος θα ήταν η τήρηση χωριστών λογαριασμών για την στρατιωτική και τη μη στρατιωτική παραγωγή έτσι ώστε να διακρίνονται αυτά τα δύο είδη δραστηριοτήτων που δεν διέπονται από τις ίδιες νομοθετικές διατάξεις όσον αφορά τη χρηματοδότηση εκ μέρους του κράτους⁽³⁷⁾.

4.16.2. Συμβατότητα

- (157) Όσον αφορά την πιθανή συμβατότητα των μέτρων αυτών βάσει του άρθρου 87 της συνθήκης ΕΚ, η Επιτροπή σημειώνει ότι οι ελληνικές αρχές δεν παρουσίασαν αποδεικτικά στοιχεία βάσει πραγματικών περιστατικών ή νομικά επιχειρήματα για να αποδείξουν τη συμβατότητά τους, ούτε απέδειξαν κατά τρόπο πειστικό ότι τα εν λόγω μέτρα ευνοούσαν μόνο τη στρατιωτική παραγωγή της εταιρείας και ότι, συνεπώς, ενέπιπταν εξολοκλήρου στην παρέκκλιση βάσει του άρθρου 296 της συνθήκης ΕΚ. Αντίθετα, οι διαθέσιμες πληροφορίες προκαλούν αμφιβολίες στην Επιτροπή.

4.17. Μέτρο 18 (α): Διαδικασία ιδιωτικοποίησης και τιμή για την ΕΝΑΕ κάτω από την τιμή αγοράς

- (158) Όσον αφορά την ίδια τη διαδικασία ιδιωτικοποίησης η Επιτροπή επισημαίνει καταρχήν ότι, όπως δηλώνεται στην απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 1999 σχετικά με τις ενισχύσεις που χορήγησε η Γαλλία στην επιχείρηση Stardust Marine⁽³⁸⁾, η μη τήρηση των αρχών ιδιωτικοποίησης δεν αποτελεί “εκ των προτέρων απόδειξη αλλά τεκμήριο ενίσχυσης”.
- (159) Επίσης, οι Ελληνικές αρχές ισχυρίζονται ότι στο βαθμό που η Ελλάδα παρέκκλιν από τις αρχές που έχει καθορίσει η Επιτροπή όσον αφορά τη διαδικασία ιδιωτικοποίησης και συμπεριέλαβε ειδικές διατάξεις στη διαδικασία πώλησης της ΕΝΑΕ, αυτό ήταν απαραίτητο προκειμένου να προστατεύσει τα ουσιώδη συμφέροντά της που είναι επενδυμένα στις στρατιωτικές δραστηριότητες της ΕΝΑΕ. Την εποχή της ιδιωτικοποίησής της, η ΕΝΑΕ είχε αρκετές συμβάσεις με το Ελληνικό Ναυτικό εν εξελίξει, ιδιαίτερα για την κατασκευή και τη συντήρηση υποβρυχίων (η προγραμματισμένη διάρκεια των οποίων ήταν, σύμφωνα με τις πληροφορίες που παράσχαν οι Ελληνικές αρχές, 10 χρόνια). Η εκπλήρωση των συμβάσεων αυτών απαιτούσε ότι μετά την ιδιωτικοποίησή της η ΕΝΑΕ θα συνέχιζε τη δραστηριότητά της με επαρκή παραγωγική ικανότητα. Για το λόγο αυτό η Ελλάδα ζήτησε από τους υπερθεματιστές να διατηρήσουν έναν ελάχιστο αριθμό εργαζομένων για τουλάχιστον έξι χρόνια και να συνεχίσουν τις δραστηριότητες ναυπήγησης και επισκευής σκαφών ως βασικές δραστηριότητες της ΕΝΑΕ για τουλάχιστον 10 χρόνια. Όσον αφορά το

⁽³⁶⁾ Βλ. παραγράφους 32 έως 35 της απόφασης της Επιτροπής της 20ής Οκτωβρίου 2004, ΕΕ L 75 της 22.3.2005, σ. 44.

⁽³⁷⁾ Για προηγούμενα όσον αφορά την πρακτική της Επιτροπής, βλ. π.χ. την απόφαση της Επιτροπής της 17ης Μαρτίου 1999 για τα μέτρα υπέρ της Lürssen Maritime Beteiligungen GmbH & Co. KG (ΕΕ L 301 της 24.11.1999, σ. 8) και την απόφαση της Επιτροπής της 7ης Δεκεμβρίου 2005 για την κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας για την κρατική ενίσχυση προς την ELVO (Ελληνική Βιομηχανία Οχημάτων ΑΒΕ) στην υπόθεση C 47/2005 (πρώην NN 86/2005) (ΕΕ C 34 της 10.2.2006, σ. 24). Βλ. επίσης απόφαση του πρωτοδικείου της 30ής Σεπτεμβρίου 2003 στην υπόθεση T-26/01, Fiocchi Munizioni SpA, σημείο 63).

⁽³⁸⁾ ΕΕ L 206 της 15.8.2000, σ. 6.

γεγονός ότι οι προσφορές έπρεπε να συμπεριλάβουν μια εισαγωγή κεφαλαίου (επιπλέον της τιμής προσφοράς για τις ίδιες τις μετοχές), ήταν και αυτό απαραίτητο για τη συνέχιση των στρατιωτικών δραστηριοτήτων της ΕΝΑΕ. Πράγματι όπως αναφέρθηκε στο σημείο 12, όσον αφορά το επίπεδο της καθαρής της θέσης η ΕΝΑΕ βρισκόταν σε παραβίαση διατάξεων του Ελληνικού εταιρικού δικαίου από το 1999. Προκειμένου να αποφύγει την ανάκληση της άδειας λειτουργίας της η ΕΝΑΕ έπρεπε να ανορθώσει επειγόντως το μετοχικό της κεφάλαιο. Ο όρος αυτός δικαιολογούνταν λοιπόν από το άρθρο 296 της ΣΕΚ, παρά το γεγονός ότι το ποσό που προέκυπτε από αυτόν [...] μπορεί να ήταν ανεπαρκές — ιδίως λόγω σημαντικών ζημιών το 2001 και 2002 — για να επαναφέρει την ΕΝΑΕ σε συμμόρφωση με το Ελληνικό εταιρικό δίκαιο.

- (160) Το γεγονός ότι καθαρή θέση της ΕΝΑΕ παρέμεινε αρνητική ακόμη και μετά τη νέα εισαγωγή κεφαλαίου [...] ενισχύει την άποψη ότι η εισαγωγή αυτή δεν ήταν υψηλότερη από όση ήταν απαραίτητη για να διατηρήσει τις στρατιωτικές δραστηριότητες ναυπηγείου. Αυτό επιβεβαιώνεται περαιτέρω από το γεγονός ότι η ΕΝΑΕ συνέχιζε να επιδεικνύει ζημία μετά την εισαγωγή κεφαλαίου, πράγμα που υποδηλώνει ότι δεν έλαβε ενίσχυση που να ευνοεί ανεπίτρεπτα τις μη στρατιωτικές της δραστηριότητες. Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι το μερίδιο των μη στρατιωτικών δραστηριοτήτων δεν αυξήθηκε μετά την ιδιωτικοποίηση σε σύγκριση με την κατάσταση που υπήρχε τα προηγούμενα χρόνια. Αν παρόλα αυτά κάποιο από τα κεφάλαια που παρασχέθηκαν ωφέλησε πράγματι τις μη στρατιωτικές δραστηριότητες, η διάχυση αυτή θα εξετασθεί στα πλαίσια του ερωτήματος της διεπιδότησης (βλ. παραπάνω μέτρο 17)
- (161) Όσον αφορά την επιλογή της προτιμώμενης προσφοράς, η Επιτροπή παρατηρεί καταρχήν ότι, όπως αναφέρεται στο έγγραφο υποβολής προσφορών για την ιδιωτικοποίηση της ΕΝΑΕ, η επιλογή της προτεινόμενης προσφοράς βασίστηκε στο “συνολικό τίμημα” και όχι μόνο στην άμεση τιμή αγοράς. Σύμφωνα με την καταγγελία από άποψη “συνολικού τιμήματος” η προσφορά της ΝΕ υπερβαίνει την τελική δέσμευση της HDW/Ferrostaal κατά [...]. Ωστόσο, οι εν λόγω προσφορές βασίστηκαν σε σύνολο διαφορετικών όρων, περιείχαν στοιχεία για την εκτίμηση των οποίων δεν υπήρχε απόλυτη βεβαιότητα και ως εκ τούτου είναι δύσκολο να συγκριθούν μεταξύ τους. Για παράδειγμα, πάνω από [...] της προσφοράς της ΝΕ για την τιμή των μετοχών επρόκειτο να χρηματοδοτηθεί μέσω της μεταβίβασης ενός γηπέδου η αξία του οποίου υποστηρίχθηκε από τον υπερθεματιστή αλλά αμφισβητήθηκε από την Ελλάδα. Επίσης, σύμφωνα με τις Ελληνικές αρχές, το έγγραφο της διαδικασίας υποβολής προσφορών ανέφερε σαφώς ότι η τιμή των μετοχών θα έπρεπε να καταβληθεί σε μετρητά και κατά συνέπεια η προσφορά της ΝΕ δεν πληρούσε τους όρους που προβέπονταν για την προσφορά.
- (162) Όσον αφορά το επιχείρημα που αναφέρεται στην καταγγελία ότι τα 4.3 εκατ. ευρώ που καταβλήθηκαν από το Ελληνικό κράτος στους εργαζόμενους της ΕΝΑΕ ως αντάλλαγμα για το ποσοστό τους ύψους 49 % από την πώληση της ΕΝΑΕ θα πρέπει να εκληφθεί ως ένδειξη της αγοραίας αξίας του ναυπηγείου, η Επιτροπή καταρχήν επισημαίνει ότι, όπως υπογραμμίζεται στην ίδια την καταγγελία, το ποσό αυτό αντιστοιχεί ακριβώς στη συνολική αξία της χρηματοδότησης της ΕΝΑΕ από τους εργαζόμενους για την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου (βλ. παράγραφο 41). Επίσης, η Επιτροπή επισημαίνει ότι έχει αμφιβολίες εάν οι εργαζόμενοι ολοκλήρωσαν ποτέ την πληρωμή του 49 % της κυριότητας που απέκτησαν από την ΕΤΒΑ το 1997. Τα στοιχεία αυτά οδηγούν την Επιτροπή να συμπεράνει ότι τα 4.3 εκατ. ευρώ που καταβλήθηκαν από το Ελληνικό κράτος προς τους υπαλλήλους της ΕΝΑΕ αντικατόπτριζαν πολιτικούς και κοινωνικούς παράγοντες και δε μπορούν να θεωρηθούν ως ένδειξη της αγοραίας αξίας της εταιρίας.
- (163) Η εκτίμηση όλων των παραπάνω επιχειρημάτων και οι διαθέσιμες αυτή τη στιγμή ενδείξεις οδηγούν την Επιτροπή να συμπεράνει ότι στο βαθμό που οποιαδήποτε κρατική ενίσχυση μπορεί να παραχωρήθηκε προς την ΕΝΑΕ ή/και προς την HDW/Ferrostaal μέσω της διαδικασίας ιδιωτικοποίησης, η Ελλάδα νομιμοποιούνταν να θεωρήσει τη διαδικασία της ιδιωτικοποίησης που επιλέχθηκε ως αναγκαία καταρχήν για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφάλειάς της όπως προβλέπονται από το άρθρο 296 παράγραφος 1, στοιχείο β) της ΣΕΚ. Η Επιτροπή δε θα κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88 παράγραφος 2 σχετικά με το μέτρο αυτό καθαυτό. Παρόλα αυτά, στην περίπτωση που οποιοδήποτε από τα κεφάλαια που παρασχέθηκαν στην ΕΝΑΕ κατά την ιδιωτικοποίηση ωφέλησαν πράγματι τις μη στρατιωτικές δραστηριότητες θα διερευνηθεί στο πλαίσιο του μέτρου 17 παραπάνω, με κάθε επιφύλαξη ως προς την ίδια την ιδιωτικοποίηση.

4.18. Μέτρο 18(β): Δάνειο της Τράπεζας Πειραιώς στην HDW/Ferrostaal για τη χρηματοδότηση της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΝΑΕ

- (164) Οι ελληνικές αρχές υπέβαλαν πληροφορίες από τις οποίες προκύπτει ότι δεν έχει χορηγηθεί ούτε δάνειο ούτε κρατική εγγύηση. Λαμβάνοντας υπόψη την εν λόγω σαφή δήλωση των ελληνικών αρχών και δεδομένου ότι στην καταγγελία δεν αναφέρονται πειστικά στοιχεία που να αποδεικνύουν το αντίθετο, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι δεν χορηγήθηκε κρατική ενίσχυση στην ΕΝΑΕ βάσει του μέτρου 18 β).

4.19. Μέτρο 18 (γ): Ρήτρα αποζημίωσης που χορήγησε το ελληνικό κράτος στην HDW/Ferrostaal έναντι της περίπτωσης επιστροφής παράνομης ενίσχυσης που έλαβε η ENAE και κατά πάσα πιθανότητα και άλλων οφειλών

4.19.1. Κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ

- (165) Από αποδεικτικά στοιχεία που υπέβαλε η ENAE προκύπτει ότι η εγγύηση προσφέρθηκε από πωλητές της ENAE όταν η ETBA ήταν ακόμη υπό κρατικό έλεγχο. Πριν ολοκληρωθεί η πώληση της ENAE, το 57,8 % της ETBA είχε πωληθεί στην Τράπεζα Πειραιώς. Σύμφωνα με δικές της δηλώσεις, η Τράπεζα Πειραιώς δεν προτίθετο να αναλάβει οποιαδήποτε ευθύνη όσον αφορά το μερίδιο της ETBA στην ENAE. Πράγματι, η Τράπεζα Πειραιώς “μετέφερε” μόνο την εγγύηση προς την HDW/Ferrostaal αφού έλαβε από το ελληνικό κράτος την αντεγγύηση καθώς και σειρά άλλων εγγυήσεων όσον αφορά ενδεχόμενες επιπτώσεις σε σχέση με το μερίδιο της ETBA στην ENAE.
- (166) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή κρίνει ότι οι δύο εγγυήσεις είναι άρρηκτα συνδεδεμένες και συνιστούν ενιαίο μέσο που χορηγήθηκε από το ελληνικό κράτος στην HDW/Ferrostaal ως εγγύηση έναντι πιθανής υποχρέωσης της ENAE όσον αφορά την επιστροφή παράνομης κρατικής ενίσχυσης και κατά πάσα πιθανότητα και άλλων οφειλών.
- (167) Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή θα εκτιμήσει το χαρακτήρα κρατικής ενίσχυσης της εν λόγω διπλής ρήτρας αποζημίωσης.
- (168) Πρώτο, όσον αφορά την ύπαρξη κρατικών πόρων, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η εν λόγω διπλή ρήτρα αποζημίωσης χορηγήθηκε από το ελληνικό κράτος και (δυνητικά) προϋποθέτει τη χρήση δημόσιων πόρων.
- (169) Δεύτερο, όσον αφορά το πλεονέκτημα υπέρ της ENAE, η Επιτροπή κρίνει ότι ένας ιδιώτης επενδυτής δεν θα χορηγούσε ποτέ την εν λόγω διπλή ρήτρα αποζημίωσης στην HDW/Ferrostaal. Η Επιτροπή δεν αρνείται ότι η αποζημίωση σε περίπτωση δικαστικής διαφοράς αποτελεί τυποποιημένο όρο σε μια εμπορική συμφωνία αγοράς μετοχών και για το λόγο αυτό πρέπει να συμβιβάζεται με την αρχή του επενδυτή που ενεργεί σε οικονομία αγοράς. Ωστόσο, οι δύο εγγυήσεις (από την ETBA στην HDW/Ferrostaal και από το ελληνικό κράτος στην Τράπεζα Πειραιώς) που αποτελούν τη διπλή ρήτρα αποζημίωσης δεν περιορίζονται ούτε από άποψη διάρκειας ούτε από άποψη ποσού, γεγονός που τις καθιστά ασυνήθεις και ιδιαίτερα ευνοϊκές για τον αγοραστή. Το γεγονός αυτό δημιουργεί αμφιβολίες σχετικά με την παρουσία στοιχείων κρατικής ενίσχυσης στη διπλή ρήτρα αποζημίωσης προς όφελος της ENAE.
- (170) Επιπλέον, όσον αφορά τη συμβατότητα της πράξης με την αγορά, η Επιτροπή παρατηρεί ότι το ελληνικό κράτος γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει ότι οι υποχρεώσεις που κάλυπτε η ρήτρα αποζημίωσης ήταν πιθανό να υπερβούν την τιμή που έλαβε μέσω της πώλησης της ENAE. Ένας πωλητής που θα ενεργούσε υπό κανονικές συνθήκες οικονομίας της αγοράς θα προτιμούσε σε μια τέτοια περίπτωση να εκκαθαρίσει την επιχείρηση (ή τουλάχιστον το εμπορικό τμήμα της), παρά να την πωλήσει, δεδομένου ότι η εκκαθάριση αποτελεί τη λιγότερο δαπανηρή λύση. Πράγματι, φαίνεται ότι οι υποχρεώσεις που το ελληνικό κράτος μπορούσε σίγουρα να αναμένει από την εν λόγω συναλλαγή όταν αυτή πραγματοποιήθηκε, υπερέβαιναν συνολικά το ποσό των [...] που καταβλήθηκε από την HDW/Ferrostaal για μετοχές της ENAE ⁽³⁹⁾. Πρώτο, οι υπάλληλοι είχαν λάβει από το ελληνικό κράτος 4,3 εκατ. ευρώ για το μερίδιό τους ποσοστού 49 % στην ENAE, γεγονός που μειώνει την εισπραχθείσα καθαρή τιμή. Επιπλέον, ήταν εύλογο το ελληνικό κράτος να υποθέσει πιθανή άρνηση της Επιτροπής να εγκρίνει μέρος της κρατικής ενίσχυσης όσον αφορά τις φορολογικές απαλλαγές βάσει του άρθρου 6.4 του νομοσχεδίου 2941/2001, που εφαρμόστηκαν το 2001 χωρίς να κοινοποιηθούν στην Επιτροπή. Θα πρέπει να σημειωθεί από την άποψη αυτή ότι στην κίνηση της επίσημης διαδικασίας στις 5 Ιουνίου 2002 ⁽⁴⁰⁾ στην υπόθεση C 40/2002 αναφέρονται ποσά τα οποία υπερβαίνουν κατά πολύ το υπόλοιπο ποσό ύψους 1,8 εκατ. ευρώ. Επιπλέον, το ελληνικό κράτος γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει την ύπαρξη πολυάριθμων άλλων δυνητικά παράνομων και ασυμβίβαστων κρατικών ενισχύσεων, που αποτελούν αντικείμενο της εν λόγω απόφασης και ενδεχομένως να πρέπει να επιστραφούν ενεργοποιώντας κατ' αυτόν τον τρόπο τη ρήτρα αποζημίωσης.
- (171) Η Επιτροπή κρίνει ότι η ENAE αποτελεί το δικαιούχο του όλου μηχανισμού. Όπως αποδεικνύεται από τις προσφορές που υποβλήθηκαν για την πώληση της ENAE, στις οποίες ζητείται κοινοτική έγκριση όλων των κρατικών ενισχύσεων που έλαβε η ENAE, είναι σαφές ότι χωρίς μια συνολική προστασία κατά της ενδεχόμενης υποχρέωσης για επιστροφή παράνομων ενισχύσεων που έλαβε η ENAE και κατά πάσα πιθανότητα και άλλων οφειλών κανένας επενδυτής σε συνθήκες οικονομίας της αγοράς δεν θα είχε αγοράσει την ENAE. Το ίδιο το ελληνικό κράτος αναγνώρισε ρητά το γεγονός αυτό σε επιστολή της 17ης Μαΐου 2005 (“χωρίς τη ρήτρα, δεν θα ήταν δυνατή η ολοκλήρωση της πώλησης”). Ως εκ τούτου, δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο η ENAE να είχε κηρύξει πτώχευση σε περίπτωση που θα παρέμενε απώλητη και θα αδυνατούσε να αντιμετωπίσει τις χρηματοοικονομικές δυσκολίες της.

⁽³⁹⁾ Δεδομένου ότι η τιμή αυτή πληρώθηκε στην ENAE, η οποία δεν ανήκε κατά 100 % στο ελληνικό κράτος, το ελληνικό κράτος δεν επωφελήθηκε από το 100 % των εν λόγω πόρων.

⁽⁴⁰⁾ Έξι ημέρες μετά την υπογραφή της προσθήκης στην εγγύηση από την ETBA στην HDW/Ferrostaal για την κάλυψη ασυμβίβαστης παράνομης κρατικής ενίσχυσης υπέρ της ENAE, για την οποία θα ήταν ενδεχομένως υπόχρεη η HDW/Ferrostaal.

- (172) Τρίτο, όπως ήδη αναφέρθηκε, η ΕΝΑΕ δραστηριοποιείται σε τομέα όπου υπάρχει ανταγωνισμός και σημαντικό εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, με αποτέλεσμα κάθε πλεονέκτημα που χορηγείται στην εν λόγω εταιρεία να στρεβλώνει τον ανταγωνισμό και να επηρεάζει τις συναλλαγές στην κοινή αγορά.
- (173) Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η εν λόγω διπλή ρήτρα αποζημίωσης συνιστά κρατική ενίσχυση υπέρ της ΕΝΑΕ.

4.19.2. Συμβατότητα

- (174) Όσον αφορά τη συμβατότητα του εν λόγω μέτρου σύμφωνα με το άρθρο 87 της συνθήκης ΕΚ, η Επιτροπή παρατηρεί ότι το ελληνικό κράτος δεν υπέβαλε αποδεικτικά στοιχεία ούτε νομικά επιχειρήματα που να αποδεικνύουν τη συμβατότητά του. Αντίθετα, οι διαθέσιμες πληροφορίες δημιουργούν στην Επιτροπή αμφιβολίες για το θέμα αυτό.

4.19.3. Ο μηχανισμός αποζημίωσης είναι καθαυτός παράνομος

- (175) Πέραν του χαρακτηρισμού του εν λόγω μέτρου ως (παράνομης και ασυμβίβαστης) κρατικής ενίσχυσης, η Επιτροπή κρίνει ότι ένα τέτοιο μέτρο με το οποίο το κράτος επιστρέφει με το ένα χέρι την παράνομη κρατική ενίσχυση που έχει ανακτήσει με το άλλο, αναιρεί κάθε απόφαση ανάκτησης και κατ' αυτόν τον τρόπο αδρανοποιεί κάθε εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις.
- (176) Η μείωση της "πρακτικής αποτελεσματικότητας" των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις θα συνιστούσε επίσης παράβαση της υποχρέωσης των κρατών μελών να συνεργάζονται κατά την έννοια του άρθρου 10 της ΕΚ.

4.20. Συμπέρασμα

- (177) Η Επιτροπή διατηρεί αμφιβολίες σχετικά με το εάν η Ελλάδα τήρησε τους όρους που τίθενται στις αποφάσεις της 15ης Ιουλίου 1997 (στην υπόθεση C 10/1994) και 5ης Ιουνίου 2002 (στην υπόθεση N 513/2001) όσον αφορά αντίστοιχα:
- την ενίσχυση αναδιάρθρωσης ύψους 160 εκατ. ευρώ που ενέκρινε η Επιτροπή το 1997 (μέτρο 7)·
 - την ενίσχυση για το κλείσιμο εγκαταστάσεων ύψους 9,5 εκατ. ευρώ που ενέκρινε η Επιτροπή το 2002 (μέτρο 8).
- (178) Η Επιτροπή διατηρεί αμφιβολίες όσον αφορά το χαρακτήρα κρατικής ενίσχυσης και τη συμβατότητα των ακόλουθων μέτρων τα οποία δεν έχουν κοινοποιηθεί από την Ελλάδα:
- εισφορά κεφαλαίου ύψους 25,6 εκατ. ευρώ από το ελληνικό κράτος ή την ΕΤΒΑ την περίοδο 1996-1997 (μέτρο 9)·
 - αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο επενδυτικού σχεδίου την περίοδο 1998-2000 (μέτρο 10)·
 - κρατικές αντεγγυήσεις στις ασφάλειες που παρείχε η ΕΤΒΑ για κατάθεση του ΟΣΕ ύψους 29,4 εκατ. ευρώ και για κατάθεση του ΗΣΑΠ ύψους 9,4 εκατ. ευρώ σε σχέση με σιδηροδρομικές συμβάσεις από το 1997 και εξής (μέτρο 12 β)·
 - παράταση/αναδιαπραγμάτευση υποχρεώσεων και διαγραφή χρεών προς τον ΟΣΕ και τον ΗΣΑΠ σε σχέση με σιδηροδρομικές συμβάσεις από το 1997 και εξής [μέτρο 12 γ)]·
 - δάνειο που χορήγησε η ΕΤΒΑ στην ΕΝΑΕ σε σχέση με τη σύμβαση μεταξύ της ΕΝΑΕ και της Στρίντζης από το 1999 και εξής για τη ναυπήγηση δύο οχηματαγωγών πλοίων [μέτρο 13(α)]·
 - εγγυήσεις ΕΤΒΑ ως ασφάλεια της κατάθεσης της Στρίντζης ύψους 6,6 εκατ. ευρώ σε σχέση με τη σύμβαση μεταξύ της ΕΝΑΕ και της Στρίντζης από το 1999 και εξής για τη ναυπήγηση δύο οχηματαγωγών πλοίων [μέτρο 13 (β)]·
 - κρατική εγγύηση για ασφάλεια δανείου ύψους 29,3 εκατ. ευρώ που χορηγήθηκε από την ΕΤΒΑ το 2000 (μέτρο 14)·
 - δάνεια που χορηγήθηκαν στην ΕΝΑΕ από δημόσιες πηγές (μέτρο 16)·
 - διεπίδωξη μεταξύ των στρατιωτικών και μη στρατιωτικών δραστηριοτήτων της ΕΝΑΕ (μέτρο 17)·
 - ρήτρα αποζημίωσης που χορηγήθηκε από το ελληνικό κράτος στην HDW/Ferrostaal έναντι της υποχρέωσης επιστροφής παράνομης ενίσχυσης υπέρ της ΕΝΑΕ και κατά πάσα πιθανότητα και άλλων οφειλών [μέτρο 18(γ)].

- (179) Η Επιτροπή κρίνει ότι τα ακόλουθα μέτρα δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση ή καλύπτονται από το άρθρο 296 της συνθήκης ΕΚ:
- κρατική εγγύηση για την ασφάλεια δανείου ύψους 44 εκατ. ευρώ που χορηγήθηκε από την ΕΤΒΑ το 2001 σε σχέση με παραγγελίες του ελληνικού ναυτικού (μέτρο 1)·
 - πλεονάζουσα χρηματοδότηση που χορηγήθηκε στην ΕΝΑΕ μεταξύ του 2000 και του 2002 μέσω της ανάθεσης νέων συμβάσεων αμυντικού χαρακτήρα ή/και τροποποίησής τους (μέτρο 2)·
 - παράταση/επαναδιαπραγμάτευση υποχρεώσεων το 2002 και διαγραφή χρεών σύμφωνα με υφιστάμενες συμβάσεις αμυντικού χαρακτήρα (μέτρο 3)·
 - άρση της υποχρέωσης κατάθεσης τραπεζικών εγγυήσεων/έμμεσης κρατικής εγγύησης όσον αφορά προσφορές για συμβάσεις αμυντικού χαρακτήρα (μέτρο 4)·
 - περιουσιακά στοιχεία βάσει αμυντικών συμβάσεων με το ελληνικό ναυτικό τα οποία καταχωρούνται στις δημοσιευθείσες ετήσιες εκδόσεις της ΕΝΑΕ από το 2001 και εξής (μέτρο 5)·
 - κρατική εγγύηση για ασφάλεια προκαταβολών ύψους 96,8 ευρώ από το ελληνικό ναυτικό το 2002 (μέτρο 6)·
 - παραίτηση της ελληνικής κυβέρνησης από τις απαιτήσεις ελάχιστων ιδίων κεφαλαίων βάσει της ελληνικής νομοθεσίας περί εταιρειών όσον αφορά το επίπεδο των ιδίων κεφαλαίων της ΕΝΑΕ από το 1999 έως το 2005 (μέτρο 11)·
 - παραίτηση του ΟΣΕ και του ΗΣΑΠ από την υποχρέωση παροχής τραπεζικών εγγυήσεων από την ΕΝΑΕ σε σχέση με σιδηροδρομικές συμβάσεις από το 1997 και εξής [μέτρο 12 (α)]·
 - λειτουργική ενίσχυση ύψους 8,3 εκατ. ευρώ σε σχέση με τις συμβάσεις μεταξύ της ΕΝΑΕ και της Στρίντζης από το 1999 και εξής για τη ναυπήγηση δύο οχηματαγωγών πλοίων [μέτρο 13 (γ)]·
 - εικαζόμενη κρατική εγγύηση ύψους 92,8 εκατ. ευρώ το 2003 (μέτρο 15)·
 - διαδικασία ιδιωτικοποίησης και τιμή της ΕΝΑΕ κάτω της αγοραίας στο πλαίσιο της πώλησης της ΕΝΑΕ στην HDW/Ferrostaal [μέτρο 18(α)]·
 - δάνειο από την Τράπεζα Πειραιώς προς την HDW/Ferrostaal για τη χρηματοδότηση αύξησης εταιρικού κεφαλαίου της ΕΝΑΕ στο πλαίσιο της πώλησης της ΕΝΑΕ στην HDW/Ferrostaal [μέτρο 18 (β)].

5. ΑΠΟΦΑΣΗ

- (180) Λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερθέντα, η Επιτροπή αποφασίζει να επεκτείνει τη διαδικασία του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ που κίνησε στις 20 Απριλίου 2004 στην υπόθεση C 16/2004 όσον αφορά τα μέτρα που περιγράφονται στην παράγραφο 178, δεδομένου ότι υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με το εάν τα μέτρα αυτά συνιστούν ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και εάν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.
- (181) Σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού 659/1999 του Συμβουλίου για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 87 της συνθήκης ΕΚ ⁽⁴¹⁾, η Επιτροπή μπορεί, σε περιπτώσεις εικαζόμενης κατάχρησης ενισχύσεων, να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αποφασίζει να επεκτείνει τη διαδικασία του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ που κίνησε στις 20 Απριλίου 2004 στην υπόθεση C 16/2004 όσον αφορά τα μέτρα που προσδιορίζονται στην παράγραφο 177.
- (182) Λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερθέντα, η Επιτροπή κρίνει ότι τα μέτρα που προσδιορίζονται στην παράγραφο 179 δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση ή καλύπτονται από το άρθρο 296 της συνθήκης ΕΚ.

⁽⁴¹⁾ ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.

(183) Η Επιτροπή καλεί την Ελλάδα να υποβάλει τις παρατηρήσεις της και κάθε πληροφορία που ενδέχεται να αποδειχθεί χρήσιμη για την εκτίμηση των εξεταζόμενων μέτρων εντός προθεσμίας ενός μήνα από την ημερομηνία παραλαβής της παρούσας επιστολής. Η Επιτροπή απαιτεί από την Ελλάδα σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού ΕΚ αριθ. 659/1999 ⁽⁴²⁾ του Συμβουλίου να υποβάλει όλες τις πληροφορίες που θα χρειαστεί η Επιτροπή για να εκτιμήσει τα εξεταζόμενα μέτρα και ιδίως τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) όσον αφορά την εικαζόμενη κατάχρηση της ενίσχυσης για το κλείσιμο εγκαταστάσεων ποσού 29,5 εκατ. ευρώ που ενέκρινε η Επιτροπή το 2002 (μέτρο 8):

- περιγραφή των εγκαταστάσεων επισκευής πλοίων της ΕΝΑΕ·
- ορισμό των κατηγοριών υπαλλήλων της ΕΝΑΕ (μόνιμοι, άμεσα/έμμεσα παραγωγικοί υπάλληλοι, ...) σύμφωνα με το διαχωρισμό τους από τις ελληνικές αρχές σε παρατηρήσεις που υπέβαλαν στο παρελθόν·
- αριθμό των εργαζομένων (συμπεριλαμβανομένων των υπεργολάβων) που απασχολεί η ΕΝΑΕ συνολικά και, ειδικά, στον τομέα επισκευής εμπορικών πλοίων. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να υποβληθούν για κάθε έτος από το 2001·
- αριθμό των άμεσα παραγωγικών εργατοωρών (συμπεριλαμβανομένων των εργατοωρών υπεργολάβων που διατήρησε η ΕΝΑΕ), που χρησιμοποιήθηκαν από την ΕΝΑΕ για επισκευές εμπορικών πλοίων για κάθε έτος από το 2001·
- τα αριθμητικά στοιχεία του ετήσιου κύκλου εργασιών της ΕΝΑΕ στον τομέα επισκευής εμπορικών πλοίων από το 2001 (κάνοντας διάκριση μεταξύ του κύκλου εργασιών που προήλθε από τις εργασίες που εκτέλεσαν εργαζόμενοι προσληφθέντες από την ΕΝΑΕ και αυτού που πραγματοποιήθηκε από την ενοικίαση των εγκαταστάσεων της ΕΝΑΕ σε αναδόχους ή πλοιοκτήτες που πραγματοποιούν οι ίδιοι τις επισκευές των πλοίων τους)·
- πληροφορίες όσον αφορά τις συμβάσεις επισκευής εμπορικών πλοίων που ανατέθηκαν στην ΕΝΑΕ από το 2001, αναφέροντας, ιδίως, για κάθε σύμβαση, το όνομα του πλοίου, το είδος των εργασιών που εκτελέστηκαν, το σύνολο των εργατοωρών που πραγματοποιήθηκαν, τον όγκο του αντικατασταθέντος χάλυβα και το χρονικό διάστημα·
- πληροφορίες όσον αφορά τις δραστηριότητες επισκευής εμπορικών πλοίων που ολοκληρώθηκαν εντός των εγκαταστάσεων της ΕΝΑΕ αλλά όχι από την ίδια την ΕΝΑΕ, δηλαδή από εργάτες ή υπεργολάβους που προσέλαβαν οι πλοιοκτήτες από το 2001, αναφέροντας για κάθε έργο το όνομα του επισκευασθέντος πλοίου, το είδος των εργασιών που εκτελέστηκαν και το χρονικό διάστημα·
- λεπτομέρειες σχετικά με τον υπολογισμό της τιμής που χρεώνεται στους αναδόχους για τη χρήση των εγκαταστάσεων της ΕΝΑΕ·
- λεπτομέρειες σχετικά με τον υπολογισμό της τιμής που χρεώνει η ΕΝΑΕ για την ενοικίαση των εγκαταστάσεών της σε εταιρείες εκμετάλλευσης που πραγματοποιούν τις επισκευές των πλοίων τους χρησιμοποιώντας είτε δικούς τους υπαλλήλους είτε εργαζόμενους που προσλαμβάνουν οι ίδιες·
- τον λόγο για τον οποίο οι αριθμοί των άμεσα παραγωγικών εργατοωρών όσον αφορά τις επισκευές πλοίων για τα έτη 1997-2000 που αναφέρονται στις παρατηρήσεις των ελληνικών αρχών με ημερομηνία 25.10.2004 στην υπόθεση C 16/2004 διαφέρουν από αυτούς που αναφέρονται στις παρατηρήσεις τους με ημερομηνία 12.3.2002 στην υπόθεση 513/2001 και με ημερομηνία 17.12.2004 στην υπόθεση CP 71/2002·

β) όσον αφορά την εισφορά κεφαλαίου ύψους 25,6 εκατ. ευρώ από την Ελλάδα ή την ΕΤΒΑ (μέτρο 9):

- λεπτομέρειες των χρηματοδοτικών πράξεων της ΕΤΒΑ·
- κατάλογο των μελών του διοικητικού συμβουλίου, των μετόχων (με λεπτομέρειες για την αντίστοιχη ιδιοκτησία) και το καθεστώς της ΕΤΒΑ για κάθε έτος από το 1997·
- ετήσιες εκδόσεις της ΕΤΒΑ από το 1997 μέχρι το 2002·
- στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι πράγματι η ΕΤΒΑ χρηματοδότησε την εισφορά κεφαλαίου ύψους 25,6 εκατ. ευρώ υπέρ της ΕΝΑΕ·

⁽⁴²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου της 22ας Μαρτίου 1999 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 83 της 27 Μαρτίου 1999, σ. 5).

- γνώμη του ελληνικού κράτους σχετικά με το εάν η μονόπλευρη χρηματοδότηση από την ΕΤΒΑ της εισφοράς κεφαλαίου ύψους 25,6 εκατ. ευρώ υπέρ της ΕΝΑΕ συνιστούσε παράβαση του ελληνικού νόμου 2367/1995 που καθορίζει κανόνες για τη μερική ιδιωτικοποίηση της ΕΝΑΕ·
 - τους λόγους για τους οποίους το μέτρο 9 δεν οδήγησε σε αλλαγή της ιδιοκτησίας της ΕΝΑΕ από τους υπαλλήλους και την ΕΤΒΑ και εάν αυτό θα αποτελούσε παράβαση του ελληνικού νόμου 2367/1995·
- γ) όσον αφορά τις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου στο πλαίσιο του επενδυτικού σχεδίου (μέτρο 10)·
- την τιμή για το μερίδιο του 49 % στην ΕΝΑΕ που έπρεπε να πληρώσουν οι υπάλληλοι στην ΕΤΒΑ το 1997·
 - στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η εν λόγω πληρωμή όντως πραγματοποιήθηκε (ιδίως, σε περίπτωση που η εν λόγω πληρωμή δεν ήταν εφάπαξ, το ελληνικό κράτος θα πρέπει να αναφέρει καταλεπτώς το χρονοδιάγραμμα των πληρωμών, τους τόκους που ενδεχομένως καταβλήθηκαν και κάθε ασφάλεια που ενδεχομένως χορηγήθηκε στην ΕΤΒΑ για τον κίνδυνο μη πληρωμής)·
 - την αξιολόγηση που οδήγησε στην πληρωμή από το ελληνικό κράτος του ποσού των 4,3 εκατ. ευρώ στους υπαλλήλους της ΕΝΑΕ σε αντάλλαγμα του δικαιώματος τους στο 49 % των εσόδων από την πώληση της ΕΝΑΕ το 2001·
 - τη νομική πράξη (δημόσια πράξη ή σύμβαση) στην οποία βασίστηκε η εν λόγω πληρωμή·
- δ) όσον αφορά τις κρατικές αντεγγυήσεις στις ασφάλειες που παρείχε η ΕΤΒΑ για την κατάθεση του ΟΣΕ ύψους 29,4 εκατ. ευρώ και για την κατάθεση του ΗΣΑΠ ύψους 9,4 εκατ. ευρώ σε σχέση με σιδηροδρομικές συμβάσεις από το 1997 και εξής [μέτρο 12 (β)]:
- τους όρους των εν λόγω αντεγγυήσεων·
 - αξιολόγηση βάσει της οποίας καθορίστηκε η προμήθεια αντεγγύησης για κάθε περίπτωση·
 - λεπτομέρειες των ασφαλειών που παρείχε η ΕΤΒΑ για την κατάθεση του ΟΣΕ ύψους 29,4 εκατ. ευρώ και την κατάθεση του ΗΣΑΠ·
- ε) όσον αφορά την παράταση/αναδιαπραγμάτευση υποχρεώσεων και τη διαγραφή οφειλών στον ΟΣΕ και στον ΗΣΑΠ από ποινικές ρήτρες [μέτρο 12 (γ)]:
- το πρωτότυπο κείμενο όλων των συμβάσεων με τον ΟΣΕ και τον ΗΣΑΠ·
 - τη σύνθεση κάθε κοινοπραξίας (με το μερίδιο κάθε συμμετέχουσας εταιρείας)·
 - τη μέθοδο υπολογισμού των οφειλών από ποινικές ρήτρες, του τόκου υπερημερίας και των τόκων στις οφειλές από ποινικές ρήτρες όπως ορίζονται σε κάθε σύμβαση·
 - το ακριβές επίπεδο των οφειλών από ποινικές ρήτρες·
 - την πραγματική καταβολή από την ΕΝΑΕ των εν λόγω ποσών, των τόκων υπερημερίας και των τόκων στις οφειλές από ποινικές ρήτρες πριν την αναδιαπραγμάτευση των συμβάσεων·
 - την τροποποιημένη μορφή των συμβάσεων με τον ΟΣΕ και τον ΗΣΑΠ·
 - τις νέες προθεσμίες παράδοσης και εάν η ΕΝΑΕ τήρησε τα εν λόγω νέα χρονοδιαγράμματα·
 - τους λόγους για τους οποίους ο ΟΣΕ και ο ΗΣΑΠ παραιτήθηκαν από την παράταση των οφειλών από ποινικές ρήτρες που καθορίζονται στις αρχικές συμβάσεις·
 - τον χρόνο κατά τον οποίο οι οφειλές από ποινικές ρήτρες στον ΗΣΑΠ παρακρατήθηκαν από τις πληρωμές του ΗΣΑΠ στην ΕΝΑΕ·
 - λεπτομέρειες όσον αφορά τις ποινικές ρήτρες που απαιτήθηκαν (που αναφέρονται στην παράγραφο 128)·
- στ) όσον αφορά το μέτρο 13 (α), το δάνειο που χορηγήθηκε από την ΕΤΒΑ στην ΕΝΑΕ για τη ναυπήγηση των πλοίων:
- λεπτομέρειες του κόστους ναυπήγησης των δύο πλοίων και της χρηματοδότησής τους (όπως προβλεπόταν το 1999)·
 - για ποιο λόγο το δάνειο καταβλήθηκε ολόκληρο στην αρχή των ναυπηγικών εργασιών και όχι σε δόσεις με βάση την πρόοδο των εργασιών·
 - αξιολόγηση βάσει της οποίας καθορίστηκε το επιτόκιο·

- λόγους που να δικαιολογούν τη μη πληρωμή τόκου το 2001 και λεπτομέρειες των οφειλών από ποινικές ρήτρες που ως εκ τούτου έπρεπε ενδεχομένως να πληρωθούν·
 - λόγους που να δικαιολογούν την αναδιαπραγμάτευση του δανείου μόνο τον Ιούλιο του 2002, ενώ το δάνειο θα έπρεπε να είχε επιστραφεί μέχρι τον Ιούνιο του 2001 σύμφωνα με τους αρχικούς όρους·
- ζ) όσον αφορά τις εγγυήσεις της ETBA ως ασφάλεια για την κατάθεση της Στρίντζης ύψους 6,6 εκατ. ευρώ [μέτρο 13 (β)]:
- τους όρους των εν λόγω εγγυήσεων·
 - λεπτομέρειες των ποσών που ενδεχομένως κατέβαλε η ETBA σύμφωνα με τις εν λόγω εγγυήσεις μετά την ακύρωση της σύμβασης Στρίντζης·
- η) όσον αφορά την κρατική εγγύηση για την ασφάλεια δανείου 29,3 εκατ. ευρώ που χορηγήθηκε από την ETBA το 2000 (μέτρο 14):
- αξιολόγηση βάσει της οποίας καθορίστηκε η προμήθεια της εγγύησης·
- θ) όσον αφορά τα δάνεια που χορηγήθηκαν στην ENAE από δημόσιες πηγές (μέτρο 16):
- αξιολόγηση βάσει της οποίας καθορίστηκε το επιτόκιο κάθε δανείου·
- ι) όσον αφορά την εικαζόμενη διεπιδότηση μεταξύ της στρατιωτικής και μη στρατιωτικής δραστηριότητας της ENAE (μέτρο 17):
- εργατικό δυναμικό που εμπλέκεται στις στρατιωτικές/εμπορικές δραστηριότητες για την περίοδο 1997-2005 (σε εργατοώρες και σε αριθμό προσωπικού)·
 - διαχωρισμό των λογαριασμών κύκλου εργασιών σε στρατιωτικές και εμπορικές δραστηριότητες για την ίδια περίοδο·
 - αριθμό, τύπο και κατηγορία των σκαφών που παράχθηκαν κατά την ίδια περίοδο·
- ια) ρήτρα αποζημίωσης που χορηγήθηκε από το ελληνικό κράτος στην HDW/Ferrostaal έναντι της υποχρέωσης για την επιστροφή παράνομης ενίσχυσης προς την ENAE και κατά πάσα πιθανότητα και άλλων οφειλών [μέτρο 18 (γ)]:
- αρχική και τροποποιημένες συμφωνίες αγοράς μετοχών της ENAE·
 - αρχική και τροποποιημένες συμφωνίες αγοράς μετοχών της ETBA·
- (184) Η Επιτροπή καλεί την Ελλάδα να διαβιβάσει αμελλητί αντίγραφο της παρούσας επιστολής στον αποδέκτη της ενίσχυσης.
- (185) Η Επιτροπή υπενθυμίζει στην Ελλάδα ότι το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα και παραπέμπει στο άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, το οποίο ορίζει ότι κάθε αποδέκτης παράνομης ενίσχυσης ενδέχεται να υποχρεωθεί σε επιστροφή της.
- (186) Η Επιτροπή υπενθυμίζει επίσης ότι θα ενημερώσει τους ενδιαφερόμενους δημοσιεύοντας την παρούσα επιστολή και περίληψή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Η Επιτροπή θα ενημερώσει επίσης τους ενδιαφερόμενους στα κράτη ΕΖΕΣ που έχουν υπογράψει τη συμφωνία ΕΟΧ, δημοσιεύοντας ανακοίνωση στο συμπλήρωμα ΕΟΧ της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, καθώς και την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ με την αποστολή αντιγράφου της παρούσας επιστολής. Όλοι οι ενδιαφερόμενοι θα κληθούν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους εντός ενός μήνα από την ημερομηνία της εν λόγω δημοσίευσης.»

III

(Informazioni)

COMMISSIONE

INVITO A PRESENTARE PROPOSTE

«Sostegno a favore di azioni di informazione nel settore della politica agricola comune» Attuazione di programmi di attività annuali e di azioni d'informazione specifica iscritte nella linea di bilancio 05 08 06 per il 2007

(2006/C 236/07)

1. Introduzione

Il presente invito a presentare proposte si basa sul regolamento (CE) n. 814/2000 del Consiglio del 17 aprile 2000, relativo alle azioni di informazione riguardanti la politica agricola comune ⁽¹⁾, che definisce il tipo e il contenuto delle azioni che la Comunità può finanziare. Il regolamento (CE) n. 2208/2002 ⁽²⁾ della Commissione, modificato dal regolamento (CE) n. 1820/2004 ⁽³⁾ della Commissione, stabilisce le modalità di applicazione del regolamento (CE) n. 814/2000 del Consiglio.

Esso specifica i temi prioritari, le azioni e le scadenze per la presentazione delle domande e l'avvio delle azioni in questione.

Il presente invito ha per oggetto la presentazione di proposte per il finanziamento di programmi di attività annuali o di azioni specifiche nel quadro degli stanziamenti di bilancio per l'esercizio 2007.

2. Priorità ed obiettivi per il 2007

Nell'ambito del presente invito, la Commissione intende dare la priorità

- all'attività di comunicazione sulla riforma della politica agricola comune (PAC) e all'importanza del disaccoppiamento e dello sviluppo rurale come contributo all'occupazione, alla competitività, alla crescita e alla stabilità nell'UE-25,
- alla presentazione delle opportunità e dei vantaggi che i due pilastri della PAC offrono al settore agricolo e allo sviluppo equilibrato delle zone rurali,
- all'attività di comunicazione sulla riforma della PAC come contributo essenziale per il raggiungimento degli obiettivi della Comunità nei negoziati commerciali internazionali,
- all'attività di comunicazione sul modello agricolo europeo e sui vantaggi che esso offre alla società civile in generale.

2.1. Messaggi da diffondere

I messaggi principali che la Commissione intende diffondere ai destinatari interessati sono i seguenti:

- La riforma della PAC contribuisce allo sviluppo sostenibile del settore agricolo, rafforza il suo orientamento al mercato e, di conseguenza, la sua competitività.
- Le future riforme delle organizzazioni comuni di mercato per il vino, gli ortofrutticoli e le banane, così come le azioni intraprese per la semplificazione della PAC, sono concepite sulla base di questi obiettivi generali e garantiranno ai settori interessati un futuro sostenibile a lungo termine.
- Il Piano d'azione per la biomassa e la strategia dell'UE sui biocarburanti contribuiscono allo sviluppo sostenibile dell'energia derivante da biomasse quali legno, rifiuti e colture agricole da utilizzare per il riscaldamento, l'elettricità e i trasporti ed offrono nuove possibilità agli agricoltori e ai selvicoltori.
- Il piano d'azione europeo in materia di agricoltura e alimentazione biologiche offre nuove possibilità ai produttori ed incoraggia l'innovazione promuovendo l'agricoltura biologica.
- La politica di sviluppo rurale per il periodo 2007-2013 promuove una maggiore integrazione delle strategie per lo sviluppo delle zone rurali ed è volta a preservare l'ambiente e il paesaggio, a migliorare la qualità di vita nelle zone rurali e ad incoraggiare la diversificazione delle economie rurali.
- La riforma della PAC permette un migliore sfruttamento delle risorse, da una parte subordinando gli aiuti diretti al rispetto delle norme in materia di ambiente, benessere degli animali, salute delle piante, degli animali e sanità pubblica, dall'altra finanziando progetti che promuovono lo sviluppo non solo degli agricoltori ma anche delle comunità rurali.

⁽¹⁾ GU L 100 del 20.4.2000, pag. 7.

⁽²⁾ GU L 337 del 13.12.2002, pag. 21.

⁽³⁾ GU L 320 del 21.10.2004, pag. 14.

- La riforma della PAC permette alla Comunità di offrire ai suoi partner migliori condizioni commerciali garantendo, al contempo, la sicurezza e la salubrità degli alimenti.

I richiedenti dovranno dimostrare quale canale o canali di comunicazione ritengano più adatti in relazione a determinate tematiche e a determinati destinatari e giustificare questa scelta. Essi sono anche invitati a presentare un piano «Media» che illustri le modalità di attuazione dei loro progetti e le modalità di trasmissione del messaggio e di misurazione della sua efficacia. Nella preparazione delle domande si invitano i richiedenti a prestare particolare attenzione al piano «Media».

2.2. Tipi di azione:

Con il presente invito a presentare proposte la Commissione intende ricevere domande per i seguenti tipi di azioni:

- Campagne d'informazione nelle zone rurali, come i seminari itineranti.
- Conferenze e seminari, in particolare nelle zone rurali.
- Campagne radiofoniche e televisive (ad es. pubblicità, talk show ecc. ...).
- Visite d'informazione e di scambio, in particolare tra i vecchi e i nuovi Stati membri.
- Seminari nelle zone rurali rivolti ai moltiplicatori dell'informazione per gli agricoltori e per i potenziali beneficiari delle misure di sviluppo rurale.
- Stand di informazione delle autorità nazionali responsabili per l'agricoltura e lo sviluppo rurale, da organizzare in occasione di fiere agricole allo scopo di distribuire materiale informativo fornito dalla Commissione e dalle autorità nazionali.
- Altri tipi di azione, quali pubblicazioni e portali web, saranno presi in considerazione solo se i richiedenti ne dimostrano il significativo valore aggiunto rispetto ad altre azioni già svolte dalla Commissione stessa. Si invitano in particolare i richiedenti dei 10 nuovi Stati membri a presentare domanda per tali azioni nella propria lingua nazionale.

La Commissione è alla ricerca di progetti ad elevato valore aggiunto, che sfruttino molteplici strumenti mediatici, ad esempio, una conferenza con la partecipazione di un certo numero di delegati che successivamente viene ritrasmessa in televisione e le cui conclusioni sono pubblicate dalla stampa locale o regionale e messe a disposizione del pubblico su un sito Internet.

2.3. Categorie di pubblico

I destinatari dei progetti nell'ambito del presente invito sono:

- comunità rurali, agricoltori e altri potenziali beneficiari delle misure di sviluppo rurale;
- i cittadini in generale.

I richiedenti dovranno indicare in che modo prevedono di raggiungere il pubblico interessato e se le loro proposte di progetto si rivolgono a destinatari di più paesi precisando, in

tal caso, i paesi e i mezzi di comunicazione che intendono utilizzare.

3. Definizioni

Come indicato dall'articolo 2, paragrafo 1, del regolamento (CE) n. 814/2000 del Consiglio e dall'articolo 2 del regolamento (CE) n. 2208/2002 della Commissione, i due tipi di azione previsti da questo invito sono le **azioni di informazione specifica** e i **programmi di attività annuali**.

Un'**azione di informazione specifica** è un evento di informazione indipendente, limitato nello spazio e nel tempo e realizzato sulla base di un unico bilancio. Si può trattare ad esempio di una conferenza, di un seminario, di una visita di informazione o di una produzione audiovisiva, ecc. Altri tipi di eventi come una serie di brevi seminari su un medesimo tema organizzati in diversi centri rurali o urbani della medesima regione, campagne di informazione itineranti o produzioni audiovisive comprendenti più episodi possono ugualmente essere considerate azioni d'informazione specifica purché si basino su un unico bilancio, siano limitate nel tempo e le diverse attività da essi previste non possano essere considerate a sé stanti.

Un **programma di attività annuale** è un insieme che contiene da due a cinque azioni di informazione specifiche.

4. Durata e dotazione di bilancio

Il presente invito a presentare proposte riguarda azioni di informazione specifiche e programmi di attività annuali da realizzare (compresa la preparazione, l'attuazione, il controllo e la valutazione) tra il 1° giugno 2007 e il 31 maggio 2008.

La dotazione complessiva disponibile per le azioni da eseguire nell'ambito del presente invito a presentare proposte è di 3 000 000 di EUR. Questa somma sarà ripartita tra le azioni che il comitato di valutazione riterrà della migliore qualità, come specificato nell'allegato III, punto 2.

Le spese ammissibili sono definite nell'allegato IV. Il contributo della Commissione alle azioni selezionate è limitato al 50 % delle spese totali ammissibili (compreso l'importo fisso una tantum da pagare per le spese di personale) ma in casi eccezionali può essere portato al 75 %. Si considera che un'azione presenti un interesse eccezionale, a norma dell'articolo 7, paragrafo 2, del regolamento (CE) n. 2208/2002, se riceve un punteggio almeno pari al 75 % per i criteri di aggiudicazione da 1 a 4 elencati nell'allegato III, punto 2.

Per le azioni che avranno ottenuto una sovvenzione nell'ambito del presente invito non sarà concesso alcun prefinanziamento.

La selezione di una domanda non impegna la Commissione a concedere un contributo finanziario di importo pari a quello chiesto dal richiedente. L'importo concesso non potrà in alcun caso essere superiore a quello richiesto. Nel caso dei programmi di attività annuali, la Commissione si riserva il diritto di accettare solo una parte del programma.

5. Istruzioni generali per la presentazione delle domande

5.1. Come preparare la domanda

Le domande di finanziamento devono essere presentate in una delle lingue ufficiali della Comunità. Si invitano tuttavia i richiedenti a redigere le domande in inglese o francese e, qualora ciò non sia possibile, ad includere almeno una descrizione dell'azione in inglese o in francese al fine di facilitare il trattamento della domanda nei tempi previsti.

Le domande devono essere compilate utilizzando i relativi moduli reperibili al seguente indirizzo Internet:

http://ec.europa.eu/comm/agriculture/grants/capinfo/index_it.htm

Una domanda completa comprende i seguenti elementi:

- la lettera di domanda, firmata e datata dal rappresentante legale dell'organizzazione richiedente;
- la dichiarazione sull'onore relativa ai criteri di esclusione, firmata e datata dal rappresentante legale dell'organizzazione richiedente;
- i moduli 1- 4 della domanda;
- il bilancio della(e) azione(i), firmato e datato dal rappresentante legale dell'organizzazione richiedente;
- tutti i documenti complementari elencati nell'allegato I.

Poiché tutti i documenti che pervengono ai servizi della Commissione devono essere scannerizzati pagina per pagina, si invita a non spillare le pagine della lettera di domanda insieme ai documenti giustificativi.

5.2. A chi e quando presentare la domanda

Entro il 24 novembre 2006 i richiedenti devono inviare copia della domanda, corredata dei documenti di accompagnamento, per plico raccomandato con ricevuta di ritorno (fa fede il timbro postale) al seguente indirizzo:

Commissione europea

Unità AGRI. K.1

Invito a presentare proposte 2006/... .../...)

All'attenzione del sig. H.-E. Barth

L130 4/148A

B-1049 Bruxelles

I richiedenti dovranno contemporaneamente trasmettere, per posta elettronica ed entro le 24:00 (ora di Bruxelles) del 24 novembre 2006, una copia della loro domanda contenente la versione elettronica della lettera di domanda, i moduli 1-4 e il bilancio, identici a quelli spediti per posta, al seguente indirizzo:

AGRI-GRANTS@ec.europa.eu

6. Procedura e calendario

La Commissione verificherà innanzitutto che le domande contengano tutti i documenti che devono accompagnare la domanda di sovvenzione relativa al presente invito a presentare proposte. La Commissione può, se necessario, domandare ai richiedenti di fornire ulteriori informazioni.

Un comitato ad hoc procederà successivamente alla valutazione delle domande seguendo le tre tappe descritte di seguito e passando alla tappa successiva solo per le domande rispondenti ai requisiti della tappa precedente:

- (1) valutazione dei richiedenti alla luce dei criteri di ammissibilità e di esclusione indicati nell'allegato II;
- (2) valutazione dei richiedenti alla luce dei criteri di selezione relativi alle capacità tecniche e finanziarie indicati nell'allegato III, punto 1;
- (3) valutazione delle domande alla luce dei criteri di aggiudicazione indicati nell'allegato III, punto 2.

Dopo la valutazione il comitato redige l'elenco delle azioni che presentano la migliore qualità tecnica e il miglior rapporto costi-efficacia (vedi allegato III, punto 2).

La decisione della Commissione sul finanziamento può differire dalla proposta del comitato di valutazione.

La Commissione prevede di redigere l'elenco dei beneficiari e degli importi approvati entro il 31 maggio 2007.

Se il finanziamento è concesso, al beneficiario sarà inviata una convenzione di sovvenzione espressa in euro, nella quale sono specificate le condizioni e l'entità del finanziamento. Se il finanziamento non è concesso, il richiedente riceverà una comunicazione scritta dei motivi del rigetto della domanda, con riferimento in particolare ai criteri di ammissibilità, di selezione e di aggiudicazione.

7. Pubblicità

I beneficiari sono contrattualmente tenuti a garantire, con tutti i mezzi appropriati e in base a quanto specificato dalla convenzione di sovvenzione, che sia data pubblicità, durante tutta la durata dell'azione, al finanziamento concesso dalla Commissione all'azione di informazione e che questo venga menzionato in tutte le pubblicazioni e nel materiale pubblicitario, permanente o meno, prodotto nell'ambito dell'azione, che l'autore delle comunicazioni o delle pubblicazioni è il solo responsabile del contenuto dell'azione e che la Commissione declina ogni responsabilità per l'uso che può essere fatto delle informazioni ivi contenute. Prova di tale pubblicità deve essere contenuta nelle relazioni finali di esecuzione tecnica.

Nel caso in cui l'organizzazione beneficiaria non rispetti i suddetti obblighi, la Commissione si riserva il diritto di ridurre l'importo della sovvenzione assegnata all'azione interessata o di rifiutare completamente il pagamento della sovvenzione al beneficiario.

ALLEGATO I

DOCUMENTI COMPLEMENTARI NECESSARI PER LE DOMANDE DI SOVVENZIONE

Per essere complete le domande devono includere (oltre al modulo di domanda e al bilancio reperibili all'indirizzo Internet indicato al punto 5.1 del presente invito a presentare proposte) tutti i documenti complementari elencati di seguito. In caso di mancanza di uno o più di questi documenti sarà eventualmente necessario un ulteriore scambio di corrispondenza tra la Commissione e i richiedenti e ciò potrebbe ritardare considerevolmente la decisione della Commissione di concedere una sovvenzione. La Commissione si riserva pertanto il diritto di respingere le domande che non contengono tutti i documenti richiesti, elencati nella tabella che segue.

Documenti richiesti	Osservazioni
Scheda segnaletica delle persone giuridiche (e tutti i relativi documenti giustificativi)	Tutti i richiedenti. Reperibile all'indirizzo Internet indicato al punto 5.1 del presente invito a presentare proposte
Scheda di identificazione finanziaria	Tutti i richiedenti. Reperibile all'indirizzo Internet indicato al punto 5.1 del presente invito a presentare proposte
Modulo relativo ai conflitti di interesse	Tutti i richiedenti e i partner. Redatto conformemente al modello reperibile all'indirizzo Internet indicato al punto 5.1 del presente invito a presentare proposte
Atti costitutivi (statuti) e la relazione generale più recente	Tutti i richiedenti e i partner che non siano enti pubblici
Un estratto recente dell'iscrizione del richiedente all'albo professionale previsto dalla legislazione dello Stato membro in cui il richiedente ha sede	Non necessario per gli enti pubblici
Bilancio e conti profitti e perdite degli ultimi due esercizi conclusi o qualsiasi altro documento (come un'attestazione bancaria) comprovante la situazione finanziaria del richiedente e la sua capacità di portare avanti la sua attività per l'intero periodo previsto per l'esecuzione dell'azione	Non necessari per gli enti pubblici
Curriculum vitae del personale incaricato della preparazione, dell'esecuzione, del controllo e della valutazione dell'azione proposta	Tutti i richiedenti e i partner
Prova dei contributi provenienti da altri finanziatori (inclusi i partner) e destinati all'azione proposta (che deve consistere almeno in un attestato ufficiale con l'indicazione della quota erogata da ciascuno di tali finanziatori e il riferimento al titolo dell'azione e all'importo del contributo)	Se del caso
Una relazione di revisione dei conti esterna, redatta da un revisore dei conti accreditato, che attesti i conti dell'ultimo esercizio finanziario concluso e fornisca una valutazione della solidità finanziaria del richiedente.	Solo nel caso in cui la sovvenzione richiesta sia pari o superiore a 300.000 euro
Se il richiedente intende avvalersi di fornitori o subappaltatori e se l'importo dei servizi che un fornitore o un subappaltatore deve prestare è superiore a 10.000 euro, il richiedente è tenuto a provare di aver richiesto almeno tre offerte e ad allegare l'offerta selezionata. I richiedenti devono inoltre dimostrare che il fornitore o subappaltatore selezionato rappresenta il miglior rapporto qualità/prezzo, giustificando la scelta qualora non abbia selezionato l'offerente meno caro.	Se non ancora disponibili al momento della domanda, tali informazioni devono essere fornite dopo la conclusione dell'azione, al momento della presentazione delle relazioni finali di esecuzione tecnica e finanziaria

ALLEGATO II

CRITERI DI AMMISSIBILITÀ ED ESCLUSIONE

1. Criteri di ammissibilità

(a) Istruzioni generali per la presentazione delle domande

Per essere prese in considerazione, tutte le domande presentate nell'ambito del presente invito a presentare proposte devono soddisfare i seguenti criteri:

- devono essere inviate per posta al più tardi entro il 24 novembre 2006 (fa fede il timbro postale);
- devono essere redatte in una delle lingue ufficiali della Comunità;
- la lettera di domanda recante menzione del titolo dell'azione e dell'ammontare della sovvenzione richiesta deve essere firmata dal responsabile dell'organizzazione richiedente;
- la domanda e il bilancio devono essere dattiloscritti e compilati utilizzando i moduli originali reperibili all'indirizzo Internet indicato al punto 5.1 del presente invito a presentare proposte;
- i richiedenti sono autorizzati a presentare una sola domanda per esercizio di bilancio.

Le domande che non soddisfano uno o più dei criteri sopra indicati saranno respinte.

(b) Criteri di ammissibilità applicabili alle azioni specifiche

Le domande per un'azione specifica devono soddisfare i seguenti criteri:

- il richiedente deve essere una persona giuridica che ha sede da almeno due anni in uno Stato membro;
- l'ammontare della sovvenzione richiesta deve essere compreso tra 12 500 e 100 000 euro;
- l'azione (che comprende la preparazione, l'attuazione e il controllo) deve essere realizzata tra il 1° giugno 2007 e il 31 maggio 2008;
- la domanda deve contenere un esemplare del modulo n. 4 e un esemplare del bilancio (che comprende una tabella delle spese e una tabella delle entrate).

(c) Criteri di ammissibilità applicabili ai programmi di attività annuali

Le domande per un programma di attività annuale devono soddisfare i seguenti criteri:

- il richiedente deve essere un ente privato senza scopo di lucro che ha sede da almeno due anni in uno Stato membro;
- tutti i partner del programma di attività annuale devono essere privati;
- il programma di attività annuale deve contenere un minimo di due e un massimo di cinque azioni di informazione specifiche;
- l'ammontare della sovvenzione richiesta deve essere compreso tra 50 000 e 500 000 euro. L'ammontare della sovvenzione richiesta per ogni azione specifica facente parte del programma deve rispettare i limiti indicati nel precedente punto (b);
- l'azione (che comprende la preparazione, l'attuazione e il controllo) deve essere realizzata tra il 1° giugno 2007 e il 31 maggio 2008;
- la domanda deve contenere un esemplare del modulo n. 4 e un esemplare del bilancio (che comprende una tabella delle spese e una tabella delle entrate) per ogni misura specifica facente parte del programma annuale.

(d) Criteri di ammissibilità applicabili a tutte le domande

I criteri seguenti si applicano a tutte le domande, a prescindere dal tipo di azione proposta:

- Fatto salvo il disposto dell'articolo 2, paragrafo 3, del regolamento (CE) n. 814/2000, non sono ammissibili:
 - le azioni che hanno scopo di lucro;
 - le assemblee generali o le riunioni statutarie.
- Il bilancio dell'azione proposta deve:
 - comprendere una parte relativa alle spese e una parte relativa alle entrate;
 - essere firmato e datato sia nella parte relativa alle spese che in quella relativa alle entrate dal rappresentante legale dell'organizzazione richiedente;
 - presentare una situazione di pareggio tra entrate e spese. Nella parte relativa alle spese deve essere chiaramente indicato l'importo delle spese ammissibili a finanziamento, in conformità all'allegato IV;

- indicare i calcoli dettagliati e i criteri utilizzati per la sua elaborazione;
- essere presentato al netto dell'IVA qualora il richiedente sia soggetto all'IVA e abbia il diritto di detrarla;
- includere, nella parte relativa alle entrate, il contributo diretto del richiedente, il finanziamento richiesto alla Commissione e, se del caso, un'indicazione dettagliata dei contributi di altri eventuali finanziatori ed ogni reddito generato dal progetto, incluse, se necessario, le spese di iscrizione dei partecipanti.

2. Criteri di esclusione

La Commissione escluderà tutti i richiedenti che si trovano in una delle situazioni descritte nell'articolo 5 del regolamento (CE) n. 2208/2002 della Commissione.

I richiedenti devono includere nella domanda una dichiarazione sull'onore, firmata e datata dal rappresentante legale dell'organizzazione richiedente, con la quale si attesta che essi non si trovano in alcuna delle situazioni di cui sopra (cfr. il modulo di domanda reperibile all'indirizzo Internet indicato al punto 5.1 del presente invito a presentare proposte). In base all'analisi dei rischi di gestione, la Commissione si riserva il diritto di richiedere ulteriori prove. I richiedenti colpevoli di false dichiarazioni potranno subire sanzioni amministrative e pecuniarie.

ALLEGATO III

CRITERI DI SELEZIONE E DI AGGIUDICAZIONE

1. Criteri di selezione

Per dimostrare il possesso della capacità tecnica, per sé e per i loro partner, i richiedenti devono:

- dimostrare di possedere le necessarie competenze tecniche direttamente legate alla preparazione, all'attuazione, al controllo e alla valutazione del tipo di azione proposta;
- dimostrare di possedere un'esperienza almeno triennale nel campo di attività oggetto della proposta.

Per dimostrare il possesso della capacità finanziaria, per sé e per i loro partner, gli offerenti devono:

- dimostrare che la loro situazione finanziaria è sana e tale da permettere loro di portare avanti la propria attività nel periodo di esecuzione dell'azione previsto. Tale situazione sarà valutata in base ai documenti elencati nell'allegato I e in base ad ogni altra informazione che la Commissione possa ritenere utile.

2. Criteri di aggiudicazione

Ciascuna azione sarà valutata in base ai seguenti criteri:

- (1) (massimo 25 punti) La pertinenza e l'interesse generale dell'azione sono valutati in particolare in relazione:
 - alla conformità degli obiettivi e del contenuto dell'azione con gli obiettivi fissati all'articolo 1 del regolamento (CE) n. 814/2000 e con i temi prioritari elencati nell'invito a presentare proposte (15 punti);
 - alla qualità complessiva della proposta. Le proposte di progetto dovranno indicare in modo chiaro l'impostazione concettuale adottata e i risultati perseguiti. L'azione e i messaggi devono essere descritti con precisione e i ruoli e le responsabilità rispettive di ciascun partner devono essere chiaramente indicati. Il programma di attività deve essere realistico e in armonia con gli obiettivi del progetto (10 punti).
- (2) (massimo 25 punti) Il valore aggiunto complessivo della proposta è valutato in particolare in relazione:
 - al numero di paesi interessati dall'azione (10 punti),
 - al numero e alla rappresentatività delle organizzazioni — all'infuori dei subappaltatori — che partecipano alla concezione, alla realizzazione e alla divulgazione dell'azione (5 punti),
 - alla qualità finanziaria della proposta; le proposte dovranno dimostrare che il progetto utilizzerà fruttuosamente il contributo finanziario chiesto alla Commissione e che risulterà efficace in termini di costo (10 punti).
- (3) (massimo 25 punti) La politica di divulgazione scelta è valutata in particolare in relazione:
 - alle dimensioni, alla qualità e alla rappresentatività del pubblico destinatario (compresi i diretti beneficiari) in relazione al tipo di misura (15 punti),
 - ai canali di divulgazione utilizzati (stampa scritta, radio, televisione, Internet, distribuzione diretta) e alla loro pertinenza (10 punti);
- (4) (massimo 25 punti) La valutazione delle azioni sarà valutata in particolare tenendo conto:
 - dell'interesse suscitato dall'azione e della valutazione ex post dei risultati (15 punti),
 - delle tecniche utilizzate (sondaggi, questionari, statistiche, ecc.) per misurare l'impatto dei messaggi trasmessi (10 punti).

Per essere considerate della migliore qualità ed essere selezionate al fine di ottenere una sovvenzione, le azioni devono totalizzare 60 punti su 100 per i criteri da (1) a (4) sopra descritti, e ricevere almeno il 50 % dei punti disponibili per ogni criterio. La Commissione può aumentare il punteggio minimo accettabile in funzione delle disponibilità di bilancio.

ALLEGATO IV

SPESE AMMISSIBILI

(1) Per essere ammissibili, le spese:

- (a) devono essere direttamente ed esclusivamente generate dalle varie fasi dell'azione (preparazione, attuazione, controllo e valutazione) ed essere indispensabili per la realizzazione dell'azione;
- (b) devono essere ragionevoli, giustificate e rispondenti ai principi di sana gestione finanziaria, soprattutto in termini di economicità e rapporto costo-efficacia;
- (c) devono essere state effettivamente sostenute e, quindi, suffragate dai documenti giustificativi originali (cfr. la tabella che segue al punto 3) e dalle rispettive prove di pagamento, devono essere registrate nella contabilità o nei documenti fiscali del beneficiario ed essere identificabili e verificabili.

Nel caso in cui siano direttamente prese a carico da un altro finanziatore, le spese ammissibili devono essere indicate nella parte relativa alle entrate del bilancio di previsione e nel bilancio consuntivo finale alla voce «altri contributi» e confermate per iscritto dal finanziatore come indicato all'allegato I;

Se il richiedente intende avvalersi di fornitori o subappaltatori e se l'importo dei servizi che un fornitore o un subappaltatore deve prestare è superiore a 10.000 euro, il richiedente è tenuto a provare di aver richiesto almeno tre offerte e ad allegare l'offerta selezionata oltre alla motivazione di tale scelta. Questi documenti devono essere allegati alla relazione tecnica e finanziaria finale. In caso contrario, la Commissione è autorizzata a considerare queste spese come non ammissibili.

- (d) devono essere generate durante il periodo previsto di durata dell'azione, specificato nella convenzione di sovvenzione. È inteso che tutte le spese effettuate prima della firma della convenzione sono sostenute a rischio e pericolo del richiedente e non costituiscono alcun vincolo giuridico ed economico per la Commissione;

- (e) devono essere iscritte nel bilancio di previsione.

(2) Non sono sovvenzionabili:

- i contributi in natura;
- le spese non specificate o forfettarie, tranne i casi particolari indicati nel presente invito;
- i costi indiretti (affitto, elettricità, acqua, gas, assicurazioni, imposte e tasse ecc.);
- i costi per investimenti di capitale, le provvigioni, gli interessi debitori, le perdite di cambio, i regali e le spese voluttuarie;
- le spese per l'acquisto di attrezzatura nuova o d'occasione;
- l'IVA detraibile;
- le spese non iscritte nel bilancio di previsione.

(3) Disposizioni specifiche relative alle spese ammissibili e ai documenti giustificativi richiesti

Categoria delle spese	Ammissibili	Documenti giustificativi richiesti
Costi del personale	1) Lavoratori dipendenti Se il costo complessivo dell'azione (esclusi i costi del personale) è superiore a 15 000 EUR: è pagato un importo fisso una tantum non superiore a 10 000 EUR, comprese le spese del personale per la preparazione, l'attuazione, il controllo e la valutazione. Se il costo complessivo dell'azione (esclusi i costi del personale) è inferiore o pari a 15 000 EUR: è pagato un importo fisso una tantum non superiore a 5 000 EUR, comprese le spese del personale per la preparazione, l'attuazione, il controllo e la valutazione.	Non sono richiesti documenti giustificativi
	2) Lavoratori autonomi	Fattura recante almeno il titolo dell'azione, la natura del lavoro prestato e le date delle prestazioni.

Categoria delle spese	Ammissibili	Documenti giustificativi richiesti
Spese di trasporto	1) Treno Spese di viaggio in seconda classe secondo l'itinerario più breve ⁽¹⁾ .	Titolo di trasporto
	2) Aereo Spese di prenotazione e di viaggio, in classe economica, con applicazione delle tariffe promozionali più convenienti disponibili sul mercato (APEX, PEX, turistica, ecc.)	— Biglietto o prenotazione elettronica in linea (con indicazione del prezzo). — Carta di imbarco utilizzata. La carta d'imbarco deve recare il nome, la data e il luogo di partenza e di destinazione. — Se del caso, la fattura dell'agenzia di viaggio.
	3) Pullman, traghetto e altri mezzi di trasporto collettivi ⁽²⁾ . Viaggio interurbano secondo l'itinerario più breve.	Fattura con l'indicazione almeno del luogo di partenza e di arrivo, del numero dei passeggeri e delle date del viaggio.
	4) Auto privata o in affitto ⁽³⁾ . Nel limite di 300 km andata e ritorno: un'indennità di 0,25 EUR per chilometro.	Deve essere presentata una dichiarazione firmata («Dichiarazione di trasporto in auto») redatta secondo il modello originale scaricabile dall'indirizzo Internet indicato al punto 5.1 del presente invito a presentare proposte.
Vitto e alloggio	1) Per il pernottamento in albergo: un'indennità diaria ⁽⁴⁾ per notte (comprensiva di vitto e alloggio per 24 ore), secondo l'aliquota che figura all'indirizzo Internet indicato al punto 5.1 del presente invito a presentare proposte.	Per il rimborso dell'indennità occorre presentare il conto dell'albergo, in cui figura il nome della persona, le date e il numero di pernottamenti. Le stesse indicazioni devono figurare sulla fattura anche se questa si riferisce al soggiorno di un gruppo.
	2) Per le persone che non soggiornano in albergo: 1/2 indennità diaria per 24 ore (comprensiva di vitto e alloggio). Il totale delle indennità diarie è calcolato nel modo seguente:	Per il rimborso dell'indennità occorre presentare una dichiarazione per ogni partecipante («Dichiarazione del partecipante») redatta secondo il modello originale scaricabile dall'indirizzo Internet indicato al punto 5.1 del presente invito a presentare proposte.
	(1/2 indennità diaria x numero di ore)/24 ore	
	Il numero di ore è calcolato dall'inizio alla fine del soggiorno nel luogo considerato.	
Interpretazione	1) Lavoratori dipendenti: i costi relativi sono compresi nel massimale della categoria «spese del personale».	Non sono richiesti documenti giustificativi
	2) Lavoratori autonomi: nel limite di un massimale di 600 EUR al giorno (IVA esclusa).	Fattura recante almeno le seguenti indicazioni: titolo dell'azione, lingue dell'interpretazione (di partenza e di arrivo), date delle prestazioni e numero di ore prestate.

Categoria delle spese	Ammissibili	Documenti giustificativi richiesti
Traduzione	1) Lavoratori dipendenti: i costi relativi sono compresi nel massimale della categoria «spese del personale».	Non sono richiesti documenti giustificativi.
	2) Lavoratori autonomi: nel limite di un massimale di 45 EUR per pagina (IVA esclusa).	Fattura recante almeno le seguenti indicazioni: titolo dell'azione, lingue della traduzione (di partenza e di arrivo) e numero di pagine tradotte.
Onorari di esperti o conferenzieri ⁽⁵⁾	Nel limite di un massimale di 600 EUR al giorno (IVA esclusa).	Fattura recante almeno il titolo dell'azione, la natura del lavoro prestato e le date delle prestazioni. Spese di vitto, alloggio e trasporto: fare riferimento a queste voci di spesa.
Affitto delle sale e del materiale per conferenza		Fattura recante almeno il titolo dell'azione, il tipo di attrezzatura e le date di affitto delle sale e dell'attrezzatura.

⁽¹⁾ Le spese di viaggio in una classe diversa sono ammissibili entro il limite massimo della tariffa di seconda classe, su presentazione di un attestato della società di trasporti indicante tale tariffa.

⁽²⁾ Le spese per autobus, metro, tram e taxi non sono ammissibili.

⁽³⁾ Le spese di benzina, parcheggio, pedaggio e vitto sostenute dagli utenti non sono ammissibili. Le spese di autonoleggio non sono ammissibili.

⁽⁴⁾ Non si accettano conti di ristorante, ricevute per servizi di catering, pause caffè ecc. Queste spese sono comprese nell'indennità diaria.

⁽⁵⁾ Gli onorari di esperti o di conferenzieri di una funzione pubblica nazionale, comunitaria o internazionale o membri o dipendenti dell'organizzazione beneficiaria della sovvenzione o di un'organizzazione ad essa associata o affiliata non costituiscono spese ammissibili.